

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ПОСІБНИК
З ОБЛІКУ ПОЖЕЖ ТА ЇХ НАСЛІДКІВ

Київ – 2020

УДК 614.849
П61

*Схвалено науковою радою Інституту державного управління
та наукових досліджень з цивільного захисту
(протокол від 12.11.2020 р. № 4)*

П61 Посібник з обліку пожеж та їх наслідків: [науково-практичне видання]. К.: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту; ТОВ «ІММ «Фраксім», 2020. 136 с.

Використання *Посібника з обліку пожеж та їх наслідків* структурними підрозділами територіальних органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій на практиці сприятиме вирішенню проблеми щодо однозначного тлумачення керівних документів, що регламентують діяльність, пов'язану зі статистичним обліком пожеж та їх наслідків.

Ідея розроблення посібника полягає у встановленні єдиного підходу до проведення робіт, пов'язаних із обліком пожеж та їх наслідків, у підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Посібник створювався як тлумачний документ по практичному застосуванню керівних документів, що регламентують діяльність Державної служби України з надзвичайних ситуацій, пов'язану зі статистичним обліком пожеж та їх наслідків.

УДК 614.849
П61

© Климась Р.В., Коршикова Т.О., Матвійчук Д.Я.,
Монастирецький С.Є., Несенюк Л.П., Одинець А.В.,
Пікрасов М.М., Серета Д.В., Шрамко Л.А., 2020

© Інститут державного управління та наукових
досліджень з цивільного захисту, 2020

ISBN 978-966-7792-10-7

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
РОЗДІЛ 1 ВНЕСЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ДАНИХ ПРО ПОЖЕЖІ.....	7
1.1 Регіони України.....	7
1.2 Райони регіонів України.....	8
1.3 Визначення типів населених пунктів.....	8
1.4 Присвоювання порядкового номеру <i>Картці обліку пожежі</i>	9
1.5 Встановлення дати виникнення пожежі.....	11
РОЗДІЛ 2 ВНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОБ'ЄКТ ПОЖЕЖІ.....	12
2.1 Встановлення адреси об'єкта пожежі.....	12
2.2 Визначення об'єктів пожежі.....	12
2.3 Визначення форми власності.....	34
2.4 Визначення ступеню ризику господарської діяльності.....	38
2.5 Визначення належності об'єкта пожежі до об'єкта, на якому здійснюються заходи державного нагляду (контролю).....	39
2.6 Визначення поверховості об'єкта пожежі та поверху, де виникла пожежа.....	41
2.7 Визначення ступеню вогнестійкості об'єкта пожежі.....	43
2.8 Визначення категорій приміщень, будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою.....	45
2.9 Визначення місць виникнення пожеж.....	48
2.10 Визначення виробів-ініціаторів пожеж.....	52
2.11 Визначення причин виникнення пожеж.....	54
РОЗДІЛ 3 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО НАСЛІДКИ ПОЖЕЖ.....	61
3.1 Внесення даних про загиблих, виявлених на пожежах.....	61
3.2 Внесення даних про загиблих унаслідок пожеж.....	61
3.3 Визначення віку загиблих унаслідок пожеж.....	62
3.4 Визначення статі загиблих унаслідок пожеж.....	63
3.5 Визначення соціального стану загиблих унаслідок пожеж.....	63
3.6 Визначення моменту настання смерті загиблих унаслідок пожеж.....	64
3.7 Визначення умов, що вплинули на загибель людей.....	65
3.8 Внесення даних про травмованих на пожежах.....	65
3.9 Визначення прямих збитків.....	67
3.10 Визначення побічних збитків.....	68
3.11 Визначення знищених і пошкоджених будинків (споруд).....	69
3.12 Визначення знищених і пошкоджених транспортних засобів (техніки).....	69
3.13 Визначення знищених зернових і технічних культур.....	70
3.14 Визначення знищеного хліба.....	70
3.15 Визначення знищених кормів.....	71
3.16 Визначення знищених і пошкоджених торфовищ.....	71
3.17 Внесення даних про загибель свійських тварин.....	71
3.18 Внесення даних про загибель свійської птиці.....	72
3.19 Внесення додаткової інформації про наслідки пожеж.....	72

РОЗДІЛ 4 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО РЯТУВАННЯ НА ПОЖЕЖАХ.....	73
4.1 Внесення даних про врятованих на пожежах.....	73
4.2 Внесення даних про рятування свійських тварин.....	73
4.3 Внесення даних про рятування свійської птиці.....	73
4.4 Внесення даних про врятовані будинки (споруди).....	74
4.5 Внесення даних про врятовані транспортні засоби (техніку).....	74
4.6 Внесення даних про врятовані зернові та технічні культури.....	74
4.7 Внесення даних про врятований хліб.....	75
4.8 Внесення даних про врятовані корми.....	75
4.9 Внесення даних про врятовані торфовища.....	76
4.10 Внесення додаткової інформації про рятування на пожежах.....	76
4.11 Визначення врятованих матеріальних цінностей.....	76
РОЗДІЛ 5 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО РОЗВИТОК І ГАСІННЯ ПОЖЕЖ.....	77
5.1 Встановлення дати повідомлення про пожежу.....	77
5.2 Встановлення часу повідомлення про пожежу.....	77
5.3 Встановлення часу прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу.....	77
5.4 Внесення інформації про ліквідацію пожежі.....	78
5.5 Встановлення дати локалізації пожежі.....	78
5.6 Встановлення часу локалізації пожежі.....	78
5.7 Встановлення дати ліквідації пожежі.....	78
5.8 Встановлення часу ліквідації пожежі.....	79
5.9 Визначення умов, що вплинули на поширення пожежі.....	79
5.10 Визначення умов, що ускладнювали гасіння пожежі.....	79
5.11 Визначення наявності систем протипожежного захисту.....	79
5.12 Внесення даних про системи протипожежного захисту.....	80
5.13 Внесення даних про результати дії систем протипожежного захисту....	81
РОЗДІЛ 6 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО СИЛИ ТА ЗАСОБИ ГАСІННЯ ПОЖЕЖ.....	82
6.1 Визначення учасників гасіння пожежі.....	82
6.2 Визначення кількості учасників гасіння пожежі.....	82
6.3 Внесення даних про пожежні автомобілі (техніку).....	82
6.4 Визначення кількості пожежних автомобілів (техніки).....	83
6.5 Внесення даних про пожежні стволи.....	83
6.6 Визначення кількості пожежних стволів.....	84
6.7 Внесення даних про вогнегасні речовини.....	85
6.8 Внесення даних про первинні засоби пожежогасіння.....	85
6.9 Внесення даних про джерела водопостачання.....	86
6.10 Внесення даних про використання газодимозахисної служби.....	86
6.11 Визначення загального часу роботи ланок газодимозахисної служби....	86
РОЗДІЛ 7 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ... ..	87
7.1 Встановлення дати останньої перевірки.....	87
7.2 Внесення даних про вид перевірки.....	87
7.3 Визначення умов, на підставі яких здійснюється господарська діяльність об'єкта пожежі.....	89
7.4 Внесення даних про вжиті заходи за фактом пожежі.....	89
7.5 Встановлення дати заповнення <i>Картки обліку пожежі</i>	90

РОЗДІЛ 8 КЕРІВНИЦТВО ПО РОБОТІ З ПРОГРАМНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ	92
8.1 Реалізація програмного забезпечення.....	92
8.2 Доступ до програмного забезпечення.....	93
8.3 Реєстрація на сайті та вхід у програму.....	94
8.4 Налаштування районів і населених пунктів.....	96
8.5 Створення та налаштування файлу <i>Pog_Stat.txt</i>	97
8.6 Редагування (видалення) кодів районів і населених пунктів.....	98
8.7 Створення <i>Карток обліку пожеж</i>	100
8.8 Редагування та пошук <i>Карток обліку пожеж</i>	101
8.9 Створення форм у вкладці «Форми по пожежах».....	104
8.10 Формування довільних запитів.....	104
8.11 Зв'язок із розробниками програмного забезпечення.....	105
РОЗДІЛ 9 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СКЛАДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА НАПРЯМОМ ОБЛІКУ ПОЖЕЖ.....	106
9.1 Рекомендації щодо формування <i>Справи про пожежу</i>	106
9.2 Рекомендації щодо складання <i>Акту про пожежу</i>	106
9.3 Рекомендації щодо складання <i>Звіту про причину виникнення пожежі</i>	107
9.4 Рекомендації щодо складання <i>Картки обліку пожежі</i>	108
9.5 Рекомендації щодо заповнення <i>Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж</i>	108
9.6 Рекомендації щодо збирання й узагальнення інформації про завдані пожежею матеріальні втрати.....	109
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ.....	110
ДОДАТОК 1 Перелік об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави.....	118
ДОДАТОК 2 Форма <i>Акту про пожежу</i>	130
ДОДАТОК 3 Форма <i>Звіту про причину виникнення пожежі</i>	132
ДОДАТОК 4 Приклад заповнення <i>Картки обліку пожежі</i>	134

ПЕРЕДМОВА

Третьою статтею *Конституції України* [1] сформульовано один із принципів соціальної держави, за яким людина, її життя, здоров'я та безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки реалізує Державна служба України з надзвичайних ситуацій [2] (далі – ДСНС України).

ДСНС України відповідно до ст. 131 *Кодексу цивільного захисту України* від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI [3], *Порядку обліку пожеж та їх наслідків*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 р. № 2030 [4], і покладених на неї функцій з метою постійного моніторингу стану з пожежами, проведення аналізу причин та умов виникнення пожеж, оцінки стану пожежної безпеки населених пунктів та об'єктів, прогнозування ситуації та розроблення запобіжних заходів для забезпечення безпеки людей, збереження матеріальних цінностей і створення належних умов для успішного гасіння пожеж, забезпечує ведення єдиного обліку пожеж та їх наслідків.

У населених пунктах і на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, облік пожеж та їх наслідків ведеться територіальними органами ДСНС України. Підрозділами територіальних органів ДСНС України пожежі, що виникають на підпорядкованих їм територіях, реєструються у *Журналі реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж*. Відповідно до п. 3 наказу ДСНС України від 16 серпня 2017 р. № 445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків» [5] керівники територіальних органів ДСНС України забезпечують достовірність і повноту даних про пожежі; забезпечення якості та своєчасності складання документів по пожежах покладається на керівників підрозділів територіальних органів ДСНС України.

Територіальні органи ДСНС України відповідно до п. 9 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, затвердженою наказом ДСНС України від 16 серпня 2017 р. № 445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж» [5], направляють щомісячно до 5 числа включно, наступного за звітним періодом місяця, до Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту (далі – УкрНДЦЗ) в електронному вигляді інформацію про пожежі за звітний період із наростаючим підсумком. Завдання по збиранню, узагальненню, обробленню відповідних статистичних даних, підготовці аналітичних матеріалів за різними напрямками статистики пожеж було покладено на інститут відповідно до вказівки ГУ ДПО МВС України *Про надання статистичної звітності* від 25.03.1998 р. № 12/10/599 [6].

Відповідно до п. 10 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, УкрНДЦЗ щомісячно до 15 числа включно, наступного за звітним періодом місяця, готуються аналітичні матеріали про пожежі та їх наслідки.

З метою однозначного тлумачення у підрозділах територіальних органів ДСНС України керівних документів, що регламентують діяльність, пов'язану зі статистичним обліком пожеж та їх наслідків, підготовлено цей посібник.

РОЗДІЛ 1 ВНЕСЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ДАНИХ ПРО ПОЖЕЖІ

1.1 Регіони України

Адміністративно-територіальний устрій – це поділ території держави на певні частини (області, провінції, департаменти, регіони тощо), відповідно до якого будується та функціонує система державних і місцевих органів держави. Поняття «адміністративно-територіальний устрій» слід розуміти у двох значеннях: як процес поділу території на адміністративно-територіальні одиниці та як стан, що є результатом цього процесу [7].

За Конституцією [1] Україна – унітарна держава, систему адміністративно-територіального устрою якої складають: райони, міста, райони в містах, селища і села, регіонами якої є 24 області, Автономна Республіка Крим і два міста зі спеціальним статусом: Київ і Севастополь.

Відповідно до п. 1 Регіон *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 1 записується двозначний код [01...27], наведений у таблиці 1, назви регіону України (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Перелік кодів регіонів України

№ з/п	Код регіону	Назва регіону
1	01	Автономна Республіка Крим
2	02	Вінницька область
3	03	Волинська область
4	04	Дніпропетровська область
5	05	Донецька область
6	06	Житомирська область
7	07	Закарпатська область
8	08	Запорізька область
9	09	Івано-Франківська область
10	10	Київська область
11	12	Кіровоградська область
12	13	Луганська область
13	14	Львівська область
14	15	Миколаївська область
15	16	Одеська область
16	17	Полтавська область
17	18	Рівненська область
18	19	Сумська область
19	20	Тернопільська область
20	21	Харківська область
21	22	Херсонська область
22	23	Хмельницька область
23	24	Черкаська область
24	25	Чернівецька область
25	26	Чернігівська область
26	11	місто Київ
27	27	місто Севастополь

1.2 Райони регіонів України

Відповідно до п. 2 Район Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 2 записується тризначний код району, встановлений у відповідному регіоні територіальним органом ДСНС України.

1.3 Визначення типів населених пунктів

Методологія статистичного спостереження визначає необхідність порівняння відносних величин абсолютних значень, обраних для спостереження з генеральної сукупності даних, за чисельністю населення в розрізі областей, міст, сільської місцевості [8, 9], тобто у межах адміністративно-територіальних одиниць.

Відповідно до п. 3 Тип населеного пункту Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 3 записується код [1...6], наведений у таблиці 2, типу населеного пункту, до яких відносяться наступні території: 1) місто; 2) селище міського типу; 3) сільський населений пункт; 4) поза межами міського населеного пункту; 5) поза межами сільського населеного пункту; 6) відселена зона.

Код «відселена зона» застосовується виключно для території зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи [10].

Наприклад, у разі виникнення пожежі на території зони відчуження у Картці обліку пожежі запис виглядає наступним чином:

<u>1 1 0 /</u>	1. Регіон: <u>Київська область</u>
<u>2 0 2 5 /</u>	2. Район: <u>Поліський район</u>
<u>3 6 /</u>	3. Тип населеного пункту: <u>відселена зона</u>
.....	
<u>6 2 5 7 4 /</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Стеблі</u>

Неправильне заповнення Картки обліку пожежі виглядає наступним чином:

<u>1 1 3 /</u>	1. Регіон: <u>Луганська область</u>
<u>2 0 1 4 /</u>	2. Район: <u>Старобільський район</u>
<u>3 6 /</u>	3. Тип населеного пункту: <u>відселена зона</u>
.....	
<u>6 1 4 5 2 /</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Чмерівка</u>

Розподіл загальної кількості пожеж за типами населених пунктів має одне із ключових значень, наприклад, під час аналізу даних щодо реагування пожежно-рятувальних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту на пожежі (їх гасіння, рятування людей, збереження цінностей) упродовж нормованого часу у містах (селищах міського типу) та у сільській місцевості [11].

Станом на 01 жовтня 2018 року в Україні нараховувалося 490 районів, 461 місто (з них 187 – міста спеціального статусу, республіканського, обласного значення), 108 районів у містах, 883 селища міського типу, 28 131 сільський населений пункт.

Разом із тим, в Україні існують поселення, що не визначені [1], наприклад, станція Панське Черкаської області або агросадиба «Хутір Касень» на Рівненщині тощо.

Тому, у разі виникнення пожежі у зазначених поселеннях, під час заповнення *Картки обліку пожежі* рекомендуємо вказувати код населеного пункту в адміністративно-територіальному підпорядкуванні якого перебуває поселення.

Наприклад, у разі виникнення пожежі на станції Панське, що перебуває у територіальному підпорядкуванні Благодатненської сільської ради Золотоніського району Черкаської області у *Картці обліку пожежі* запис має виглядати наступним чином:

<u>1</u> <u>2</u> <u>4</u> /	1. Регіон: <u>Черкаська область</u>
<u>2</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>5</u> /	2. Район: <u>Золотоніський район</u>
<u>3</u> <u>3</u> /	3. Тип населеного пункту: <u>сільський населений пункт</u>
.....	
<u>6</u> <u>1</u> <u>7</u> <u>6</u> /	6. Адреса пожежі: <u>станція Панське Благодатненської сільської ради</u>

Окремі територіальні громади рекомендується розглядати як сукупність населених пунктів, що входять до їх складу, а обробка й узагальнення відомостей по пожежам, що сталися у межах таких громад, може здійснюватися шляхом узагальнення відомостей по пожежам, що виникли в окремих населених пунктах.

1.4 Присвоювання порядкового номеру *Картці обліку пожежі*

Відповідно до п. 4 **Номер картки** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 4 записується тризначний номер *Картки обліку пожежі*, під яким пожежа зареєстрована в *Журналі реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж*, що ведеться у підрозділі міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України, а після коми записуються код «0» (для основної картки) та порядкові коди [1...9] (для додаткових карток).

Якщо внаслідок пожежі знищено або пошкоджено декілька об'єктів, що належать різним фізичним або юридичним особам, заповнюються основна та додаткова(і) *Картки обліку пожежі* під одним і тим же номером та вона обліковуються як одна пожежа. При цьому, на об'єкт пожежі, на якому вона безпосередньо виникла, заповнюється основана картка з кодом «0» після номеру та додаткова(і) з кодами від «1» до «9» після номеру та заповнюються позиції з 1 по 48 включно, що, насамперед, дає можливість відобразити збитки, нанесені пожежею кожному з власників об'єктів.

Науково-практичне видання

Наприклад, в адміністративній будівлі внаслідок короткого замикання електромережі у приміщенні відділення поштового зв'язку № 3 ПАТ *Укрпошта* виникла пожежа, якою нанесено прямих збитків на суму 100 тис. 594 грн відділенню поштового зв'язку № 3 ПАТ *Укрпошта* та 5 тис. 748 грн Центру обслуговування абонентів № 112 ПАТ *Укртелеком*, розташованому у тій же будівлі. Пожежа зареєстрована в *Журналі реєстрації інформації про пожежі та обліку пожежі* під номером 51.

За основною *Карткою обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>4 0 5 1 , 0 /</u>	4. Номер картки: <u>51,0</u>
<u>5 0 2 , 0 3 , 1 8 /</u>	5. Дата виникнення пожежі: <u>02 березня 2018 року</u>
<u>6 1 6 1 2 /</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Нові Червища, вул. Центральна, 16; ПАТ Укрпошта</u>
<u>7 1 1 0 3 /</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>Відділення поштового зв'язку ЦПЗ № 3</u> <u>Волинської дирекції ПАТ Укрпошта; зав. Тринько О.Д.</u>
<u>25 1 17 , 59 4 /</u>	25. Прямий збиток від пожежі: <u>117,594</u> тис. грн

За додатковою *Карткою обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>4 0 5 1 , 1 /</u>	4. Номер картки: <u>51,1</u>
<u>5 0 2 , 0 3 , 1 8 /</u>	5. Дата виникнення пожежі: <u>02 березня 2018 року</u>
<u>6 1 6 1 2 /</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Нові Червища, вул. Центральна, 16; ПАТ Укрпошта</u>
<u>7 1 1 0 2 /</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>Центр обслуговування абонентів № 112</u> <u>Волинської філії ПАТ Укртелеком; зав. Душко Ю.В.</u>
<u>25 4 , 4 2 2 /</u>	25. Прямий збиток від пожежі: <u>4,442</u> тис. грн

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>4 0 5 1 , 0 /</u>	4. Номер картки: <u>51,0</u>
<u>5 0 2 , 0 3 , 1 8 /</u>	5. Дата виникнення пожежі: <u>02 березня 2018 року</u>
<u>6 1 6 1 2 /</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Нові Червища, вул. Центральна, 16; ПАТ Укрпошта</u>
<u>7 1 1 0 3 /</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>Відділення поштового зв'язку № 3</u> <u>Волинської дирекції ПАТ Укрпошта; зав. Тринько О.Д.</u>
<u>25 1 2 2 , 0 1 6 /</u>	25. Прямий збиток від пожежі: <u>122,016</u> тис. грн
	35. Додаткова інформація (що ще знищено чи пошкоджено): <u>майно ПАТ Укртелеком; зав. Душко Ю.В.</u>

Також, додаткові картки заповнюються на пожежі, внаслідок яких загинуло більше п'яти людей, оскільки в основній *Картці обліку пожежі* передбачено позиції максимум для п'яти загиблих.

1.5 Встановлення дати виникнення пожежі

Відповідно до п. 5 Дата виникнення пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 5 зазначається дата виникнення пожежі у форматі «дд.мм.рр.» із роздільником крапка («.»). Наприклад, запис 5|1|8|.0|6|.1|9|/ означає, що пожежа виникла чи повідомлення про неї було отримано 18 червня 2019 року.

У разі, якщо пожежа не була врахована у попередньому періоді (необмежений період до фактичної дати повідомлення про пожежу), зокрема, якщо інформацію про пожежу отримано із заяви юридичної або фізичної особи, у позиції 5 зазначається фактична дата повідомлення про неї, тобто *Дата виникнення пожежі* та *Дата повідомлення про пожежу* будуть однаковими, а *Дата ліквідації пожежі* повинна відображати фактичну дату виникнення пожежі, зазначену заявником.

Наприклад, запис 5|1|8|.0|6|.1|9|/ 47|1|8|.0|6|.1|9|/ 53|1|2|.0|8|.1|8|/ означає, що 18 червня 2019 року за заявою (усною, письмовою) отримана інформація про пожежу, що виникла 12 серпня 2018 року.

Якщо пожежу не взято на облік у попередньому звітному періоді (попередньому місяці), у позиції 5 також зазначається фактична дата повідомлення про неї. Запис 5|0|7|.0|6|.1|9|/ 47|0|7|.0|6|.1|9|/ 53|3|1|.0|5|.1|9|/ означає, що пожежа виникла 31.05.2019 та не ввійшла до звіту за 5 місяців, а була взята на облік у наступному звітному періоді, тобто 07.06.2019.

Такий підхід дає можливість усталити дані про пожежі та їх наслідки за звітні періоди упродовж року.

РОЗДІЛ 2 ВНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОБ'ЄКТ ПОЖЕЖІ

2.1 Встановлення адреси об'єкта пожежі

Відповідно до п. 6 Адреса об'єкта пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 6 записується чотиризначний код населеного пункту, встановлений у відповідному регіоні територіальним органом ДСНС України, та повна адреса об'єкта пожежі з найменуванням підприємства (установи, організації, закладу).

Під час заповнення позиції 6 Картки обліку пожежі необхідно дотримуватися принципів повноти, достовірності, відповідності інформації, зазначеної щодо адреси об'єкта пожежі.

Наприклад, у Картці обліку пожежі запис виглядає наступним чином:

3 3 /	3. Тип населеного пункту: <u>сільський населений пункт</u>
6 1 6 1 2 /	6. Адреса пожежі: <u>с. Нові Червища, вул. Центральна, 16; ПАТ Укрпошта</u>
7 1 1 0 3 /	7. Об'єкт пожежі: <u>Відділення поштового зв'язку ЦПЗ № 3</u> <u>Волинської дирекції ПАТ Укрпошта; зав. Гринько О.Д.</u>

Неправильне заповнення Картки обліку пожежі виглядає наступним чином:

3 3 /	3. Тип населеного пункту: <u>сільський населений пункт</u>
6 1 6 1 2 /	6. Адреса пожежі: <u>с. Нові Червища</u>
7 1 1 0 3 /	7. Об'єкт пожежі: <u>ПАТ Укрпошта</u>

2.2 Визначення об'єктів пожежі

Згідно з ДСТУ 2272 [12] об'єктами протипожежного захисту є живі істоти, майно, довкілля, які підлягають захисту від пожежної небезпеки.

Національний стандарт України ДСТУ 2272 [12] визначає, що пожежна небезпека – це сукупність чинників, які зумовлюють можливість виникнення і (або) розвитку пожежі на об'єкті; пожежа – це позарегламентний процес знищення або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники небезпечні для живих істот і довкілля; під розвитком пожежі розуміється збільшення зони горіння і (або) ймовірності впливу небезпечних чинників пожежі, до яких належать підвищена температура, задимлення, погіршення складу газового середовища.

Тож, об'єктом пожежі можуть бути живі істоти (люди, тварини, птахи), майно (будівлі, споруди, матеріальні цінності, транспортні засоби тощо), довкілля (відкриті території, природні екосистеми), які за сукупності дії чинників, що спричинили виникнення пожежі, піддалися впливу небезпечних чинників пожежі.

Відповідно до п. 7 **Об'єкт пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 7 записується чотиризначний код об'єкта пожежі, наведений у таблиці 3, для наступних груп об'єктів:

- будівлі виробничого призначення – коди [0001...0016];
- будинки виробничих цехів – коди [0101...0117];
- складські будівлі виробничого призначення – коди [0201...0209];
- будівлі і споруди об'єктів торгівлі і харчування – коди [0301...0311];
- будівлі і споруди підприємств побутового обслуговування – коди [0401...0408];
- будинки і споруди навчальних та наукових закладів – коди [0501...0512];
- будинки і споруди культурно-видовищних, дозвіллєвих та культових закладів – коди [0601...0607];
- будівлі і споруди фізкультурно-оздоровчі та спортивні – коди [0708...0712];
- будинки і споруди дошкільних закладів – коди [0801...0804];
- будинки і споруди закладів охорони здоров'я та відпочинку – коди [0901...0911];
- будинки і споруди закладів соціального захисту населення – коди [1001...1003];
- будинки і споруди адміністративного та громадського призначення – коди [1101...1114];
- будинки і споруди сільськогосподарського призначення – коди [1201...1216];
- будинки та споруди житлового призначення – коди [1301...1309];
- будівлі та споруди, що будуються – коди [1401...1404];
- споруди, зовнішні установки – коди [1501...1519];
- природні екосистеми – коди [1601...1605];
- відкриті території – коди [1701...1707];
- транспортні засоби – коди [1801...1818];
- інші об'єкти – коди [1901...1904].

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* з урахуванням виду та функціонального призначення об'єкту, на якому виникла пожежа, обирається один із 199 кодів об'єктів пожеж.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* необхідно розуміти, що об'єкт пожежі – це об'єкт, в (на) якому знаходиться первинне вогнище (осередок) пожежі, що відповідно до [12] і є місцем виникнення пожежі. Тож, місце виникнення пожежі є складовою об'єкту пожежі й уточнює (деталізує) розташування осередку пожежі. Виріб-ініціатор пожежі по суті є джерелом запалювання, що відповідно до [12] є об'єктом, який виділяє теплову енергію достатню для запалювання, тобто підтримує самостійне горіння за рахунок теплоти екзотермічних процесів у зоні горіння.

Тому об'єкт пожежі, місце виникнення пожежі, виріб-ініціатор пожежі логічно взаємопов'язані та повинні відповідати одне одному.

Зважаючи на те, що одним із найважливіших методів обробки й аналізу статистичних даних є метод статистичного групування [13], що полягає у розподілі статистичної сукупності на якісно однорідні типи, групи, підгрупи за будь-якою суттєвою ознакою та дозволяє дослідити стан, розвиток і взаємодію явищ, для можливості проведення всебічного поглибленого аналізу у таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* деталізація об'єктів пожеж реалізована на рівні окремої будівлі, споруди, транспортного засобу,

Науково-практичне видання

зовнішньої установки, а структурне групування об'єктів пожеж здійснено за наступними ознаками:

вид об'єкту – будівлі і споруди, зовнішні установки, території, транспортні засоби, інші об'єкти;

функціональне призначення – виробничі, складські, адміністративні та побутові, сільськогосподарські, громадські, житлові.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* для того, щоб правильно ідентифікувати об'єкт пожежі, необхідно визначити:

вид об'єкту пожежі (будівля, зовнішня установка, транспортний засіб, територія або інший об'єкт) з урахуванням взаємозв'язку **об'єкт пожежі – місце виникнення пожежі – виріб-ініціатор**;

функціональне призначення об'єкту пожежі;

чи на об'єкті пожежі здійснюються (повинні здійснюватися) заходи державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Наприклад, у гаражному боксі ТОВ «Альянсбуд» під час проведення вогневих робіт виникла пожежа через порушення правил пожежної безпеки при проведенні електрозварювальних робіт, внаслідок якої було пошкоджено легковий автомобіль.

У *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>6</u> 0 0 1 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Луцьк, вул. Дружби, 21; ТОВ «Альянсбуд»</u>
<u>7</u> 0 0 0 7 /	7. Об'єкт пожежі: <u>гаражний бокс; дир. Піддубний О.П.</u>
<u>8</u> 4 /	8. Форма власності: <u>колективна</u>
<u>9</u> 2 0 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>середній</u>
<u>10</u> 1 3 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....	
<u>14</u> 0 5 0 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>кузов автомобіля</u>
<u>15</u> 0 1 3 1 /	15. Виріб-ініціатор пожежі: <u>електричний зварювальний апарат</u>
<u>16</u> 1 8 /	16. Причина пожежі: <u>порушення правил пожежної безпеки при проведенні електрозварювальних робіт</u>
.....	
<u>28</u> 1 /	28. Знищено ____, пошкоджено <u>1</u> транспортних засобів (техніки), од.

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>6</u> 0 0 1 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Луцьк, вул. Дружби, 21; ТОВ «Альянсбуд»</u>
<u>7</u> 1 8 0 2 /	7. Об'єкт пожежі: <u>автомобіль у гаражному боксі</u>
<u>8</u> 3 /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> 2 0 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>середній</u>
<u>10</u> 1 3 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....	
<u>14</u> 0 5 0 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>кузов автомобіля</u>
<u>15</u> 0 1 3 1 /	15. Виріб-ініціатор пожежі: <u>електричний зварювальний апарат</u>
<u>16</u> 1 8 /	16. Причина пожежі: <u>порушення правил пожежної безпеки при проведенні електрозварювальних робіт</u>
.....	
<u>28</u> 1 /	28. Знищено ____, пошкоджено <u>1</u> транспортних засобів (техніки), од.

Коди об'єктів пожеж [0001...1216], наведені у таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, насамперед, передбачені для випадків пожеж на підприємствах, установах, закладах, тобто об'єктах, на яких здійснюються заходи державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Наприклад, якщо пожежа виникла у приватній сауні фізичної особи у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>5</u> <u>2</u> <u>/</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Кошівка, вул. Любецька, 21</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>/</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>сауна гр. Коровко І.І.</u>
<u>8</u> <u>3</u> <u>/</u>	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> <u> </u> <u>/</u>	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>/</u>	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>5</u> <u>2</u> <u>/</u>	6. Адреса пожежі: <u>с. Кошівка, вул. Любецька, 21</u>
<u>7</u> <u>0</u> <u>4</u> <u>0</u> <u>3</u> <u>/</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>сауна гр. Коровко І.І.</u>
<u>8</u> <u>3</u> <u>/</u>	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> <u> </u> <u>/</u>	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>/</u>	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Краще зрозуміти, що собою представляє об'єкт пожежі, правильно визначити його групу та код під час заповнення *Картки обліку пожежі* для можливості подальшої обробки інформації про пожежі, відстеження впливу дії регуляторних актів та отримання об'єктивного результату допомагають терміни й визначення понять, закладені до нормативних актів і документів по стандартизації та нормування у галузі будівництва.

Зокрема, ДБН А 2.2-3 [14] дає визначення видам об'єктів будівництва.

Споруда – це штучно створений об'ємний, площинний або лінійний об'єкт, що має природні або штучні просторові межі, призначений для досягнення певних цілей.

Будівля – різновид споруди, що складається з несучих та огорожувальних або сполучених (несучо-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для життєдіяльності людей та виробництва продукції.

Будинок – різновид будівлі, яка призначена, як правило, для проживання та обслуговування людей.

Відокремлена частина будівлі, будинку, споруди – автономна конструктивна система, відокремлена деформаційно-температурним, антисейсмічним (за потреби) швом, протипожежною стіною, має автономне інженерне забезпечення та/або закінчений цикл виробничого процесу (наприклад, блок-секція, дільниця тощо).

Комплекс (будова) – сукупність будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, об'єднаних цільовим призначенням, зведення яких здійснюється, як правило, за єдиною проектною документацією.

Будівлі (будинки) згідно з ДБН В.1.1-7 [15] за призначенням поділяють на виробничі, складські, лабораторні, адміністративні та побутові промислових підприємств, сільськогосподарські, громадські, житлові відповідно до нормативних документів у галузі будівництва або, іншими словами, будівлі (будинки), залежно від призначення, поділяють на промислові, сільськогосподарські та цивільні.

Промисловими називають будівлі, призначені для розміщення знарядь виробництва і виконання трудових процесів, у результаті яких виходить промислова продукція (будинки цехів, електростанцій, транспорту, склади).

Сільськогосподарськими називають будівлі сільськогосподарських підприємств, що обслуговують потреби сільського господарства (будинки для утримання худоби, тварин, птахів, теплиці, склади сільгосппродукції тощо).

До цивільних відносять будинки, призначені для обслуговування побутових і суспільних потреб людей. Їх розділяють на житлові (житлові будинки, гуртожитки тощо) та громадські (адміністративні, торгові, комунальні, спортивні, навчальні, культурно-просвітні тощо). Зазначені види будівель (будинків) суттєво відрізняються за своїми архітектурно-конструктивними рішеннями і зовнішнім виглядом.

Об'єкт виробничого призначення – це об'єкт сфери матеріального виробництва [14].

Вимоги до промислових підприємств регламентуються СНиП II-89 [16]. Додаткові вимогами, з урахуванням галузевої специфіки підприємств, встановлюються галузевими будівельними нормами та нормативними документами, прийнятими відповідно до законодавства.

Вимоги до виробничих будівель і приміщень, а також лабораторних будівель і приміщень встановлено СНиП 2.09.02 [17].

Відповідно до ДБН В.2.2-28 [18] виробничі будівлі – це будівлі цехів і споруди, у яких виробляють продукцію. Зазвичай виробничі будівлі входять до складу підприємств.

Підприємство представляє собою комплекс будинків і споруд, пов'язаних єдиним виробничим процесом, і включає основні виробничі будинки та споруди, а також допоміжні адміністративні та побутові, енергетичні, транспортні і складські [18].

У разі виникнення пожеж у будівлях **виробничого** призначення підприємств, установ, організацій, рекомендується під час заповнення *Картки обліку пожежі* обирати із таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, насамперед, об'єкти пожеж під кодами [0001...0209].

Вимоги до будівель складського призначення встановлено СНиП 2.11.01-85*[19] та іншими нормативними документами в залежності від властивостей речовин, що в них зберігаються [20-22].

Коди [0201...0209] передбачені для об'єктів пожеж, що виникли у **складських** будівлях. У разі виникнення пожежі у складському приміщенні, розташованому у будівлі іншого виробничого призначення, під час заповнення *Картки обліку пожежі* об'єктом пожежі доцільно вважати будівлю виробничого призначення, а складське приміщення – місцем виникнення пожежі.

Практичне застосування *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* свідчить про неоднозначність тлумачення кодів у разі виникнення пожеж у допоміжних будівлях (гараж, господарча будівля, котельня), оскільки вони можуть входити як до складу підприємств, установ, організацій, так і розташовуватись у житловому секторі.

Код «0007» *Гараж* передбачений для об'єктів пожеж гаражів, що входять до складу підприємств, установ, організацій, або гаражу (паркінгу), якщо він є об'єктом суб'єкта господарювання.

Відповідно до ДБН В.2.3-15 [23] гараж – будинок (споруда), частина будинку (споруди) або комплекс будинків (споруд) з приміщеннями для постійного або тимчасового зберігання, а також елементами технічного обслуговування легкових автомобілів та інших мототранспортних засобів. Зазначені вимоги встановлено до гаражів постійного або тимчасового зберігання легкових автомобілів та інших мототранспортних засобів з двигунами, що працюють на бензині та дизельному паливі.

Вимоги до будинків, споруд та приміщень для зберігання легкових автомобілів з двигунами, що працюють на стисненому природному газі (СПГ) та зрідженому вуглеводневому газі (ЗВГ), автобусів і вантажних автомобілів встановлено низкою відомчих норм, серед яких вимоги до підприємств для ремонту і технічного обслуговування сільськогосподарської техніки агропромислового комплексу України.

Всі ці вимоги не поширюються на гаражі індивідуальних одноквартирних, у тому числі заблокованих, житлових будинків із самостійним виходом на ділянку.

Наприклад, у гаражі громадянина Белькевича А.М. внаслідок короткого замикання електромережі виникла пожежа, якою було пошкоджено автомобіль та будівлю гаражу.

У *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

6 0 0 1 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Луцьк, вул. Лівобережна, 14</u>
7 1 3 0 6 /	7. Об'єкт пожежі: <u>гараж Белькевича А.М.</u>
8 3 /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
9 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
10 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....	
14 0 8 9 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>стіна</u>
15 0 0 0 2 /	15. Виріб-ініціатор пожежі: <u>проводи за умови прокладання в пучках</u>
16 0 9 /	16. Причина пожежі: <u>коротке замикання електромережі</u>
.....	
27 , 1 /	27. Знищено ____, пошкоджено <u>1</u> будинків (споруд), од.
28 , 1 /	28. Знищено ____, пошкоджено <u>1</u> транспортних засобів (техніки), од.

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>/</u>	6. Адреса пожежі: <u>м. Луцьк, вул. Лівобережна, 14</u>
<u>7</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>7</u> <u>/</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>гараж Белькевича А.М.</u>
<u>8</u> <u>3</u> <u>/</u>	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> <u> </u> <u> </u> <u>/</u>	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>/</u>	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....	
<u>14</u> <u>0</u> <u>8</u> <u>9</u> <u>/</u>	14. Місце виникнення пожежі: <u>стіна</u>
<u>15</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>2</u> <u>/</u>	15. Виріб-ініціатор пожежі: <u>проводи за умови прокладання в пучках</u>
<u>16</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>/</u>	16. Причина пожежі: <u>коротке замикання електромережі</u>
.....	
<u>27</u> <u> </u> <u> </u> <u> </u> <u> </u> <u>/</u>	27. Знищено _____, пошкоджено <u>1</u> будинків (споруд), од.
<u>28</u> <u> </u> <u> </u> <u> </u> <u> </u> <u>/</u>	28. Знищено _____, пошкоджено <u>1</u> транспортних засобів (техніки), од.

Код «0014» *Допоміжні будівлі виробничого призначення (сарай, господарчий блок тощо)* передбачено для об'єктів пожеж допоміжних будівель, що входять виключно до складу виробничих підприємств.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі*, у разі виникнення пожежі у допоміжній (господарчій) будівлі:

виробничого підприємства – застосовується код об'єкту пожежі «0014», наведений у розділі *Будинки та споруди виробничого призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*;

житлового сектору – застосовується код об'єкту пожежі «1307», наведений у розділі *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*;

підприємств, установ, закладів іншого функціонального призначення – застосовується код об'єкту пожежі з назвою «Інші...» із розділів об'єктів пожеж відповідного функціонального призначення з текстовим уточненням інформації про об'єкт пожежі у позиції 7 *Картки обліку пожежі*.

Наприклад, у разі виникнення пожежі у господарчій (допоміжній споруді) промислового підприємства, запис у *Картці обліку пожежі* виглядатиме наступним чином:

<u>6</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>/</u>	6. Адреса пожежі: <u>м. Павлоград, вул. Заводська, 1; ДП ДАК Хліб України</u>
<u>7</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>4</u> <u>/</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>будівля охорони</u> <u>Павлоградського КХП; дир. Мартянов С.М.</u>
<u>8</u> <u>1</u> <u>/</u>	8. Форма власності: <u>державна</u>
<u>9</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>/</u>	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>високий</u>
<u>10</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>/</u>	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

У разі виникнення пожежі у господарчій (допоміжній) споруді житлового сектору, запис у *Картці обліку пожежі* виглядатиме наступним чином:

<u>6</u> <u>1</u> <u>2</u> <u>2</u> <u>1</u> /	6. Адреса пожежі: <u>с. Крути, вул. Вокзальна, 1</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>0</u> <u>7</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>господарча споруда (курник) гр. Бутко Ю.В.</u>
<u>8</u> / / / /	8. Форма власності: _____
<u>9</u> / / / /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

У разі виникнення пожежі у господарчій (допоміжній) будівлі або споруді на території об'єкта торгівлі і харчування, запис у *Картці обліку пожежі* виглядатиме наступним чином:

<u>6</u> <u>0</u> <u>3</u> <u>0</u> <u>1</u> /	6. Адреса пожежі: <u>м. Сєвєродонецьк, вул. Гагаріна, 9б</u>
<u>7</u> <u>0</u> <u>3</u> <u>0</u> <u>8</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>господарча будівля магазину «ПІК» ФОП Лин Д.Ю.</u>
<u>8</u> <u>3</u> /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> <u>3</u> <u>2</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>незначний</u>
<u>10</u> <u>1</u> <u>3</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

У разі виникнення пожежі у господарчій споруді на території фермерського господарства, запис у *Картці обліку пожежі* виглядатиме наступним чином:

<u>6</u> <u>0</u> <u>7</u> <u>2</u> <u>2</u> /	6. Адреса пожежі: <u>с. Підлужжя, вул. Шевченка, 101; ФГ «Наша марка»</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>2</u> <u>1</u> <u>6</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>господарча споруда; уповн. особа Яковин Р.М.</u>
<u>8</u> <u>4</u> /	8. Форма власності: <u>колективна</u>
<u>9</u> <u>3</u> <u>1</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>незначний</u>
<u>10</u> <u>1</u> <u>3</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Відповідно до п. 3.6 ДБН В.2.5-77 [24] котельня (котельна установка) – приміщення, будівля, споруда чи їх комплекс, у яких розміщено сукупність обладнання та пристроїв (у тому числі теплогенератори на основі водонагрівачів, допоміжне устаткування), що призначена для вироблення теплової енергії та передавання її теплоносію (водяна пара або гаряча вода) з метою забезпечення теплоспоживачів.

Котельня опалювальна – котельня, що призначена для забезпечення тепловою енергією систем опалення, вентиляції та гарячого водопостачання.

Котельня виробничо-опалювальна – котельня призначена для забезпечення тепловою енергією систем опалення, вентиляції, гарячого водопостачання та виробничих потреб.

Котельня виробнича – котельня призначена для забезпечення тепловою енергією виробничих потреб.

Котельня окремо розташована – будівля, споруда котельні, що віддалена на нормовану відстань від інших будівель, споруд.

Котельня прибудована – котельня, що розташована ззовні основної будівлі, споруди і відокремлена від суміжних приміщень основного будинку, споруди протипожежною стіною.

Котельня вбудована – котельня (або її частина), розташована у межах огорожувальних конструкцій будівлі, споруди (крім горища) і відокремлена від суміжних приміщень протипожежними перешкодами.

Котельня дахова – котельня розташована на плоскій покрівлі або в горищному приміщенні (у тому числі технічному горищі або верхньому технічному поверсі) будівлі, споруди та відокремлена від суміжних приміщень протипожежними перешкодами.

Оскільки котельні установки призначені для вироблення теплової енергії та передавання її носію, то будівлі, в яких вони розташовуються, за функціональним призначенням є виробничими.

У разі виникнення пожежі у будівлі котельної, побудованої відповідно до вимог нормативних документів у галузі будівництва, рекомендується обирати код об'єкту пожежі «0003», наведений у розділі *Будівлі виробничого призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, із зазначенням у текстовому полі, що за об'єкт обслуговує котельня (підприємство, установа, заклад або житловий будинок), планувальне рішення (прибудована, вбудована, дахова тощо) та вид палива (газова, багатопаливна тощо). Якщо котельня, в якій виникла пожежа вбудована або дахова, під час заповнення *Картки обліку пожежі* необхідно зазначити загальну поверховість будівлі та поверх (найближчий поверх), на якому виникла пожежа.

Окремо слід зазначити, що теплогенератор входить до складу котельні. Тож, у разі виникнення пожежі у будівлі (прибудові), в якій розміщено виключно теплогенератор (котел) для опалення індивідуального будинку, під час заповнення *Картки обліку пожежі* застосовується код «1307», наведений у розділі *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Вимоги до підприємств сільськогосподарського призначення встановлені ДБН Б 2.4-3 [25] та іншими нормативними документами за галузевою ознакою: ДБН В.2.2-1 [26], ДБН В.2.2-2 [27], ДБН В.2.2-08 [28].

Коди [1201...1216] передбачені, насамперед, для будівель об'єктів пожеж, що входять до складу **сільськогосподарських підприємств**, тобто на яких здійснюються заходи державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Наприклад, коли пожежа виникла у споруді зберігання сіна ТОВ «Поділля», то у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

6 1 1 3 7 /	6. Адреса пожежі: <u>с. Попівка, вул. Миру, 1; ТОВ «Поділля»</u>
7 1 2 0 6 /	7. Об'єкт пожежі: <u>споруда для зберігання сіна; дир. Проценко Ю.І.</u>
8 4 /	8. Форма власності: <u>колективна</u>
9 2 0 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>середній</u>
10 1 3 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>7</u> /	6. Адреса пожежі: <u>с. Попівка, вул. Миру, 1; ТОВ «Поділля»</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>6</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>споруди зберігання сіна, соломи, фуражу</u>
<u>8</u> <u>3</u> /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Виключення можуть складати пожежі, що виникли у будівлях сільськогосподарського призначення колишнього (розпайованого) сільськогосподарського підприємства, що наразі належать фізичним особам і використовуються для забезпечення суто власних потреб. У цьому випадку рекомендовано використовувати код об'єкту пожежі «1904» *Інші об'єкти, споруди, що не увійшли до переліку* з уточненням у текстовій частині щодо назви і належності об'єкта громадянину.

Наприклад, у разі виникнення пожежі у будівлі колишнього колгоспу «Україна», що наразі належить громадянину (фізичній особі) Федорову В.М. і використовується для зберігання сіна та соломи для власної худоби, у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>7</u> /	6. Адреса пожежі: <u>с. Попівка, вул. Перемоги, 16;</u> <u>колишній колгосп «Україна»</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>9</u> <u>0</u> <u>4</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>споруда зберігання сіна та соломи гр. Федорова В.М.</u>
<u>8</u> <u>3</u> /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>7</u> /	6. Адреса пожежі: <u>с. Попівка, вул. Перемоги, 16;</u> <u>колишній колгосп «Україна»</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>6</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>споруда зберігання сіна та соломи гр. Федорова В.М.</u>
<u>8</u> <u>3</u> /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
<u>9</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

У разі виникнення пожежі у спорудах господарського призначення, зокрема для зберігання сіна, соломи або теплиці, парнику, що розташовані в межах або поблизу присадибної ділянки, необхідно застосовувати коди «1307» та «1309» з розділу *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Науково-практичне видання

Наприклад, коли пожежа виникла у власній теплиці громадянина Безпалого Ю.В., що розташована на його присадибній ділянці, то у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

6 1 1 3 7 /	6. Адреса пожежі: <u>с. Попівка, вул. Шевченка, 18</u>
7 1 3 0 9 /	7. Об'єкт пожежі: <u>теплиця гр. Беспалого Ю.В.</u>
8 /	8. Форма власності: _____
9 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
10 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

6 1 1 3 7 /	6. Адреса пожежі: <u>с. Попівка, вул. Шевченка, 18</u>
7 1 2 0 7 /	7. Об'єкт пожежі: <u>теплиця гр. Беспалого Ю.В.</u>
8 3 /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
9 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
10 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Вимоги до будівель **адміністративного та побутового призначення промислових підприємств** встановлені ДБН В.2.2-28 [18].

Адміністративні будинки підприємств – будинки, у яких розміщуються приміщення управління, конструкторських бюро, інформаційно-технічного призначення, копіювально-розмножувальних служб, обчислювальної техніки, охорони праці, приміщення для навчальних занять.

Побутові будинки – будинки обслуговування працюючих: санітарно-побутові, охорони здоров'я, харчування.

Приміщення адміністративного та побутового призначення можуть розміщуватись у відокремленій частині будинку, що вбудована, вставлена або прибудована до виробничої будівлі.

Вбудова – частина будинку, призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень, розташовується в межах виробничого будинку (категорії В, Г, Д), частини його висоти і ширини (усередині цеху) і відділена протипожежними перешкодами.

Вставка – частина будинку, призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень, розташовується в межах виробничого будинку (категорії В, Г, Д) по всій його висоті та ширині (переважно між цехами) і відділена протипожежними перешкодами.

Прибудова – частина будинку призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень, відокремлювана від виробничих будинків і приміщень протипожежними перешкодами.

Якщо пожежа виникла в адміністративно-побутових приміщеннях, розташованих у вбудованій, вставленій або прибудованій частині відокремлюваних від виробничих будинків і приміщень протипожежними

перешкодами, об'єкт пожежі доцільно вважати будівлею адміністративного призначення і під час заповнення *Картки обліку пожежі* застосовувати код «1106» з розділу *Будинки і споруди адміністративного та громадського призначення*, наведений у таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Відповідно до ДБН А 2.2-3 [14] об'єктом не виробничого призначення – є об'єкт **житлового та громадського призначення**.

Загальний перелік будівель і споруд громадського призначення визначений у додатку А ДБН В.2.2-9 [29]. Вимоги, пов'язані з особливостями окремих видів громадських будинків, у тому числі функціонально-планувальні, за умовами кооперування, блокування, інтеграції один з одним або з житловими та виробничими будівлями, встановлюються в окремих будівельних нормах за видами будинків та споруд і в спеціальних нормах.

Відповідно до ДБН В.2.2-15 [30] житлові будинки поділяють на одноквартирні та багатоквартирні.

Одноквартирний житловий будинок – одноквартирний (садибний) житловий будинок – індивідуальний, як правило, малоповерховий житловий будинок, що має прибудинкову (присадибну) ділянку. У містах, позаміських зонах та сільській місцевості із одноквартирних житлових будинків формується садибна забудова згідно з п. 3.4 і пп. 3.18-3.35 ДБН 360 [31].

Особняк – одноквартирний комфортабельний, як правило, 1-3 поверховий багатокімнатний міський житловий будинок, призначений для однієї сім'ї.

Котедж – одноквартирний 1-3 поверховий житловий будинок, міський, позаміський або сільський, з невеликою ділянкою землі, розрахований на одну сім'ю.

Сільський садибний будинок – односімейний житловий будинок загальною площею, як правило, до 250 м², розташований на земельній ділянці у сільській місцевості разом зі спорудами господарського призначення, садом і городом.

Багатоквартирний житловий будинок – житловий будинок, до складу якого входить більше ніж одна квартира.

Допоміжні приміщення багатоквартирного житлового будинку – приміщення, призначені для забезпечення експлуатації будинку (технічні) та побутового обслуговування його мешканців (сходові клітки, вестибюлі, перехідні шлюзи, позаквартирні коридори, колясочні, комори, сміттєзбірні камери, горища, підвали, шахти вентиляційні, ліфтові тощо).

Квартира – комплекс взаємопов'язаних приміщень, використовуваних для проживання однієї сім'ї різного чисельного складу або однієї людини, який включає (як мінімум): житлову (житлові) кімнату, кухню, ванну кімнату, вбиральню (або суміщений санвузол), передпокій, комору чи вбудовану шафу.

У разі виникнення пожежі у житлових приміщеннях або конструктивних елементах житлового будинку, об'єктом пожежі рекомендуємо вважати будівлю житлового будинку.

Вид житлового будинку (одноквартирний, багатоквартирний) ідентифікується за допомогою таких ознак, як поверховість (оскільки вимоги до

висотних будинків житлового призначення, як і громадського, поряд з нормами за умовною висотою до 73,5 м ДБН В.2.2-15 [30], регламентуються за умовною висотою від 73,5 м до 100 м включно та від 100 м до 150 м), форма власності, ступінь вогнестійкості.

Відповідно до п. 2.50 [30] у багатоповерхові житлові будинки можуть вбудовуватись нежитлові поверхи (приміщення) для розташування підприємств і закладів громадського призначення, вимоги до яких регламентуються окремими нормами.

Нежитлове приміщення – приміщення в структурі житлового будинку, що не відноситься до житлового фонду. Є самостійним об'єктом цивільно-правових відносин.

Якщо пожежа виникла у нежитловому приміщенні підприємства, закладу в структурі багатоповерхового житлового будинку, об'єктом пожежі необхідно вважати підприємство або заклад з урахуванням їх функціонального призначення, разом із тим слід вказувати загальну поверховість будівлі.

Гуртожиток – житловий будинок, в якому всі або більша частина приміщень і корисної площі призначені й обладнані для спільного проживання в загальних кімнатах осіб, які здебільшого не пов'язані між собою родинними стосунками, але використовують спільно всі види благоустрою й обладнання.

Як правило, гуртожитки входять до складу підприємств, установ, організацій, оскільки використовуються для проживання робітників, службовців, студентів, учнів, а також інших громадян у період роботи або навчання. Тож, під час заповнення *Картки обліку пожежі* необхідно зважати на те, що гуртожитки є об'єктами, на яких здійснюються заходи державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Наприклад, коли пожежа виникла у кімнаті гуртожитку НТУ «Харківський політехнічний інститут», то у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>6</u> 0 0 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Харків, вул. Клочківська, 218а;</u> <u>НТУ «Харківський політехнічний інститут»</u>
<u>7</u> 1 3 0 2 /	7. Об'єкт пожежі: <u>гуртожиток; зав. Загоруйко Л.Д.</u>
<u>8</u> 1 /	8. Форма власності: <u>державна</u>
<u>9</u> 2 0 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>середній</u>
<u>10</u> 1 3 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому</u> <u>здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>6</u> 0 0 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Харків, вул. Клочківська, 218а;</u> <u>НТУ «Харківський політехнічний інститут»</u>
<u>7</u> 1 3 0 2 /	7. Об'єкт пожежі: <u>гуртожиток; зав. Загоруйко Л.Д.</u>
<u>8</u> 1 /	8. Форма власності: <u>державна</u>
<u>9</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється</u> <u>державний нагляд (контроль)</u>

Якщо гуртожиток переобладнано під житловий будинок, що переданий до сфери управління комунальної власності, рекомендуємо об'єктом пожежі вважати житловий будинок, а під час заповнення *Картки обліку пожежі* застосовувати код «1301».

Наприклад, якщо пожежа виникла у 5-ти поверховій будівлі колишнього гуртожитку заводу залізобетонних конструкцій, який було передано до сфери управління комунальної власності, то у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>6</u> 0 0 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Харків, вул. Говорова, 18а</u>
<u>7</u> 1 3 0 1 /	7. Об'єкт пожежі: <u>ж/б (колишній гуртожиток заводу ЗБК)</u>
<u>8</u> 2 /	8. Форма власності: <u>комунальна</u>
<u>9</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>

Відповідно до ДБН 360 [31] дачні і садівницькі поселення розміщуються за межами населених пунктів. Території дачних та садівницьких поселень призначені для організації позаміського відпочинку громадян, для ведення садівницького та городницького господарства з можливістю розташування дачних або садівницьких будинків.

Дачний будинок – це житловий будинок для використання впродовж року з метою позаміського відпочинку.

Садівний будинок – будівля літнього (сезонного використання), яка в питаннях нормування площі забудови, зовнішніх конструкцій та інженерного обладнання не відповідає нормативам, установленим для житлових будинків.

На теперішній час садові товариства, дачні кооперативи, як і гаражні кооперативи, за характером діяльності відносяться до обслуговуючих кооперативів, оскільки створюються шляхом об'єднання фізичних (рідше юридичних) осіб для надання послуг переважно членам кооперативу. Правові, організаційні, економічні та соціальні основи функціонування кооперації в Україні врегульовано Законом України *Про кооперацію* [32], окремі норми стосовно питань кооперації регулюються *Цивільним кодексом України* [33], *Господарчим кодексом України* [34], *Житловим кодексом України* [35] та *Земельним кодексом України* [36].

Відповідно до Закону України *Про кооперацію* [32] володіння, користування та розпорядження майном кооперативу здійснюють органи управління кооперативу відповідно до їх компетенції, визначеної статутом кооперативу.

Кооператив є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків та може мати печатки.

Державна реєстрація кооперативу проводиться в порядку, передбаченому Законом України *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань* [37], відповідно до якого, шляхом внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-

підприємців (далі – ЄДР) відповідних записів, засвідчується факт створення або припинення юридичної особи, набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою. Зазначеним законом передбачено передачу відомостей до органів статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, соціального страхування, що є підставою взяття (зняття) юридичної особи або фізичної особи-підприємця на облік згаданими органами.

Кооператив є власником будівель, споруд, грошових і майнових внесків його членів та іншого майна, придбаного на підставах, не заборонених законом.

Член житлового, дачного, гаражного чи іншого відповідного кооперативу має право володіння, користування, а за згодою кооперативу – і розпорядження квартирою, дачею, гаражем, іншою будівлею, спорудою кооперативу, якщо він не викупив це майно. У разі викупу майна член кооперативу стає його власником з моменту державної реєстрації права власності відповідно до чинного законодавства.

Тож, у разі виникнення пожежі у будівлях садових товариств або дачних кооперативів (садові, дачні будинки, господарчі споруди), що належать на правах власності члену кооперативу, під час заповнення *Картки обліку пожежі* застосовуються коди об'єктів пожеж з розділу *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*. Якщо пожежа сталася у будівлях, власником яких є кооператив (будівлі правління, охорони), код об'єкту пожежі необхідно обирати залежно від функціонального призначення будівлі з урахуванням того, що на об'єкті пожежі здійснюються заходи державного нагляду (контролю), з розділів таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* за виключенням розділу *Будинки та споруди житлового призначення*. Такий підхід до вибору кодів об'єктів пожеж застосовується і для гаражних та житлових кооперативів (об'єднань громадян).

Вимоги до автостоянок і гаражів постійного або тимчасового зберігання легкових автомобілів та інших мототранспортних засобів з двигунами, що працюють на бензині та дизельному паливі встановлено ДБН В.2.3-15 [23].

За об'ємно-планувальними рішеннями будівель гаражі можна розділити на наземні, підземні та розташовані у цокольних і підвальних поверхах будинків різного призначення.

Гаражі наземні – будинки, споруди, позначки підлоги основних приміщень яких не нижче рівня спланованої поверхні землі.

Гаражі підземні – споруди, позначка стелі основних приміщень яких нижче рівня спланованої поверхні землі.

Гаражі в цокольних і підвальних поверхах – вбудовані у будинки іншого призначення споруди, позначки підлоги основних приміщень яких нижче рівня спланованої поверхні землі на висоту відповідно не більше і більше половини висоти приміщень.

Паркінг (англ. parking) – ставити автомобіль на стоянку (паркувати). У зарубіжній літературі та практиці паркінги – автостоянки, наземні (переважно відкритого типу) та підземні гаражі для тимчасового зберігання легкових автомобілів.

Автостоянка – спеціально обладнана відкрита площадка для постійного або тимчасового зберігання легкових автомобілів та інших мототранспортних засобів.

Зазначені вимоги [23] не поширюються на гаражі індивідуальних одноквартирних, у тому числі зблокованих, житлових будинків з самостійним виходом на ділянку. Межа вогнестійкості перекриттів і стін, які відокремлюють гараж, вбудований в індивідуальний одноквартирний, у тому числі блокований житловий будинок або прибудований до них, не нормується.

Відповідно до п. 3.24 ДБН 360 [31] на садибних ділянках у містах і селищах міського типу можуть розміщатися гаражі, вбудовані у житловий будинок, прибудовані до нього або розміщені у вигляді окремої будови.

У житлових районах із багатоповерховою забудовою пріоритетним типом гаражів для постійного зберігання індивідуальних легкових автомобілів є окремо розташовані багатоповерхові наземні (до 9 поверхів), підземні (до 5 поверхів) та комбіновані наземно-підземні, в тому числі автоматизовані гаражі. Допускається влаштування гаражів, вбудованих у перші, цокольні й підвальні поверхи багатоповерхових житлових будинків, а також відкритих автостоянок із наступним їх перевлаштуванням у гаражі різного типу. Під житловими будинками підземні гаражі допускається розміщувати тільки для легкових автомобілів, які належать громадянам.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі*, у разі виникнення пожежі у гаражі, необхідно враховувати багато варіаційних ознак (функціональне призначення будівлі, об'ємно-планувальні рішення, призначення території розташування), що впливають на застосування того чи іншого коду об'єкту пожежі. Зокрема, якщо об'єктом пожежі є індивідуальний гараж (окремо розташований, вбудований, прибудований), побудований або придбаний за власний кошт громадян, розташований на території присадибної ділянки, гаражного кооперативу або іншій території, відведеній для його розташування, на якому не здійснюються заходи державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, застосовується код об'єкту пожежі «1306» розділу *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* з уточненням у текстовій частині «Гараж індивідуальний» або «Гараж багатоповерхової житлової забудови».

Відповідно до п. 3.24 ДБН 360 [31] у містах і селищах міського типу на присадибних ділянках можуть розміщатися господарські будівлі, вбудовані у житловий будинок, прибудовані до нього або у вигляді окремої будівлі. Господарські будівлі для утримання худоби, інших тварин і птиці допускаються в селищах міського типу, а також у міських районах садибного житлового будівництва, в яких згідно з нормативно-правовими актами органів місцевого самоврядування та державного нагляду дозволено їх утримання.

Згідно з п. 3.27 ДБН 360 [31] основним типом житлової забудови у сільських населених пунктах є одноповерхова, двоповерхова з присадибними ділянками і господарськими будівлями для ведення особистого підсобного господарства.

Господарські та побутові споруди для мешканців багатоквартирних секційних будинків відповідно до п. 3.19 ДБН Б.2.4-1 [38] розміщуються на спеціально виділених ділянках та по можливості згруповуються.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* під господарчою будівлею житлового сектору слід розуміти допоміжну будівлю або споруду нежитлового призначення (сарай, сінник, хлів, вбиральня тощо), розташовані в межах присадибної ділянки одноквартирного житлового будинку або на прибудинковій території багатоквартирного будинку і застосовувати код об'єкту пожежі «1307», наведений у розділі *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Код «1206» *Споруди зберігання сіна, соломи, фуражу*, код «1207» *Теплиця, парник*, код «1210» *Будинки силосні, сінажні*, код «1216» *Інші будівлі та споруди сільськогосподарського призначення* передбачені виключно для випадків пожеж у будівлях, що входять (входили) до складу **сільськогосподарських підприємств**.

Окремо слід зазначити, що будівлі (прибудови) для встановлення генераторів тепла для опалення одноквартирного житлового будинку, розташовані на присадибній ділянці, також слід вважати господарчого (допоміжного) призначення та не плутати з будівлями котелень (котельних установок), вимоги до яких регламентуються ДБН В.2.5-77 [24].

Теплогенератор – комплекс взаємопов'язаного обладнання для одержання нагрітого теплоносія при спалюванні різних видів палива.

Тож, у разі виникнення пожежі у будівлі, прибудові, в якій розміщено теплогенератор (котел) для опалення одноквартирного будинку, під час заповнення *Картки обліку пожежі* також застосовується код «1307», наведений у розділі *Будинки та споруди житлового призначення* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Відповідно до п. 3.11 [14] нове будівництво – це будівництво будинків, будівель, споруд, їх комплексів, що здійснюється з метою створення об'єктів виробничого і невиробничого призначення, а також лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі добудова зупинених об'єктів незавершеного будівництва.

Згідно з п. 3.12 [14] об'єкт будівництва – це будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, їх комплекси або їх частини, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури. До об'єктів будівництва не належать нафтові і газові свердловини та об'єкти їх влаштування.

Виконання будівельних робіт з нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту та технічного переоснащення повинно здійснюватися з дотриманням вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил та відповідно до розробленої та затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації.

Згідно з вимогами ДБН А.3.1-5 [39] будівництво нових, розширення і реконструкція діючих об'єктів можуть виконуватися тільки після організаційно-технічної підготовки, що здійснюється усіма учасниками

будівництва (замовником, проектними, будівельними організаціями, забудовником, інвесторами тощо).

Загалом, під будівельним виробництвом прийнято розуміти форму, об'єднання праці окремих співвиконавців із речовинними елементами виробництва та відокремлених будівельно-монтажних та спеціалізованих процесів між собою у просторі і часі з метою забезпечення використання існуючої та нової техніки, трудових, матеріальних, фінансових ресурсів та підвищення на цій основі рентабельності й ефективності виробництва [40].

Відповідно до п. 3.2.1 ДБН А.3.1-5 [39] будівельне виробництво – взаємопов'язаний комплекс будівельних процесів, проектних, вишукувальних робіт і виробничих стосунків, спрямований на створення об'єктів будівництва.

Організація будівельного виробництва згідно з п. 4.1 ДБН А.3.1-5 [39] полягає у спрямуванні організаційних, технічних, технологічних рішень та інших заходів на реалізацію проектних рішень щодо будівництва об'єкта з дотриманням вимог законодавства та нормативних документів.

Організація будівельного виробництва при зведенні окремих будинків, споруд або їхньої сукупності передбачає організацію:

планування підготовчих і будівельних робіт з урахуванням необхідних термінів завершення будівництва об'єктів та виконання окремих етапів робіт із дотриманням вимог законодавства, нормативних актів і документів;

трудового та матеріально-технічного забезпечення виконання запланованих робіт;

раціональної організації праці та механізації робіт;

управління виконанням виробничих процесів відповідно до вимог проектних рішень з урахуванням складу, обсягів, термінів та сезону виконання робіт, вимог до технологічної послідовності, можливостей засобів механізації, складу та кваліфікації виконавців робіт;

досягнення проектних експлуатаційних властивостей об'єкта будівництва, забезпечення відповідної якості будівельної продукції;

забезпечення комплексної безпеки будівництва, включаючи охорону та збереження навколишнього середовища – природного, соціального, техногенного, зокрема дотримання під час підготовки і виконання будівельних робіт вимог пожежної безпеки відповідно до [15, 41, 42] й інших нормативних документів;

прийняття виконаних робіт і закінчених будівництвом об'єктів.

Відповідно до п. 3.2.8 ДБН А.3.1-5 [39] підготовчими є роботи, що забезпечують можливість розгортання і здійснення будівельних робіт і згідно з *Порядком виконання підготовчих та будівельних робіт* [43] включають в себе роботи з підготовки земельної ділянки, влаштування огорожі будівельного майданчика, знесення будівель і споруд, порушення елементів благоустрою в межах відведеної земельної ділянки, вишукувальні роботи, роботи із спорудження тимчасових виробничих та побутових споруд, необхідних для організації і обслуговування будівництва, улаштування під'їзних шляхів, складування будівельних матеріалів, підведення тимчасових інженерних мереж, винесення інженерних мереж, видалення зелених насаджень.

Для об'єктів пожеж, що виникли у будівлях та спорудах, що будуються, передбачено коди [1401...1404], наведені у розділі *Будинки та споруди, що будуються* та код «1309» із розділу *Будинки та споруди житлового сектору* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Тож, у разі виникнення пожежі у новобудові, будівництво якої організовано за допомогою виробничого будівництва, на якому здійснюються заходи державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, під час заповнення *Картки обліку пожежі* рекомендуємо застосовувати коди [1401...1404], наведені у розділі *Будинки та споруди, що будуються* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*. Це переважно будівництво підприємств, установ, організацій, громадських та житлових багатоповерхових будівель тощо.

Якщо пожежа виникла на одному з об'єктів, що будуються на підставі будівельного паспорта, перелік яких затверджено [43], під час заповнення *Картки обліку пожежі* рекомендуємо застосовувати код «1309». Це такі об'єкти, як індивідуальні (садибні) житлові будинки, садові, дачні будинки не вище двох поверхів (без урахування мансардного поверху) площею до 300 м², господарські будівлі і споруди, гаражі, розташовані на присадибних, дачних і садових земельних ділянках.

Для об'єктів пожеж, що виникли на зовнішніх установках та спорудах передбачено коди [1501÷1519], наведені у таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Згідно з ДСТУ Б В.1.1-36 [44] зовнішня установка – установка, апарати і устаткування якої розміщено ззовні будинку на одному технологічному майданчику і пов'язані між собою єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та переробки продукції (наприклад, для підготовки нафти до переробки на підприємствах нафтопереробної та нафтохімічної промисловості тощо).

Такі установки притаманні підприємствам нафтопереробної, нафтохімічної, металургійної промисловості.

Зокрема, докладнішу інформацію щодо видів та конструктивних особливостей зовнішніх установок підприємств нафтопереробної та нафтохімічної промисловості наведено в інформаційно-довідковому посібнику [45].

Під час заповнення *Картки обліку пожежі*, у разі виникнення пожеж на зовнішній установці підприємства, рекомендується, в залежності від галузевої ознаки, застосовувати коди об'єктів пожеж [1501...1504].

Відповідно до п. 3.22 ДБН А.2.2-3 [14] споруда – штучно створений об'ємний, площинний або лінійний об'єкт, що має природні або штучні просторові межі, призначений для досягнення певних цілей.

Вимоги до споруд промислових підприємств регламентуються СНиП 2.09.03 [46], відповідно до якого споруди віднесено до наступних груп:

підземні споруди (підпірні стіни, підвали, тунелі та канали, колодязі);

ємнісні споруди рідин та газів (резервуари для нафти та нафтопродуктів, газгольдери);

емнісні споруди для сипучих матеріалів (закрома, бункери, силоси, вугільні башти коксохімзаводів);

надземні споруди (етажерки, майданчики, відкриті кранові естакади, окремо розташовані опори та естакади під технологічні трубопроводи, галереї);

висотні споруди (градирні, баштові копри підприємств видобувної промисловості, димові труби, витяжні та водонапірні башти).

Такі об'єкти, як судноверф, док є гідроспорудами, вимоги до яких встановлено ДБН В.2.4-3 [47].

Гідротехнічні споруди – споруди, що підпадають під вплив водного середовища, призначені для використання і охорони водних ресурсів, а також для захисту від шкідливого впливу вод.

До гідротехнічних споруд портів входять причали, хвилеломи, моли, берегозахисні споди, міські набережні суднобудівних і судноремонтних підприємств, греблі, дамби тощо. Перелік постійних гідротехнічних споруд наведено у додатку В ДБН В.2.4-3 [47].

Вимоги до системи газопостачання регламентуються низкою нормативних документів у галузі будівництва та галузевими правилами [48-50].

Загалом, до систем газопостачання для забезпечення споживачів природним газом або зрідженим вуглеводневим газом згідно з [50] входять:

розподільні зовнішні газопроводи, що забезпечують подачу природного газу від газорозподільних станцій до газорегуляторних пунктів міських і сільських поселень, територій дачних та садових поселень, газопроводи-вводи, газопроводи до підприємств, теплових електростанцій, котелень;

газопроводи та газове обладнання промислових і сільськогосподарських підприємств, теплових електростанцій, котелень, підприємств комунального і побутового обслуговування населення, житлових і громадських будинків;

газорегуляторні пункти, газорегуляторні пункти блокові, шафові газорегуляторні пункти, газорегуляторні установки, комбіновані будинкові регулятори тиску, установки для отримання газоповітряних сумішей;

газонаповнювальні станції і газонаповнювальні пункти зрідженого вуглеводневого газу, проміжні склади балонів, стаціонарні автомобільні газозаправні станції і пункти, резервуарні установки, групові газобалонні установки та індивідуальні газобалонні установки, випарні та змішувальні установки.

Оскільки розділ *Споруди, зовнішні установки* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* передбачає коди для зовнішніх об'єктів пожежі, коди [1511...1514] застосовуються у разі виникнення пожежі на зовнішніх газопроводах магістральних та розподільних систем або у спорудах на них.

Якщо пожежа виникла на внутрішньому газопроводі (всередині будівлі), об'єктом пожежі рекомендуємо вважати будівлю, а газопровід – місцем виникнення пожежі або виробом, на якому або від якого виникла пожежа.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* до зовнішніх установок рекомендуємо відносити й елементи електропостачальної системи, що відповідно до ДСТУ 3429 [51] є сукупністю електричних установок,

призначених для виробництва, передавання, перетворення та розподілу електроенергії (електропідстанції, трансформаторні підстанції, навісні конструкції електричних ліній тощо).

У разі, якщо пожежа виникла на(у) складових елементах зовнішньої тепломережі (надземних або підземних), рекомендуємо об'єкт пожежі, залежно від місця розташування, обирати з кодів розділу *Відкриті території* [1701...1706] або розділу *Споруди, зовнішні установки* «1506» або «1519» таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*. При цьому тепломережа буде місцем виникнення пожежі (код «096» таблиці 10).

Наприклад, коли пожежа виникла у колекторі тепломережі КП «Київенерго» на території парку «Перемога», то у *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>6</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>/</u>	6. Адреса пожежі: <u>м. Київ, вул. Генерала Жмаченка, парк «Перемога»</u>
<u>7</u> <u>1</u> <u>7</u> <u>0</u> <u>2</u> <u>/</u>	7. Об'єкт пожежі: <u>колектор тепломережі КП «Київенерго»</u>
<u>8</u> <u>2</u> <u>/</u>	8. Форма власності: <u>комунальна</u>
<u>9</u> <u>1</u> <u>/</u>	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
<u>10</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>/</u>	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....
<u>14</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>6</u> <u>/</u>	14. Місце виникнення пожежі: <u>тепломережа</u>

Відповідно до Закону України *Про регулювання містобудівної діяльності* [52] територія – частина земної поверхні з повітряним простором та розташованими під нею надрами у визначених межах (кордонах), що має певне географічне положення, природні та створені в результаті діяльності людей умови і ресурси. Територія – атрибут притаманний будь-якій державі.

Інструкцією по роботі з Карткою обліку пожежі території розділено на території природних екосистем та відкриті території. У даному випадку під природними екосистемами слід розуміти території не охоплені людською діяльністю (торфовища, заповідники) або території з природними компонентами, які створені і регулюються людьми (сільськогосподарського призначення).

Однозначного визначення поняття екосистема, затвердженого нормативно-правовим актами, не встановлено. Різні джерела трактують його однаково по суті, але по-різному змісту. Можна сказати, що екосистема є складним природним комплексом живих істот, що взаємодіє з неорганічним середовищем і знаходиться в матеріально-енергетичній залежності від нього.

У природних екологічних системах наявність людини або об'єктів антропогенного походження (транспортний засіб, людське житло) допустиме, але короткочасне. Тож, до природних екологічних систем відносяться не лише безлюдні ізольовані території (болота, гірські вершини, заповідні території тощо), а й території, на яких безпосередній людський вплив відчувається короткочасно (поля, луки, ниви, пасовища, лісові насадження, місця немасового тимчасового відпочинку тощо).

У розділі *Природні екосистеми* таблиці 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* назви сільськогосподарських культур, як об'єктів пожеж, наведено узагальнено: «Поле зернових культур» і «Поле технічних культур». Під час заповнення *Картки обліку пожежі* для об'єктів пожеж, що виникли на територіях природних екосистем, зокрема на полях, у текстовому полі необхідно вказувати назву культури (пшениця, ячмінь, кукурудза тощо) та площу пожежі у га.

У разі виникнення пожеж у природних екосистемах під час заповнення *Картки обліку пожежі* таблицею 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* передбачено коди [1601...1605].

Відповідно до ДБН 360 [31] територія міста за функціональним призначенням і характером використання поділяється на сельбищну, виробничу і ландшафтно-рекреаційну.

До сельбищної території входять ділянки будинків, громадських установ, будинків і споруд, у тому числі навчальних, проектних, науково-дослідних закладів без дослідних виробництв, вулично-дорожня та транспортна мережа, а також парки, сади сквери, бульвари, інші об'єкти зеленого будівництва й місця загального користування.

Виробнича територія призначена для розміщення промислових підприємств і пов'язаних із ними виробничих об'єктів.

До ландшафтно-рекреаційної території входять озеленені та водні простори у межах забудови міста і його зеленої зони.

Територія сільського населеного пункту за функціональним призначенням поділяється на сельбищну й виробничу, а також включає в себе землі фермерських та індивідуальних господарств.

З урахуванням того, що тип населеного пункту визначає позиція 3 *Картки обліку пожежі*, з метою створення умов для здійснення поглибленого аналізу пожеж та їх наслідків сельбищні території населених пунктів розподілено на території житлової забудови (багатоповерхової та приватних домоволодінь) і території місць загального користування у межах населених пунктів (парки, ботанічні сади сквери, пляжі, кладовища, рекреаційні, водоохоронні зони тощо).

Під територіями поза межами населених пунктів маються на увазі території, прилеглі до населених пунктів, призначені для забезпечення територіальних умов їх розвитку.

Також, виробничу територію деталізовано, як територію підприємства, установи та організації, територію відкритого складу лісопиломатеріалів, територію будівельного майданчика та територію полігону твердих побутових відходів.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі*, у разі виникнення пожеж на відкритих територіях населених пунктів (коди [1701...1702]) та поза межами населених пунктів (код «1703»), необхідно звертати увагу на відповідність коду об'єкту пожежі типу населеного пункту.

Застосування коду «1707» *Полігон твердих побутових відходів* передбачено для полігонів твердих побутових відходів, побудованих відповідно

до вимог, встановлених ДБН В.2.4-2 [53]. У разі виникнення пожежі на стихійному (несанкціонованому) сміттєзвалищі рекомендуємо застосовувати коди відповідних територій із зазначенням інформації у текстовому полі позиції 7 *Картки обліку пожежі*.

У разі виникнення пожеж на відкритих територіях під час заповнення *Картки обліку пожежі* таблицею 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* передбачено коди [1701...1707].

Відповідно до ДСТУ 2984 [54] дорожній транспортний засіб – це транспортний засіб, призначений для експлуатації переважно на автомобільних дорогах загального користування усіх категорій і сконструйованим згідно з їхніми нормами.

Автомобіль – дорожній транспортний засіб, який приводиться в рух джерелом енергії, має не менш, ніж 4 колеса, призначений для руху по безрейкових дорогах і використовується для перевезення людей та (чи) вантажів, буксирування транспортних засобів, виконання спеціальних робіт. Цей термін поширюється також на транспортні засоби, двигуни яких живляться постійним електричним струмом через підвісну контактну мережу (тролейбуси), триколісні транспортні засоби, споряджена маса яких становить понад 400 кг.

Пасажирський автомобіль – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки.

Вантажний автомобіль – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів.

У разі виникнення пожежі транспортного засобу під час заповнення *Картки обліку пожежі* таблицею 3 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* передбачено коди [1801...1818].

Розподіл загальної кількості пожеж за об'єктами їх виникнення є одним із першочергових етапів під час проведення аналізу стану з пожежами та їх наслідками.

2.3 Визначення форми власності

Власність – це економічна категорія, що є проявом суспільних відносин з приводу привласнення матеріальних благ. Право власності – це правова категорія та сукупність правових норм, які регулюють відносини власності. Під правом власності розуміють врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження майном.

Господарський кодекс України [34] визначає основні засади господарювання в Україні та регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

Відповідно до форм власності передбачених законом, в Україні можуть діяти підприємства таких видів:

загальнодержавне підприємство, що діє на основі державної власності;
комунальне підприємство, що діє на основі комунальної власності територіальної громади;

приватне підприємство, що діє на основі приватної власності громадян чи суб'єкта господарювання (юридичної особи);

підприємство, що діє на основі колективної власності (підприємство колективної власності);

підприємство, засноване на змішаній формі власності (на базі об'єднання майна різних форм власності);

спільне комунальне підприємство, що діє на договірних засадах спільного фінансування (утримання) відповідними територіальними громадами – суб'єктами співробітництва.

В Україні можуть діяти також інші види підприємств, передбачені законом.

Відповідно до **п. 8 Форма власності** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 8 записується код [1...6], наведений у таблиці 8, назви форми власності.

Об'єктами права загальнодержавної власності є:

майно, що забезпечує діяльність Верховної Ради України та утворюваних нею державних органів;

майно Збройних Сил, органів державної безпеки, прикордонних внутрішніх військ;

оборонні об'єкти;

єдина енергетична система;

системи транспорту загального користування, зв'язку та інформації, що мають загальнодержавне значення;

кошти державного бюджету;

національний банк та його установи і створювані ними кредитні ресурси;

державні резервні, страхові та інші фонди;

майно вищих і середніх спеціальних навчальних закладів;

майно державних підприємств;

об'єкти соціально-культурної сфери або інше майно, що становить матеріальну основу суверенітету України і забезпечує її економічний та соціальний розвиток.

У загальнодержавній власності може перебувати інше майно, а також майно, передане у власність України іншими державами, юридичними особами і громадянами.

Об'єктами права комунальної власності є:

майно, що забезпечує діяльність Верховної Ради Республіки Крим та утворюваних нею республіканських органів;

майно, що забезпечує діяльність відповідних Рад і утворюваних ними органів;

кошти місцевих бюджетів, державний житловий фонд, об'єкти житлово-комунального господарства;

Науково-практичне видання

майно закладів народної освіти, культури, охорони здоров'я, торгівлі, побутового обслуговування;

майно підприємств комунальної власності;

місцеві енергетичні системи, транспорт, системи зв'язку та інформації, а також інше майно, необхідне для забезпечення економічного і соціального розвитку відповідної території.

У комунальній власності перебуває також майно, передане у власність Республіці Крим, області, району чи іншій адміністративно-територіальній одиниці іншими суб'єктами права власності.

Об'єктами приватної власності є:

індивідуальні підприємства, засновані на особистій власності фізичної особи та виключно її праці;

сімейні підприємства, засновані на власності та праці громадян України;

членів однієї сім'ї, що проживають разом;

приватні підприємства, засновані на власності окремого громадянина України, з правом найняття робочої сили;

селянські (фермерські) господарства;

підприємства, засновані на власності іноземних громадян;

майно, що належить громадянам, у тому числі громадянам, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, а саме: житлові будинки, квартири, предмети особистого користування, дачі, садові будинки, предмети домашнього господарства, продуктивна і робоча худоба, земельні ділянки, насадження на земельній ділянці, засоби виробництва, вироблена продукція, транспортні засоби, грошові кошти, інші цінні папери, а також майно споживчого і виробничого призначення; твори науки, літератури, мистецтва, відкриття, винаходи, промислові зразки та інші результати інтелектуальної праці.

Об'єктами права колективної власності є:

орендні підприємства;

організації орендарів;

товариства покупців;

кооперативи;

колективні підприємства і, в тому числі, колективні сільськогосподарські підприємства;

споживчі товариства та їхні спілки;

господарські товариства;

спільні підприємства;

об'єднання недержавних підприємств (асоціації, корпорації, консорціуми, концерни та інші об'єднання);

політичні партії, інші об'єднання громадян, релігійні організації та спілки цих структур.

Об'єктами власності міжнародних організацій та юридичних осіб, інших держав є:

не заборонене законами України нерухоме чи рухоме майно, включаючи земельні ділянки, будинки, споруди, квартири, приміщення, обладнання,

транспортні засоби, інше майно соціально-культурного та виробничого призначення, підприємства, частки у статутному фонді підприємств, акції, облигації та інші цінні папери.

Об'єктом власності інших держав є:

майно, необхідне для здійснення дипломатичних, консульських та інших міжнародних відносин, у випадках і порядку, встановлених міжнародними договорами і законодавством України.

У практичній діяльності, під час заповнення *Картки обліку пожежі*, зазвичай, виникає питання, як правильно обрати форму власності, якщо пожежа виникла у приватній квартирі багатоповерхового будинку?

У зазначеному випадку об'єктом пожежі є багатоповерховий будинок, а квартира, у якій виникла пожежа, є місцем виникнення пожежі.

Тож, під час заповнення *Картки обліку пожежі* слід зазначати форму власності об'єкту виникнення пожежі тобто будинку.

Наприклад, у разі виникнення пожежі у приватній квартирі кооперативного (або ОСББ) дев'ятиповерхового будинку, запис у *Картці обліку пожежі* виглядає наступним чином:

6 2 9 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Ладизжин, вул. Процишина, 54, кв. 14</u>
7 1 3 0 1 /	7. Об'єкт пожежі: <u>ж/б; голова ОСББ Аверчук О.В.</u>
8 4 /	8. Форма власності: <u>колективна</u>
9 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
10 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
11 9 , 5 /	11. Поверховість об'єкта пожежі, поверх, де виникла пожежа
12 2 /	12. Ступінь вогнестійкості: <u>II ступінь вогнестійкості</u>
13 /	13. Категорія небезпеки: _____
14 0 5 1 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>кухня квартири</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

6 2 9 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Ладизжин, вул. Процишина, 54, кв. 14</u>
7 1 3 0 1 /	7. Об'єкт пожежі: <u>ж/б гр. Білик М.Я.</u>
8 3 /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
9 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: _____
10 2 0 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>об'єкт, на якому не здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
11 9 , 5 /	11. Поверховість об'єкта пожежі, поверх, де виникла пожежа
12 2 /	12. Ступінь вогнестійкості: <u>II ступінь вогнестійкості</u>
13 /	13. Категорія небезпеки: _____
14 0 5 1 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>кухня квартири</u>

2.4 Визначення ступеню ризику господарської діяльності

У даному випадку під ризиком розуміється ймовірність виникнення негативних наслідків від провадження господарської діяльності та можливий розмір втрат від них, що вимірюється у кількісних та якісних показниках [55].

Прийнятним ризиком називають соціально, економічно, технічно і політично обґрунтований ризик, який не перевищує гранично допустимого рівня. З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), належать до одного з трьох ступенів ризику: високого, середнього чи незначного.

Залежно від ступеня ризику органом державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки визначається періодичність проведення планових заходів, а також перелік питань для здійснення планових заходів.

Відповідно до **п. 9 Ступінь ризику господарської діяльності Інструкції по роботі з Карточкою обліку пожежі** у позиції 9 записується двозначний код («10», «20», «31» чи «32»), наведений у таблиці 5, ступеню ризику, відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій, встановлених [56].

До критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки, належать [56]:

вид об'єкта (приміщення, будівля, споруда, будинок, територія), що належить суб'єкту господарювання на праві власності, володіння, користування; площа об'єкта;

максимальна розрахункова (проектна) кількість людей, які постійно або періодично перебувають на об'єкті;

умовна висота об'єкта (висота, яка визначається різницею позначок найнижчого рівня проїзду (установлення) пожежних автодрабин (автопідйомників) і підлоги верхнього поверху без урахування верхніх технічних поверхів, якщо на технічних поверхах розміщено лише інженерні обладнання та комунікації будинку);

наявність та масштаб небезпечних подій, надзвичайних ситуацій, які сталися на об'єкті протягом останніх п'яти років, що передують плановому періоду;

клас наслідків (відповідальності) під час будівництва об'єкта;

кількість порушень вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, пов'язаних з експлуатацією або під час будівництва об'єкта та виявлених упродовж останніх п'яти років, що передують плановому періоду.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за ступенем ризику позицію 9 необхідно заповнювати лише у разі, коли об'єкт пожежі належав до об'єктів, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Причому, необхідно враховувати, що до об'єктів із незначним ступенем ризику площею до 300 м² належать окремо розташовані будівлі чи вбудовані (прибудовані) в інших будинках приміщення, що мають

самостійний евакуаційний вихід назовні, вимоги пожежної безпеки до яких встановлено *Правилами пожежної безпеки в Україні* [41].

2.5 Визначення належності об'єкта пожежі до об'єкта, на якому здійснюються заходи державного нагляду (контролю)

Відповідно до **п. 10 Підконтрольність об'єкта** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 10 записується двозначний код («11», «12», «13» чи «20»), наведений у таблиці 6, належності об'єкта пожежі до об'єкта, на якому здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* необхідно визначити належність об'єкту пожежі до об'єкта, на якому здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки.

У разі, якщо об'єкт пожежі належить до об'єкта, на якому здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки, у позиції 10 необхідно зазначити коди («11», «12», «13»), тобто об'єкт пожежі є об'єктом підвищеної небезпеки, об'єктом, що має стратегічне значення для економіки та безпеки держави, чи іншим об'єктом, на якому здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки, відповідно.

У разі, якщо об'єкт пожежі не належить до об'єкта, на якому здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки, у позиції 10 необхідно зазначити код «20».

До об'єктів підвищеної небезпеки належать об'єкти, на яких використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються одна або кілька небезпечних речовин чи категорій речовин у кількості, що дорівнює або перевищує нормативно встановлені порогові маси, а також інші об'єкти як такі, що відповідно до Закону України *Про об'єкти підвищеної небезпеки* [57] є реальною загрозою виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру.

Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки затверджено постановою Кабінету Міністрів України [58], якою визначено нормативи порогових мас небезпечних речовин для ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки.

Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки (далі – ОПН) – це порядок визначення ОПН серед потенційно небезпечних об'єктів (далі – ПНО), де останній є суб'єктом господарювання, на якому можуть використовуватися або виготовляти, переробляти, зберігати чи транспортувати небезпечні речовини, біологічні препарати, а також інші об'єкти, що за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварії.

Державний реєстр ОПН веде Державна служба України з питань праці, включення ОПН до якого здійснюється впродовж 30 робочих днів після подання суб'єктом господарської діяльності до територіального органу Державної служби України з питань праці повідомлення про результати ідентифікації.

Щороку до 1 березня поточного року Державна служба України з питань праці публікує в загальнодержавних друкованих засобах масової інформації перелік ОПН, включених до реєстру станом на 31 грудня попереднього року.

Державний реєстр ОПН військового призначення веде Міністерство оборони України.

Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів є автоматизованою інформаційно-довідковою системою обліку та обробки інформації щодо потенційно небезпечних об'єктів. На цей час Державний реєстр ПНО містить докладні відомості про понад 24 тис. об'єктів, до числа яких входять промислові підприємства, шахти, кар'єри, магістральні газо-, нафто- і продуктопроводи, гідротехнічні споруди, вузлові залізничні станції, мости, тунелі, накопичувачі та полігони промислових відходів, місця збереження небезпечних речовин і ін. База даних реєстру постійно поповнюється та оновлюється. Перевірити, чи ідентифіковано об'єкт пожежі як ПНО можна на Головній сторінці *Державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів* на сайті pno.gov.ua.

До об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, належать об'єкти державної власності відповідно до *Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави* [59] (зі змінами у редакції від 21 липня 2018 року [60, 61]).

Перелік об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затверджує Кабінет Міністрів України відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» [62].

Критерії віднесення об'єктів державної власності до таких, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, визначені постановою Кабінету Міністрів України [63], що встановлює, що до об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, належать суб'єкти господарювання державного сектору економіки, які відповідають одному або декільком критеріям.

Відповідно до частини другої ст. 22 *Господарського кодексу України* [34] суб'єктами господарювання державного сектору економіки є суб'єкти, що діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 % чи становить величину, що забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів.

Підприємство вважається таким, що відповідає критеріям віднесення об'єктів державної власності до таких, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, якщо зазначені умови є основним видом його діяльності і частка його продукції на ринку відповідних товарів в Україні становить не менш як 20 %.

Порядок подання та розгляду пропозицій щодо формування Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затверджено наказом Мінекономіки України від 03 грудня

2010 року № 1546 [64]. Особливості статусу стратегічних об'єктів визначені Законом України «Про управління об'єктами державної власності» [62].

У таблиці додатку 1 наведено перелік об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави станом на липень 2018 року.

Так, станом на липень 2018 року налічується 320 об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. До прикладу, у Закарпатській області такий об'єкт лише один, а у Житомирській, Рівненській та Чернівецькій областях їх лише по 2.

Для всіх інших об'єктів, у разі якщо вони належать до таких, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки, у позиції 10 необхідно зазначити код «13», тобто об'єкт пожежі є іншим об'єктом, на якому здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері пожежної безпеки, відповідно.

2.6 Визначення поверховості об'єкта пожежі та поверху, де виникла пожежа

Поверх – це частина будинку між двома перекриттями, що являє собою ряд приміщень і проходів (коридорів), розташованих на одному рівні і з'єднаних вертикальними комунікаціями (сходовими клітками, ліфтами тощо) з іншими поверхами. Висота поверху визначається від його підлоги до підлоги наступного поверху.

Відповідно до ДБН В.1.1-7 [15] умовна висота будинку визначається як різниця позначок найнижчого рівня проїзду (встановлення) пожежних автодрабин (автопідйомників) і підлоги верхнього поверху без урахування верхніх технічних поверхів, якщо на технічних поверхах розміщено лише інженерні обладнання та комунікації будинку (крім випадків обумовлених у нормативних документах).

За умовною висотою будинки поділяють на:

малоповерхові – заввишки $H \leq 9$ м;

багатоповерхові – заввишки $9 \text{ м} < H \leq 26,5$ м;

підвищеної поверховості – заввишки $26,5 \text{ м} < H \leq 47$ м;

висотні – заввишки $H > 47$ м.

Під час визначення умовної висоти будинку слід враховувати наявність у будинку квартир у двох або декількох рівнях; приміщень творчих майстерень художників, архітекторів тощо; покрівлі, що експлуатується.

У *Посібнику по практичному застосуванню ДБН В.1.1-7 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги»* [65] наведено приклади для визначення умовної висоти будинків.

Відповідно до ДБН В.2.2-9 [29], ДБН В.2.2-15 [30] та ДБН В.2.2-24 [66] розрізняють такі типи поверхів:

поверх мансардний (мансарда) – поверх у горищному просторі, фасад якого повністю або частково утворений поверхнею (поверхнями) похилої чи ламаної покрівлі;

Науково-практичне видання

поверх надземний – поверх з позначкою підлоги приміщень не нижче планувальної позначки землі;

поверх основний – поверх (для розрахунку ліфтів), на який мешканці мають нормальний доступ із прибудинкової території;

поверх перший – нижній надземний поверх житлового будинку;

поверх підвальний (перший підземний поверх) – поверх з позначкою підлоги приміщень нижче планувальної позначки землі більш ніж на половину висоти приміщення;

поверх підземний – поверх з позначкою підлоги приміщень нижче планувальної позначки землі на всю висоту приміщення;

поверх технічний – поверх для розміщення інженерного обладнання і прокладання комунікацій, що може бути розташований у нижній (у тому числі технічне підпілля), верхній (у тому числі технічне горище) або середній частині будинку;

поверх цокольний – поверх з позначкою підлоги приміщень нижче планувальної позначки землі на висоту не більше половини висоти приміщень.

Відповідно до **п. 11 Поверховість об'єкта пожежі, поверх, де виникла пожежа** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 11 до коми записується кількість поверхів будівлі чи споруди, де виникла пожежа, а поверх на якому безпосередньо виникла пожежа, записується у позиції 11 після коми. Для підвального, цокольного, технічного та мансардного поверхів записується трьохзначний код, наведений у таблиці 7, назви поверху, на якому виникла пожежа.

Згідно з [29] горище – це простір між конструкціями покрівлі (зовнішніх стін) та перекриттям верхнього поверху. Тож, у разі виникнення пожежі на горищі, поверхом, на якому вона виникла, рекомендуємо вважати найближчий поверх до місця виникнення пожежі.

Наприклад, пожежа виникла на горищі п'ятиповерхового будинку. У *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

7 1 3 0 1 /	7. Об'єкт пожежі: <u>житловий будинок</u>
.....
11 5 . 5 /	11. Поверховість об'єкта пожежі, поверх, де виникла пожежа
.....
14 0 2 4 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>горище</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

7 1 3 0 1 /	7. Об'єкт пожежі: <u>житловий будинок</u>
.....
11 5 . /	11. Поверховість об'єкта пожежі, поверх, де виникла пожежа
.....
14 0 2 4 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>горище</u>

2.7 Визначення ступеню вогнестійкості об'єкта пожежі

Ступінь вогнестійкості визначається для будинків, будівель і споруд будь-якого призначення, є основним показником рівня їх пожежної небезпеки та встановлюється залежно від їх призначення, категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою, умовної висоти (поверховості), площі поверху в межах протипожежного відсіку [15]. Для кожного ступеня вогнестійкості будинку регламентовано мінімальний клас вогнестійкості будівельних конструкцій і груп поширення вогню цими конструкціями

Ступінь вогнестійкості – це вогнестійкість будівлі, що характеризується здатністю будівлі в цілому чинити опір руйнуванню в умовах пожежі.

Згідно з ДБН В.1.1.7 [15] за вогнестійкістю всі будівлі та споруди поділяють на вісім ступенів (п'ять основних та три додаткових), що характеризуються межами вогнестійкості основних будівельних конструкцій і межами поширення вогню по цих конструкціях.

Відповідно до **п. 12 Ступінь вогнестійкості Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі** у позиції 12 записується код [1...8], наведений у таблиці 8, ступеню вогнестійкості будинку (споруди), де виникла пожежа, що визначається залежно від класу вогнестійкості будівельних конструкцій і групи поширення вогню по цих конструкціях.

Ступінь вогнестійкості визначається в залежності від *мінімальної межі вогнестійкості* основних будівельних конструкцій (стіни, перегородки, перекриття), тобто часу, після закінчення якого конструкція втрачає свою несучу або загороджувальну функцію (настання граничного стану).

Межі вогнестійкості будівельних конструкцій та поширення вогню наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Ступінь вогнестійкості будинку та класи вогнестійкості будівельних конструкцій

Ступінь вогнестійкості	Мінімальні значення класів вогнестійкості будівельних конструкцій і максимальні значення груп поширення вогню по них								
	стіни				колонни	сходові площадки, косури, сходи, марші, балки, марші сходових кліток	перекриття міжповерхові (у т. ч. горючі та над підвалами)	елементи суміщених покриттів	
	несучі та сходових кліток	само-несучі	зовнішні ненесучі	внутрішні ненесучі (перегородки)				плити, настили, прогони	балки, ферми, арки, рами
I	REI 150 M0	REI 90 M0	E 30 M0	EI 30 M0	R 150 M0	R 60 M0	REI 60 M0	RE 30 M0	R 30 M0
II	REI 120 M0	REI 60 M0	E 15 M0	EI 15 M0	R 120 M0	R 60 M0	REI 45 M0	RE 15 M0	R 30 M0
III	REI 120 M0	REI 60 M0	E 15, M0 E 30, M1	EI 15 M1	R 120 M0	R 60 M0	REI 45 M1	Не нормуються	
IIIa	REI 60 M0	REI 30 M0	E 15 M1	EI 15 M1	R 15 M0	R 60 M0	REI 15 M0	RE 15 M1	R 15 M0
IIIб	REI 60 M1	REI 30 M1	E 15, M0 E 30, M1	EI 15 M1	R 60 M1	R 45 M0	REI 45 M1	RE 15, M0 RE 30, M1	R 45 M1
IV	REI 30 M1	REI 15 M1	E 15 M1	EI 15 M1	R 30 M1	R 15 M1	REI 15 M1	Не нормуються	
IVa	REI 30 M1	REI 15 M1	E 15 M2	EI 15 M1	R 15 M0	R 15 M0	REI 15 M0	RE 15 M2	R 15 M0
V	Не нормуються								

Відповідно до ДСТУ Б В.1.1-4 [67] розрізняють такі основні види граничних станів будівельних конструкцій з вогнестійкості:

граничний стан за ознакою втрати несучої здатності (умовне літерне позначення R);

граничний стан за ознакою втрати цілісності (умовне літерне позначення E);

граничний стан за ознакою втрати теплоізолювальної здатності (умовне літерне позначення I).

Втрата несучої здатності визначається заваленням конструкції або виникненням її граничних деформацій.

Втрата цілісності – це вид граничного стану конструкції за вогнестійкістю, що характеризується утворенням в конструкціях наскрізних тріщин або наскрізних отворів, через які проникають продукти горіння або полум'я.

Втрата теплоізолювальної здатності – вид граничного стану конструкції за вогнестійкістю, що характеризується підвищенням температури на поверхні, що не обігривається, до встановлених граничних значень. Вона визначається підвищенням температури на поверхні конструкції, що не обігривається, в середньому більше ніж на 140 °С або в будь-якій точці цієї поверхні – більше ніж на 180 °С у порівнянні з температурою конструкцій до випробування.

Будівельні конструкції залежно від нормованих граничних станів з вогнестійкості й межі вогнестійкості поділяють на класи вогнестійкості [68].

Позначення класу вогнестійкості будівельних конструкцій складається з умовних літерних позначень граничних станів і числа, що відповідає нормованій межі вогнестійкості (у хвилинах), з ряду: 15, 30, 45, 60, 90, 120, 150, 180, 240, 360.

Межею поширення вогню (умовне літерне позначення M) називають здатності будівельної конструкції поширювати вогонь.

За межею поширення вогню будівельні конструкції поділяють на три групи:

M0 (межа поширення вогню дорівнює 0 см);

M1 (M < 25 см – для горизонтальних конструкцій; M < 40 см – для вертикальних конструкцій);

M2 (M > 25 см – для горизонтальних конструкцій; M > 40 см – для вертикальних конструкцій).

Вибір ступенів вогнестійкості будинків і споруд, допустиму кількість поверхів і допустиму площу поверху між протипожежними стінами установлюють в залежності від категорії виробництва.

Так, наприклад, для категорії виробництва А, Б будинок повинен бути не нижче I та II ступеня вогнестійкості, а кількість поверхів не більше шести, причому, площа поверху між протипожежними стінами не обмежується. Для виробництв категорій В при I та II ступені вогнестійкості допускається будувати будинки до восьми поверхів.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за ступенем вогнестійкості необхідно класифікувати лише будівлі, будинки та споруди будь-якого призначення, до яких нормативними документами висуваються вимоги щодо їх ступеня вогнестійкості.

2.8 Визначення категорій приміщень, будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою

Категорія виробничого чи складського приміщення, будинку та зовнішньої установки за вибухопожежною та пожежною небезпекою є основним показником рівня їх пожежної небезпеки.

Будівельні норми ДБН В.1.1-7 [15], що встановлюють загальні вимоги пожежної безпеки до будинків, будівель, споруд будь-якого призначення (далі – Будинків), згідно з п. 4.4, п. 4.5, п. 4.6 поділяють Будинки за призначенням, ступенем вогнестійкості, умовною висотою (поверховістю), а також за категоріями з вибухопожежної та пожежної небезпеки; частини Будинків, які є протипожежними відсіками, поділяють за умовною висотою (поверховістю), призначенням, а також за категоріями з вибухопожежної та пожежної небезпеки; приміщення поділяють за призначенням і за категоріями з вибухопожежної та пожежної небезпеки.

Відповідно до **п. 13 Категорія небезпеки Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі** у позиції 13 записується двозначний код [01...10], наведений у таблиці 9, категорії приміщень, будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою, де виникла пожежа, відповідно до ДСТУ Б В.1.1-36 [44].

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за категоріями за вибухопожежною та пожежною небезпекою необхідно класифікувати лише приміщення і будинки виробничого та складського призначення, а також зовнішні установки, оскільки національний стандарт ДСТУ Б В.1.1-36 [44] встановлює вимоги до визначення категорій приміщень і будинків (або частин будинків у межах протипожежних відсіків) виробничого та складського призначення, лабораторій, а також зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою залежно від кількості й пожежовибухонебезпечних властивостей речовин і матеріалів, що в них знаходяться (зберігаються, переробляються, транспортуються), з урахуванням особливостей технологічних процесів виробництва та об'ємно-планувальних рішень, наявності технічних засобів, що запобігають виникненню аварійних ситуацій.

Категорії приміщень, будинків і зовнішніх установок, що визначені відповідно до національного стандарту ДСТУ Б В.1.1-36 [44], використовуються для встановлення вимог щодо забезпечення вибухопожежної та пожежної безпеки таких приміщень, будинків та зовнішніх установок стосовно планування і забудови, поверховості, площ, розташування приміщень, конструктивних рішень, інженерного устаткування та систем протипожежного захисту.

Категорії приміщень за вибухопожежною та пожежною небезпекою визначають шляхом перевірки належності приміщень до категорій від найбільш вибухопожежонебезпечної категорії А до найменш небезпечної категорії Д (таблиця 1 ДСТУ Б В.1.1-36 [44],) за винятком категорії Г.

У таблиці 2.2 наведено характеристики речовин і матеріалів, що знаходяться (зберігаються, переробляються, транспортуються) у приміщенні,

притаманні тій чи іншій категорії приміщень за вибухопожежною та пожежною безпекою.

Таблиця 2.2 – Категорії приміщень за вибухопожежною та пожежною безпекою

Категорія приміщення	Характеристика речовин і матеріалів, що знаходяться (зберігаються, переробляються, транспортуються) у приміщенні
А вибухопожежно-небезпечна	Горючі гази, легкозаймісті рідини з температурою спалаху не вище ніж 28 °С у такій кількості, що можуть утворювати вибухонебезпечні газо-, пароповітряні суміші, у разі займання яких розвивається розрахунковий надлишковий тиск вибуху у приміщенні, який перевищує 5 кПа, і/або речовини і матеріали, здатні вибухати і горіти при взаємодії з водою, киснем повітря і/або один з одним, у такій кількості, що розрахунковий надлишковий тиск вибуху в приміщенні перевищує 5 кПа
Б вибухопожежно-небезпечна	Горючі пил і/або волокна, легкозаймісті рідини з температурою спалаху вище ніж 28 °С, горючі рідини у такій кількості, що можуть утворювати вибухонебезпечні пило-, пароповітряні суміші, у разі займання яких розвивається розрахунковий надлишковий тиск вибуху в приміщенні, який перевищує 5 кПа
В пожежно-небезпечна	Горючі гази, легкозаймісті, горючі і/або важкогорючі рідини, а також речовини і/або матеріали, які здатні вибухати і горіти або тільки горіти під час взаємодії з водою, киснем повітря і/або один з одним; тверді горючі і/або важкогорючі речовини і матеріали (включно горючий пил і/або волокна), за умови, що приміщення, в яких вони знаходяться (зберігаються, переробляються, транспортуються), не відносяться до категорій А або Б і питома пожежна навантага для твердих і рідких легкозаймістих, горючих та важкогорючих речовин і/або матеріалів на окремих ділянках площею не менше 10 м ² кожна перевищує 180 МДж·м ⁻² . Якщо питома пожежна навантага не перевищує 180 МДж·м ⁻² , то приміщення відноситься до категорії Д за умови виконання вимог пунктів 7.6.1, 7.6.5 та 7.6.8
Г помірнопожежно-небезпечна	Негорючі речовини і/або матеріали у гарячому, розпеченому і/або розплавленому стані, процес обробки яких супроводжується виділенням променистого тепла, утворенням іскор і/або полум'я; горючі гази, рідини і/або тверді речовини, що спалюються або утилізуються як паливо
Д зниженопожежно-небезпечна	Речовини і/або матеріали, що зазначені вище для категорії приміщень В (крім горючих газів, горючих пилу і/або волокон), а також негорючі речовини і/або матеріали в холодному стані (за температури навколишнього середовища), за умов, що приміщення, в яких знаходяться (зберігаються, переробляються, транспортуються) зазначені вище речовини і/або матеріали, не відносяться до категорій А, Б або В

Визначення категорій зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною безпекою здійснюють шляхом перевірки їхньої належності до категорій, наведених у таблиці 6 ДСТУ Б В.1.1-36 [44], від найбільш вибухопожежонебезпечної категорії А₃ до найменш небезпечної категорії Д₃.

У таблиці 2.3 наведено критерії віднесення зовнішньої установки до тієї чи іншої категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою.

Таблиця 2.3 – Категорії зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою

Категорія зовнішньої установки	Критерії віднесення зовнішньої установки до тієї чи іншої категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою
<p style="text-align: center;">А_з вибухопожежно-небезпечна</p>	<p>Установка відноситься до категорії А_з, якщо в ній знаходяться (обертаються) горючі газу; легкозаймисті рідини з температурою спалаху не більше ніж 28 °С; речовини і/або матеріали, які здатні вибухати і горіти під час взаємодії з водою, киснем повітря і/або один з одним. При цьому горизонтальний розмір зони, що обмежує газо-, пароповітряні суміші із концентрацією горючої речовини вище нижньої концентраційної межі поширення полум'я (С_{нкмл}), перевищує 30 м (даний критерій застосовується тільки для горючих газів і парів) і/або розрахунковий надлишковий тиск вибуху, що розвивається в разі займання газо-, пароповітряних сумішей, і/або під час вибуху речовин і/або матеріалів, які здатні вибухати і горіти під час взаємодії з водою, киснем повітря і/або один з одним, перевищує більше ніж 5 кПа на відстані 30 м від зовнішньої установки</p>
<p style="text-align: center;">Б_з вибухопожежно-небезпечна</p>	<p>Установка відноситься до категорії Б_з, якщо в ній знаходяться (обертаються) горючі пил і/або волокна; легкозаймисті рідини з температурою спалаху більше ніж 28 °С; горючі рідини. При цьому горизонтальний розмір зони, що обмежує пароповітряні суміші із концентрацією горючої речовини вище нижньої концентраційної межі поширення полум'я (С_{нкмл}), перевищує 30 м (даний критерій застосовується тільки для горючих парів) і/або розрахунковий надлишковий тиск вибуху, що розвивається у разі займання пило-, пароповітряних сумішей перевищує більше ніж 5 кПа на відстані 30 м від зовнішньої установки</p>
<p style="text-align: center;">В_з пожежно-небезпечна</p>	<p>Установка відноситься до категорії В_з, якщо в ній знаходяться (обертаються) горючі газу, легкозаймисті, горючі і/або важкогорючі рідини, тверді горючі і/або важкогорючі речовини і/або матеріали (включно з горючим пилом і/або волокнами), а також речовини і/або матеріали, які здатні вибухати і горіти або тільки горіти під час взаємодії з водою, киснем повітря і/або один з одним, за умови, що установка не відноситься до категорій А_з або Б_з. При цьому інтенсивність теплового випромінювання від вогнища пожежі перевищує 4 кВт·м⁻² на відстані 30 м від зовнішньої установки</p>
<p style="text-align: center;">Г_з помірнопожежно-небезпечна</p>	<p>Установка відноситься до категорії Г_з, якщо в ній знаходяться (обертаються) негорючі речовини і/або матеріали в гарячому, розпеченому і/або розплавленому стані, процес обробки яких супроводжується виділенням променистого тепла, утворенням іскор і/або полум'я, а також горючі газу, рідини і/або тверді речовини, які спалюються або утилізуються як паливо</p>
<p style="text-align: center;">Д_з зниженопожежно-небезпечна</p>	<p>Установка відноситься до категорії Д_з, якщо вона не відноситься до категорій А_з, Б_з, В_з або Г_з</p>

Приміткою до таблиці 6 ДСТУ Б В.1.1-36 [44] зазначено, що якщо в установці знаходяться (обертаються) тільки важкогорючі речовини і матеріали, то вона відноситься до категорії Д₃.

Грунтовні роз'яснення вимог національного стандарту ДСТУ Б В.1.1-36 [44] щодо визначення категорій приміщень, будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою, а також приклади розрахунків для конкретних об'єктів з урахуванням технологічних процесів, що відбуваються на них, різних видів речовин і матеріалів, що в них зберігаються чи обертаються, тощо наведено у *Посібнику з практичного застосування ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»* [69].

2.9 Визначення місць виникнення пожеж

Місце виникнення пожежі – це первинне вогнище пожежі, тобто місце де сталося загоряння.

Відповідно до п. 14 **Місце виникнення пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 14 записується тризначний код [001...108], наведений у таблиці 10, назви місця виникнення пожежі.

Місце виникнення пожежі повинно відповідати об'єкту пожежі, на якому вона виникла. Таким чином, при заповненні позиції 14 *Картки обліку пожежі* слід дотримуватися логічних зв'язків **об'єкт пожежі – місце пожежі** тобто, якщо:

об'єктом пожежі є будівлі і споруди – місцями виникнення пожеж, насамперед, можуть бути приміщення або окремі конструктивні елементи будівель;

об'єктом пожежі є зовнішні установки – місцями виникнення пожеж, насамперед, можуть бути конструктивні елементи вузли та агрегати;

об'єктом пожежі є транспортний засіб – місцями виникнення пожеж, насамперед, можуть бути кузов чи інші окремі елементи транспортного засобу;

об'єктом пожежі є відкриті території – місцями виникнення пожеж, насамперед, можуть бути суха рослинність чи сміття.

Часто від пожеж, що виникають на відкритих територіях, зазнають пошкоджень і руйнувань будівлі, споруди та транспортні засоби, зовнішні споруди (трансформатори, опори ліній електромережі, тепломережі тощо).

Наприклад, внаслідок спалення залишків сухої рослинності на присадибній ділянці виникла пожежа, якою знищено літню кухню гр. Сидоренка В.І.

У *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

7 1 7 0 1 /	7. Об'єкт пожежі: <u>присадибна ділянка гр. Сидоренка В.І.</u>
14 0 9 3 /	14. Місце виникнення пожежі: <u>залишки сухої рослинності</u>
27 1 1 1 /	27. Знищено <u>1</u> , пошкоджено <u> </u> будинків (споруд), од.
	35. Додаткова інформація (що ще знищено чи пошкоджено): <u> </u> <u>знищено літню кухню, дрова 5 м³</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>7</u> <u>1</u> <u>3</u> <u>0</u> <u>5</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>літня кухня гр. Сидоренка В.І.</u>
<u>14</u> <u>0</u> <u>9</u> <u>3</u> /	14. Місце виникнення пожежі: <u>залишки сухої рослинності</u>
<u>27</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	27. Знищено <u>1</u> , пошкоджено <u> </u> будинків (споруд), од.
	35. Додаткова інформація (що ще знищено чи пошкоджено): <u> </u> <u> </u> <u>знищено літню кухню, дрова 5 м³</u>

ДБН В.2.3-15 [23] визначає наступні місця виникнення пожежі: автостоянки – спеціально обладнані відкриті площадки для постійного або тимчасового зберігання легкових автомобілів та інших мототранспортних засобів; гаражі – будинки (споруди) або частині будинку (споруди) або комплексу будинків (споруд) з приміщеннями для постійного або тимчасового зберігання, а також елементами технічного обслуговування легкових автомобілів та інших мототранспортних засобів; паркінги – автостоянки наземних (переважно відкритого типу) та підземних для тимчасового зберігання легкових автомобілів.

Якщо місцем виникнення пожежі є багажне відділення автомобіля, відсік двигуна, кабіна водія або салон автомобіля то об'єктом пожежі є автотранспортний засіб.

Наприклад, пожежа виникла у моторному відсіку двигуна автомобіля «Москвич» гр. Швець С.Я. з причини несправності електричної системи, що знаходився в індивідуальному гаражі зазначеного громадянина.

У *Картці обліку пожежі* запис виглядає наступним чином:

<u>7</u> <u>1</u> <u>8</u> <u>0</u> <u>2</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>автомобіль «Москвич», р.н.: АА 8888 АІ, гр. Швець С.Я.</u>
<u>8</u> <u>3</u> /	8. Форма власності: <u> </u> <u>приватна</u>
<u>14</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>5</u> /	14. Місце виникнення пожежі: <u> </u> <u>відсік двигуна</u>
<u>16</u> <u>3</u> <u>9</u> /	16. Причина пожежі: <u> </u> <u>несправність електричної системи</u>

Неправильне заповнення *Картки обліку пожежі* виглядає наступним чином:

<u>7</u> <u>1</u> <u>8</u> <u>0</u> <u>2</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>автомобіль «Москвич» гр. Швець С.Я.</u>
<u>8</u> <u>3</u> /	8. Форма власності: <u> </u> <u>приватна</u>
<u>14</u> <u>0</u> <u>2</u> <u>1</u> /	14. Місце виникнення пожежі: <u> </u> <u>гараж</u>
<u>16</u> <u>0</u> <u>9</u> /	16. Причина пожежі: <u> </u> <u>коротке замикання електромережі</u>

ДБН В.2.2-9 [29], що поширюються на проектування нових і реконструкцію існуючих будинків, споруд та комплексів громадського призначення, визначає наступні місця виникнення пожежі: атріум – частини об'єму будинку у вигляді багатосвітлового простору розвинутого по вертикалі з галереями по поверхах, на які виходять приміщення різного призначення (атріум, розвинутий по горизонталі у вигляді багатосвітлового проходу, може називатися пасажем); балкон – відкрита площадка, яка виступає у вигляді консолі на фасаді будинку чи інтер'єрі, огорожена перилами; галерея – комунікаційні простори у вигляді критого переходу, аркад, колонад, антресолі або протяжного балкона, що з'єднує приміщення чи частини будинку; може бути глухим, зашкльованим чи не бути огороженим (крім перил); горище – простір між конструкціями покрівлі (зовнішніх стін) та перекриттям верхнього поверху; лоджія – перекрите та огорожені в плані з трьох боків приміщення, відкрите у зовнішній простір; прибудова – об'єкт (нові приміщення), що безпосередньо прилягають до зовнішніх стін будинку; сходово-ліфтові вузли – приміщення для розміщення вертикальних комунікацій сходової клітки і ліфтів.

ДСТУ Б В.2.6-23 [70], що поширюється на блоки віконні та балконні дверні та блоки дверні з деревини, пластмас і металевих сплавів, які призначені для встановлення у будинках і спорудах різного призначення та поверховості, визначає наступні місця виникнення пожежі: віконний блок – світлопрозора частина конструкції, призначена для природного освітлення приміщень, їх вентиляції і захисту від атмосферних та шумових впливів. Блок віконний складається зі збірних одиниць: коробки і стулкових елементів, вбудованих систем провітрювання і може включати в себе ряд додаткових елементів: жалюзі, віконниці тощо; двері – елемент стінової конструкції, призначені для сполучення внутрішніх приміщень із навколишнім середовищем або між собою, захисту від атмосферних і шумових впливів і який складається з дверного прорізу з косяками, дверного блока, системи ущільнення, монтажних швів, наличників.

ДБН В.2.2-15 [30], що поширюються на проектування нових і реконструкцію житлових будинків, у тому числі гуртожитки, визначає наступні місця виникнення пожежі: веранда – зашкльоване неопалюване приміщення, прибудоване до малоповерхового будинку або вбудоване у нього, яке не має обмежень за глибиною; балкон – виступаюча з площини стіни фасаду обгороджена площадка, що служить для відпочинку влітку; житлове приміщення – опалюване приміщення, розташоване у надземному поверсі, призначене для цілорічного проживання і яке відповідає санітарно-епідеміологічним вимогам щодо мікроклімату і повітряного середовища, природного освітлення, допустимих рівнів нормованих параметрів відносно шуму, вібрації, ультразвуку та інфразвуку, електричних та електромагнітних полів та іонізуючого випромінювання; підсобні приміщення квартири – приміщення, призначені для гігієнічних або господарсько-побутових потреб мешканців (ванна, вбиральня, духова, туалет, приміщення для прання, кухня, комора), а також передпокій, внутрішньо-квартирний хол, коридор тощо; підсобні приміщення багатоквартирного житлового будинку – приміщення

призначені для забезпечення експлуатації будинку та побутового обслуговування його мешканців (сходові клітки, вестибюлі, перехідні шлюзи, позаквартирні коридори, колясочні, комори, сміттєзбірні камери, горища, підвали, шахти тощо); приміщення технічні – приміщення для розміщення обладнання теплових вузлів, бойлерних, електрощитових, венткамер, комутаторів, радіовузлів, машинних відділень ліфтів, холодильних установок тощо; тамбур – прохідний простір між дверима, призначений для захисту від проникнення холодного повітря, диму і запахів при вході до будинку, у сходову клітку або інші приміщення; поверх технічний – поверх для розміщення інженерного обладнання і прокладання комунікацій, може бути розташований у нижній (технічне підпілля), верхній (технічне горище) або в середній частині будинку.

ДСТУ 4281 [71], що поширюється на сферу ресторанного господарства, визначає наступні місця виникнення пожежі: бар – заклад, в якому алкогольні, безалкогольні, змішані напої та страви до них і закупні товари продають через барну стойку; буфет – заклад з обмеженим асортиментом готових страв і напоїв, розміщений у спеціально обладнаному приміщенні, де їжу споживають, як правило, стоячи чи продають на винос.

ДБН В.2.2-8 [28], що поширюються на проектування нових, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння елеваторів, зерноскладів, млинів, комбікормових заводів і інших підприємств, будівель і споруд по зберіганню, обробці і переробці зерна, визначають що бункером є споруда аналогічна силосу, силосом вважається вертикальна циліндрична чи призматична ємність, призначена для зберігання сипкого матеріалу.

ДСТУ 2388 [72] встановлює терміни та визначення основних понять стосовно безпеки праці, що застосовуються у науці, техніці та виробництві вентиляційних каналів, а саме: вентиляційні канали – огорожені будівельні конструкції призначені для транспортування в ньому повітря.

ДСТУ 3552 [73] визначає, що кабіна ліфту – вантажоносний пристрій призначений для розміщення людей і (або) вантажу; шахта ліфту – споруда, в якій переміщується кабіна і вага.

ДБН В.2.2-16 [74] поширюються на проектування нових і реконструкцію існуючих однозальних і багатозальних будинків та споруд культурно-видовищних та дозвіллевих закладів:

кінотеатрів цілорічної та сезонної дії з кіно- та відеозалами, а також відеокомплексів;

театрів драматичних, музично-драматичних, музичної комедії, опери та балету;

клубів, центрів дозвілля.

Місця виникнення пожежі: сцени – спеціально обладнані частини будинку, призначені для показу спектаклів різноманітних жанрів; зали – великі приміщення для багатолюдних зборів, засідань, занять і т. ін.; технічні апаратні (кіноапаратні) – приміщення, у яких розміщуються освітлювальні та проекційні прилади, пристрої керування постановочним освітленням і зв'язком та інші механізми.

ДБН В.2.2-3 [75] поширюються на проектування нових і реконструкцію існуючих будівель закладів освіти (крім закладів дошкільної освіти):

закладів загальної середньої освіти (у тому числі з організацією інклюзивного навчання, шкіл-інтернатів, спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв та інших середніх закладів освіти);

закладів професійної освіти, навчальних закладів професійного навчання та перепідготовки робітничих кадрів та спеціалістів на виробництві;

закладів вищої освіти (університетів, академій, інститутів, коледжів);

закладів післядипломної освіти, у тому числі підрозділів перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

навчальних комплексів (центрів), що включають декілька закладів одного або різних рівнів освіти, міжшкільних ресурсних центрів (міжшкільних навчально-виробничих комбінатів).

Місця виникнення пожежі: аудиторії – приміщення для читання лекцій та проведення практичних занять із студентами, слухачами.

ДСТУ Б В.2.5-34 [76], що поширюється на сміттепроводи для видалення твердих побутових відходів із житлових та громадських будинків, визначає сміттепровід як частину комплексу інженерного обладнання будинку, що призначена для приймання та вертикального транспортування твердих побутових відходів, складається зі стовбура, завантажувальних пристроїв, шибери, гасників і пристрою очисного миючо-дезінфікуючого.

2.10 Визначення виробів-ініціаторів пожежі

З метою проведення ґрунтовної обробки даних про пожежі в розділі II *Картки обліку пожежі* передбачено позицію, до якої заноситься інформація про виріб (пристрій матеріал, продукцію), на якому безпосередньо виникла пожежа, або назви виробу-ініціатора, від якого виникла пожежа.

Відповідно до **п. 15 Виріб-ініціатор пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 15 записується чотиризначний код, наведений у таблиці 11, виробу-ініціатора пожежі. При внесенні інформації до *Картки обліку пожежі* необхідно користуватися певною залежністю між логічними даними, такими, як причина виникнення пожежі та виріб, пристрій, від якого або на якому виникла пожежа, та обрати один із 148 виробів-ініціаторів пожежі.

У зв'язку з тим, що до виробів, пристроїв, матеріалів нормативними документами висуваються різні вимоги з дотримання пожежної безпеки при їх влаштуванні, монтажу, експлуатації, для зручного користування переліком виробів-ініціаторів пожежі, що наведений в *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, всі вироби ініціатори пожежі, у залежності від принципу роботи та сфери використання, розділено на 13 груп, а саме:

електрокабелі та проводи, що не входять до складу виробів – коди [0001...0003];

електронагрівальні та комбіновані прилади – коди [0101...0033];

електромеханічні прилади – коди [0201...0229];

світлотехнічні вироби – коди [0301...0303];
 радіоелектрична апаратура – коди [0401...0409];
 інформаційно-технологічне обладнання – коди [0501...0513];
 електричні розподільні пристрої та апарати – коди [0601...0610];
 електричні машини та перетворювачі – коди [0701...0705];
 електротермічне обладнання – коди [0801...0806];
 електричне тягове обладнання – коди [0901...0904];
 паросилове обладнання – коди [1001...1004];
 хімічні джерела струму – коди [1101...1103];
 інші вироби, пристрої, матеріали, речовини – коди [1201...1226].

Для можливості подальшої обробки інформації про пожежі, відстеження впливу дії регуляторних актів та отримання об'єктивного результату зрозуміти, що собою представляють вироби-ініціатори пожежі, правильно визначити їх групу та код під час заповнення *Картки обліку пожежі* допомагають терміни й визначення понять.

Відповідно до ДСТУ 7512 [77] кабельна продукція – це сукупність кабельних виробів.

Кабельний виріб – електротехнічний виріб, призначений для передачі по ньому електричної енергії, електричних сигналів інформації або такий, що служить для виготовлення обмоток електричних пристроїв, й відрізняється гнучкістю. На теперішній час зазначений стандарт втратив чинність, проте визначення кабельної продукції іншими стандартами не визначено.

Улаштування електропроводки силових, освітлювальних і вторинних кіл напругою до 1 кВ змінного і 1,5 кВ постійного струму, яку прокладають всередині будівель і споруд, на зовнішніх їх стінах, на територіях підприємств, установ, закладів освіти та охорони здоров'я, мікрорайонів, дворів, присадибних ділянок, на будівельних майданчиках із застосуванням ізольованих установочних проводів всіх перерізів, а також силових кабелів з гумовою або пластмасовою ізоляцією в металевій, гумовій або пластмасовій оболонці з перерізом фазних жил, виконаних з міді до 16 мм² (алюмінію – до 25 мм²), здійснюється відповідно до розділу 2 [78].

При пожежах, що виникають від кабельних виробів, джерелами запалювання зазвичай є: надмірне нагрівання, електричні дуги й іскри, розжарені чи палаючі частки. До утворення цих джерел запалювання можуть призвести такі аварійні режими роботи кабельного виробу: струм короткого замкнення, струм перевантаження, перенапруга, струм витоку, збільшення перехідного опору в контактних з'єднаннях. У зв'язку з цим, при заповненні *Картки обліку пожежі*, до причини виникнення якої причетний електричний кабель чи провід (код виробу-ініціатора пожежі [0001...0003], рекомендується застосовувати відповідні коди причин пожеж [09...11], «13», «16», залежно від виду аварійної роботи кабельного виробу.

Електронагрівальними приладами називають прилади, що перетворюють електричну енергію у теплову з допомогою дротів високого опору, інфрачервоного випромінювання, індукційного або високочастотного нагріву.

Електромеханічні пристрої – це такі електротехнічні пристрої, які у значній більшості мають рухомі механічні частини.

Радіоелектронний засіб – технічний засіб, призначений для передавання та/або приймання радіосигналів радіослужбами [79].

Радіоелектронна апаратура – технічні засоби, що створені на принципах електроніки та радіотехніки та призначені для передавання, приймання, перетворення та обробки інформації з використанням електромагнітної енергії.

При пожежі, причини виникнення яких пов'язані з порушенням правил пожежної безпеки при проведенні електрогазозварювальних робіт, у позиції 15 *Картки обліку пожежі* слід зазначати електричний (код «0131») або газовий (код «1201») зварювальний апарат відповідно.

У випадку виникнення пожежі у електричних транспортних засобах, що працюють на тягових електричних двигунах [0901...0904], причина пожеж яких пов'язана з порушенням правил виробництва та експлуатації транспортних засобів, рекомендується при заповненні позиції 16 *Картки обліку пожежі* обирати код причини пожежі з відповідного проміжку кодів [36...41].

У випадках пожеж, до виникнення яких причетні вироби-ініціатори, що відсутні в таблиці 11 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, до позиції 15 вноситься код іншого виробу-пристрою, з віднесенням його до тієї чи іншої групи, а до текстової частини вписується назва виробу, пристрою, приладу.

Наприклад, пожежа виникла від електросамоката *Kyro Electric Scooter M365* (моноколеса), в такому випадку виріб-пристрій, від якого виникла пожежа, рекомендуємо відносити до групи електричного тягового обладнання, та заповнювати кодові й текстові позиції *Картки обліку пожежі* наступним чином:

15 0 9 0 4 /	15. Виріб-ініціатор пожежі: _____ <i>електросамокат</i> _____ <i>Kyro Electric Scooter M365 (моноколесо)</i>
--------------	---

2.11 Визначення причин виникнення пожеж

Облік пожеж та їх наслідків здійснюється з метою проведення аналізу причин та умов виникнення пожеж, оцінки стану пожежної безпеки населених пунктів та об'єктів, прогнозування ситуації і розроблення запобіжних заходів для забезпечення безпеки людей, збереження матеріальних цінностей та створення умов для гасіння пожеж [4]. Одним із основних показників, що аналізуються для розроблення ефективних заходів щодо попередження пожеж, є причина їх виникнення. Причина пожежі – обставина, дія, процес, що безпосередньо сприяє виникненню пожежі [12]. Якість проведеного аналізу причин та умов виникнення пожеж безпосередньо залежить від інформації, що міститься у *Картках обліку пожеж*.

Відповідно до п. 16 *Причина пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 16 записується двозначний код [01...25], [27...43],

наведений у таблиці 12, назви причини пожежі. Код «26» помилково встановлений для блоку причин пожеж, пов'язаних з порушенням правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації побутових газових, гасових та бензинових приладів. Тому, при заповненні *Картки обліку пожежі*, не допускається застосування коду «26».

У разі, якщо причина пожежі відсутня в переліку, то в текстовій частині записуються встановлена причина та зазначається код «43».

Перш ніж обрати код причини необхідно встановити причинно-наслідковий зв'язок між: явищами, що спостерігалися в процесі розвитку пожежі; виробом-пристроєм, що причетний до процесу виникнення горіння; джерелом запалювання.

Кожна пожежа починається з первинного загорання матеріалів від джерела запалювання, тож, при відпрацюванні причини пожежі слід опрацювати механізми виникнення горіння з урахуванням можливих варіантів, пов'язаних з проявами аварійних режимів роботи електричного і технологічного обладнання, проведенням тих чи інших робіт, поведінкою людей [80].

Аналізуючи причини виникнення пожеж за джерелами запалювання, їх можна розділити на п'ять груп:

прояви природних явищ, джерелами запалення яких можуть бути теплові прояви розряду атмосферної електрики або тепло сфокусованих сонячних променів;

необережне поводження з вогнем, приладами та обладнанням, що виділяють тепло, джерелами запалення яких можуть бути вогонь та іскри від сірників, багать, факелів, побутових освітлювальних приладів, піротехнічних виробів, непогашені тютюнові вироби тощо;

порушення вимог стандартів, норм і правил пожежної безпеки, джерелами запалювання яких можуть бути теплові прояви механічної енергії у результаті тертя тіл або іскроутворення від удару, частинки розплавленого металу внаслідок виникнення аварійних режимів електромереж та електроустановок, тепло внаслідок мікробіологічних процесів, фактори що супроводжують вибух тощо;

самозаймання речовин і матеріалів, джерелами запалювання яких є тепло, отримане внаслідок життєдіяльності мікроорганізмів, самонагрівання від попередньо розігрітих речовин і матеріалів та тепло, отримане в результаті взаємодії речовини з киснем, воднем або одна з одною;

навмисні дії, що спричиняють пожежу (підпал).

Джерела запалювання певною мірою умовно віднесені до цих груп, адже за певних умов, які зумовлюються реакціями, станом людей або мотивами їх поведінки, горіння може виникати як результат необережності, халатності чи умисності. Тому, спочатку відповідають на запитання про джерело запалювання, а лише після цього – про причину виникнення пожежі.

Окрім умовного розподілу причин пожеж залежно від джерела їх виникнення, в таблиці 12 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* окремо виділено п'ятнадцять блоків:

підпал;

несправність виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва;

порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок (аварійні режими роботи);

порушення правил пожежної безпеки при проведенні електрогазозварювальних робіт;

вибух;

самозаймання речей і матеріалів;

порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей;

порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації побутових газових, гасових та бензинових приладів;

необережне поводження з вогнем;

пустощі дітей з вогнем;

розряд блискавки;

порушення правил виробництва та експлуатації транспортних засобів;

невстановлена причина;

інші причини.

Знищення та пошкодження державного чи колективного майна шляхом підпалу або внаслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки нерідко завдає великих майнових збитків, заподіює шкоду здоров'ю людей, спричиняє людські жертви й інші тяжкі наслідки.

Термін підпал – вчинення зловмисних дій, якими спричинено виникнення пожежі [12], у судовій практиці є видом злочину та вважається умисним знищенням або пошкодженням майна вогнем, якщо при цьому існувала загроза життю та здоров'ю людей або заподіяння значних матеріальних збитків [81].

Ознаками підпалу, як способу вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 194 *Кримінального кодексу України* [82], слід вважати: застосування джерела вогню, його поширення в часі і просторі, не контрольованість та загальна небезпечність. Загальна небезпечність підпалу полягає у тому, що, застосовуючи руйнівні сили вогню, здатні перерости у пожежу, винна особа втрачає можливість контролювати чи припинити їх стихійний розвиток, що в свою чергу може спричинити істинну шкоду. Отже, підпал в розумінні пожежі, це знищення чи пошкодження майна вогнем, коли створюється загроза життю чи здоров'ю людей або заподіяння великих матеріальних збитків, загроза знищення інших матеріальних об'єктів.

Отже, обираючи дану причину пожежі для заповнення позиції 16 *Картки обліку пожежі* слід пам'ятати, що у разі внесення по пожежі органами досудового розслідування відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань дана інформація повинна відображатися в позиції 74 **Вжиті за фактом пожежі заходи** *Картки обліку пожежі*. Окрім цього, відповідно до ст. 217 КПК України можливе об'єднання матеріалів досудового розслідування щодо одного або кількох кримінальних правопорушень.

Наприклад, слідчим за фактом вбивства з подальшим вчиненням підпалу відкрито провадження за ознаками складу злочину, передбаченого ст. 115 КК України. У такому випадку запис у *Картці обліку пожежі* буде мати наступний вигляд:

16 0 1 /	16. Причина пожежі: <u> підпал </u>
17 1 , /	17. Виявлено загиблих на місці пожежі <u>1</u> , у т.ч. дітей і підлітків <u> </u>
18 , , /	18. Загинуло внаслідок пожежі <u> </u> , у т.ч. дітей і підлітків <u> </u> , а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів <u> </u>
.....	
74 6 , /	74. Вжиті заходи за фактом пожежі: <u>відкрито КС за ст. 115 ККУ</u>

Упродовж останніх років кількість пожеж на підприємствах, організаціях закладах поступово зростає. З метою розроблення запобіжних заходів пожежної безпеки в таблиці 12 *Інструкції по роботі з Карточкою обліку пожежі* окремою групою виділено причини пожеж, що виникають на виробництві та пов'язані з несправностями виробничого обладнання, порушенням технологічного процесу виробництва (коди [02...08]).

Відповідно до ДБН В.2.2-28 [18] до виробничих будинків відносяться будинки цехів і споруди, у яких виробляють продукцію. Виробничим обладнанням є будь-яка машина, апарат, інструмент, пристрій або устаткування, що використовуються під час виконання робіт, виготовлення продукції, надання послуг, у тому числі машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки [83]. А основним технічним документом виробництва є технічний регламент, що визначає технологію, режим, порядок проведення операцій технологічного процесу, показники якості продукції та безпечні умови роботи. Крім того, технологічний регламент визначає порядок проведення окремих стадій технологічного процесу, порядок планового пуску, планової і аварійної зупинки процесу, оптимальні технологічні режими виробництва продукції, що випускається [84]. Тож, перш ніж обрати причину пожежі із запропонованого переліку причин зазначеної групи, необхідно чітко розуміти, що більшість із них пов'язані з виробничим процесом.

Група причин пожеж, пов'язаних із порушенням правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок (аварійні режими роботи) включає всі причини, виникнення яких відбувається від теплових проявів електричної енергії (коди [09...16]). Теплова дія електричної енергії проявляється у результаті коротких замикань (у вигляді іскор та дуг), великих перехідних опорів чи струмових перевантажень (у вигляді перегрівання контактів, ділянок електромереж, електрообладнання, двигунів і апаратів) або винесення напруги на металеві конструкції.

Електроустановкою є комплекс взаємопов'язаних устаткування і споруд, що призначаються для виробництва або перетворення, передачі, розподілу чи споживання електричної енергії [85].

Відповідно до [86] експлуатація (технічна) – комплекс робіт, пов'язаних з виконанням вимог *Правил технічної експлуатації електроустановок*

споживачів, а також інших нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів з питань користування електричною і тепловою енергією, улаштування, будови, технічного обслуговування, ремонту обладнання і оперативного управління електроустановками; електрична мережа – сукупність електроустановок для передачі та розподілу електричної енергії; електрообладнання – пристрої, у яких виробляється, трансформується, перетворюється, розподіляється чи споживається електроенергія; комутаційні апарати в розподільних пристроях електроустановок; усі види захисту електроустановок.

Основні вимоги до електрообладнання спеціальних електроустановок напругою до 10 кВ будівель і споруд, що будуються чи реконструюються в Україні, а саме: електрообладнання житлових, громадських, адміністративних і побутових будівель; будівель і споруд фізкультурно-оздоровчих, спортивних і культурно-видовищних, розважальних і культових установ; електроустановки в вибухонебезпечних і пожежонебезпечних зонах; електроустановки вантажопідйомних машин (кранів), ліфтів; електрозварювальні установки і установки електричного кабельного обігрівання наведені в [78].

Коротким замиканням називають будь-яке непередбачене нормальними умовами роботи замикання між фазами, а у системі з заземленою нейтраллю (або чотиріпровідникових) – також замикання однієї або декількох фаз на землю (або нульовий провід) [80].

Струмовим перевантаженням є вид аварійного пожежонебезпечного режиму роботи електрообладнання (електромережі), що виникає внаслідок неправильного вибору чи пошкодженні споживачів, в результаті чого величина сумарної сили струму, що проходить в кабельному виробі, перевищує його номінальне значення [87].

Великі перехідні опори – вид аварійного пожежонебезпечного режиму роботи електрообладнання (електромережі), що виникає при переході з одного провідника на інший (нещільний контакт) [87].

Для того, щоб правильно обрати код причини пожежі, що пов'язана з тепловими проявами електричної енергії, під час заповнення *Картки обліку пожежі* в першу чергу необхідно чітко визначитися з явищами, що передували процесу виникнення пожежі.

Зварювальні роботи використовуються у багатьох виробничих процесах різних галузей промисловості та побуті. Зварювальні роботи відносяться до пожежонебезпечних, тому особливу увагу при їх проведенні необхідно приділити дотриманню правил пожежної безпеки. Загальні вимоги пожежної безпеки під час підготовки до проведення зварювальних робіт наведені в [41], а вимоги охорони праці під час електрозварювання металів наведені в [88].

У таблиці 12 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* виділяють дві причини пожеж внаслідок порушення правил пожежної безпеки при проведенні зварювальних робіт, а саме при проведенні газозварювальних робіт (код «17») та електрозварювальних робіт (код «18»). Даний розподіл, за видами робіт, здійснено у зв'язку з тим, що до електрозварювальних та газозварювальних робіт висуваються різні вимоги пожежної безпеки, а також з

метою проведення більш детального аналізу причин пожеж. Разом із тим, у таблиці 15 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* окремо зазначаються зварювальні прилади, в залежності від принципу їх роботи, на електричні та газові. Тож, при виникненні пожежі, причиною якої є порушення правил пожежної безпеки при проведенні зварювальних робіт, необхідно вказувати яких саме.

Причини пожеж, пов'язані з порушенням правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей, теплогенеруючих агрегатів та установок – це коди [21...25]. З метою чіткого розмежування причин пожеж залежно від виробу-ініціатору, причетного до виникнення пожежі, та у зв'язку з вимогами, що висуваються окремо до печей та теплогенеруючої установки, дані причини було розмежовано на дві групи, а саме: причини пожеж, пов'язані з порушенням правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей, та причини пожеж, пов'язані з порушенням правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації теплогенеруючих агрегатів та установок.

Термін піч має багато визначень. В нашому випадку мається на увазі споруда або тепло-ізольована камера з цегли, каменю або металу (чавуна, сталі), призначена для опалення приміщення та/або приготування їжі, теплової обробки матеріалів у якому-небудь технологічному процесі, сушіння речовини.

При заповненні *Картки обліку пожежі*, причина якої пов'язана з порушенням правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей, теплогенеруючих агрегатів та обладнання, слід враховувати об'єкт пожежі та виріб-пристрій, що причетний до процесу виникнення пожежі.

Часто населення в своєму побуті використовує газові, гасові та бензинові прилади, не приділяючи уваги дотриманню правил пожежної безпеки. Навіть найменші порушення правил пожежної безпеки можуть призвести до виникнення пожежі. Тому, в переліку назв причин пожеж окремо виділено згадані причини (коди [27...28]).

Найбільш поширеною причиною пожеж є необережне поводження з вогнем, у тому числі дитячі пустощі з вогнем (коди [29...34]).

У даній групі пожеж виділені наступні причини: необережність під час проведення вогневих робіт (відігрівання труб, двигунів та іншого обладнання відкритим вогнем); необережність під час використання піротехнічних засобів (салютів, петард, феєрверків, бенгальських вогнів), потрапляння малокалорійного джерела запалювання на горючий матеріал; необережність під час куріння, свічки, запальнички; інша причина необережного поводження з вогнем.

Джерелом запалювання відповідно до [12] є об'єкт, який виділяє теплову енергію, достатню для запалювання. Відомо, що всі види енергії вимірюються в одиницях *Дж* (Джоулях). У той же час, для вимірювання кількості теплоти використовують одиницю – *1 кал* (калорія).

Так, до малокалорійних джерел запалювання відносяться відкрите полум'я сірника, запальнички, тліючої цигарки.

В *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* окремо виділено вичерпний перелік причин пожеж, що виникають на транспортних засобах та

Науково-практичне видання

пов'язані з порушенням правил виробництва та експлуатації транспортних засобів. Для правильного заповнення позиції 16 *Картки обліку пожежі* у випадках виникнення пожежі на транспортних засобах з причин пов'язаних з порушенням правил їх виробництва та експлуатації в першу чергу слід обирати відповідні причини пожеж з кодами [36...41], що наведені в таблиці 12 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

Разом із тим, трапляються випадки виникнення пожежі автотранспортного засобу, причина якої не пов'язана з порушенням правил виробництва та експлуатації транспортного засобу. В такому випадку при заповненні позиції 16 *Картки обліку пожежі* доцільно обирати код істинної причини пожежі із інших запропонованих в таблиці 12 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* груп.

Так, наприклад, проводячи сушку салону автомобіля ВАЗ 2106 за допомогою тепловентилятора, який через свою несправність призвів до виникнення пожежі. Тоді в позиціях *Картки обліку пожежі* доречно вносити наступну інформацію:

7 1 8 0 2 /	7. Об'єкт пожежі: <u>автомобіль ВАЗ 2106, р.н.: АІ 3443 АА</u>
.....
15 0 1 1 4 /	15. Виріб-ініціатор пожежі: <u>теповентилятор</u>
16 2 3 /	16. Причина пожежі: <u>недолік конструкції та виготовлення</u> <u>теплогенеруючих агрегатів та обладнання</u>

Перелік назв причин, наведений у таблиці 12 *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*, визначений з урахуванням чинних нормативних документів та потреб ДСНС України, що здійснює функцію з обліку пожеж, з метою розроблення запобіжних заходів, та кореспондується з формою звітності № 1-ППО [89].

РОЗДІЛ 3 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО НАСЛІДКИ ПОЖЕЖ

3.1 Внесення даних про загиблих, виявлених на пожежах

Відповідно до п. 17 Виявлено загиблих на місці пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 17 послідовно записується до коми загальна кількість загиблих, виявлених на місці пожежі, незалежно від причин їх загибелі, а після коми додатково вказується кількість виявлених на місці пожежі дітей і підлітків до 18 років включно.

Під час заповнення Картки обліку пожежі позиція 17 заповнюється лише у разі, коли під час ліквідації пожежі на об'єкті було виявлено загиблу особу.

Наприклад, на пожежі, що виникла в м. Одеса по вул. Водопровідна, 1, у готелі «Токіо-Стар», виявлено на пожежі 5 загиблих, з яких 1 дитина.

За Карткою обліку пожежі запис виглядає наступним чином:

6 0 0 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Одеса, вул. Водопровідна,1, ФО-П Терновський</u>
7 0 9 1 0 /	7. Об'єкт пожежі: <u>готель Токіо-Стар; дир. Невідома О.П.</u>
8 3 /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
9 1 0 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>високий</u>
10 1 3 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....	
17 5 , 1 /	17. Виявлено загиблих на місці пожежі <u>5</u> , у т.ч. дітей і підлітків <u>1</u>

Неправильне заповнення Картки обліку пожежі виглядає наступним чином:

6 0 0 0 1 /	6. Адреса пожежі: <u>м. Одеса, вул. Водопровідна,1, ФО-П Терновський</u>
7 0 9 1 0 /	7. Об'єкт пожежі: <u>готель Токіо-Стар; дир. Невідома О.П.</u>
8 3 /	8. Форма власності: <u>приватна</u>
9 1 0 /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>високий</u>
10 1 3 /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>інший об'єкт, на якому здійснюється державний нагляд (контроль)</u>
.....	
17 4 , 1 /	17. Виявлено загиблих на місці пожежі <u>4</u> , у т.ч. дітей і підлітків <u>1</u>

3.2 Внесення даних про загиблих унаслідок пожеж

Загиблий унаслідок пожежі – особа, смерть якої має прямий причинний зв'язок з пожежею (від тілесних ушкоджень, одержаних унаслідок впливу основних небезпечних чинників пожежі, вторинних проявів небезпечних факторів пожежі, а також механічних порушень анатомічної цілісності організму, отриманих під час евакуації з місця пожежі та її гасіння); особа, смерть якої настала безпосередньо під час пожежі або впродовж одного місяця з дня отримання травм на пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи або результатів лікарського обстеження [4].

Небезпечні чинники пожежі – прояви, що призводять чи можуть призвести до опіку, отруєння леткими продуктами згорання або травмування чи загибелі людей, заподіяння матеріальних та інших збитків. До небезпечних чинників пожежі належать підвищена температура, задимлення, погіршення складу газового середовища.

До вторинних проявів небезпечних чинників пожежі відносять наявність уламків зруйнованих апаратів, агрегатів, установок, конструкцій; виділення радіоактивних та токсичних речовин і матеріалів зі зруйнованих апаратів, установок; виникнення електричного струму внаслідок винесення напруги на струмопровідні частини конструкцій, апаратів, агрегатів; інших небезпечних факторів вибуху, що стався внаслідок пожежі.

Відповідно до **п. 18 Загинуло внаслідок пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 18 послідовно записується загальна кількість людей, загиблих унаслідок пожежі; додатково вказується кількість загиблих дітей і підлітків до 18 років включно та кількість загиблого особового складу пожежно-рятувальних підрозділів.

Для загиблих унаслідок пожежі записується їх прізвище, ім'я та по батькові. Якщо кількість загиблих унаслідок пожежі перевищує п'ятеро людей, то на такі пожежі складаються додаткові картки.

До загальної кількості загиблих унаслідок пожеж включаються загальна кількість загиблих, виявлених на місці пожежі, а також ті, смерть яких настала до 30 діб з моменту ліквідації пожежі. Не враховуються до загальної кількості загиблих унаслідок пожеж особи, які загинули унаслідок кримінальних дій, а також смерть яких прямо не пов'язана з дією небезпечних чинників пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи, а також не заповнюються позиції 18-23 *Картки обліку пожежі*.

Так, наприклад, на пожежі було виявлено тіло загиблої особи, причина смерті якої на момент складання *Картки обліку пожежі* невідома. У такому випадку загиблу особу рекомендуємо вважати такою, яка загинула внаслідок пожежі, до тих пір, доки не буде встановлено обставини та істинна причина смерті. Загиблою внаслідок пожежі також вважається особа, причина смерті якої, на підставі висновку судово-медичної експертизи, не встановлена у зв'язку із значним обвугленням тіла.

У разі відсутності інформації щодо прізвища, ім'я та по батькові загиблих унаслідок пожежі осіб, текстова частина позиції 18 *Картки обліку пожежі* залишається порожньою, а у разі отримання цієї інформації заноситься з дотриманням вимог загальних положень *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

3.3 Визначення віку загиблих унаслідок пожеж

Відповідно до **п. 19 Вік загиблих унаслідок пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 19 послідовно записується вік для кожного із загиблих унаслідок пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 19 заповнюється у разі наявності інформації щодо віку загиблих унаслідок пожежі людей.

У разі, якщо особа загинула унаслідок кримінальних дій, а також смерть якої прямо не пов'язана з дією небезпечних чинників пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи, позиція 19 не заповнюється.

3.4 Визначення статі загиблих унаслідок пожеж

Відповідно до **п. 20 Статя загиблих унаслідок пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 20 послідовно записується код [1...3], наведений у таблиці 13 статі для кожного із загиблих унаслідок пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за статтю, у випадках коли в результаті огляду тіл або решток загиблих унаслідок пожежі людей неможливо визначити стать загиблої людини, у позиції 20 записується код «3», тобто стать людини не встановлено.

У разі, якщо особа загинула унаслідок кримінальних дій, а також смерть якої прямо не пов'язана з дією небезпечних чинників пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи, позиція 20 не заповнюється.

3.5 Визначення соціального стану загиблих унаслідок пожеж

Відповідно до **п. 21 Соціальний статус загиблих унаслідок пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 21 послідовно записується двозначний код [01...13], наведений у таблиці 14, соціального статусу для кожного із загиблих унаслідок пожежі.

Соціальний статус – досить чітко визначене положення індивіда в соціальній ієрархії групи або групи у взаємостосунках з іншими групами.

Соціологи розрізняють:

природжений статус – статус, отриманий людиною при народженні (стать, раса тощо);

надбаний (досягнутий) статус – статус, якого людина досягла завдяки своїм розумовими та фізичними умовами (робота, посада, пост);

приписуваний статус – статус, якого людина набула не залежно від своїх бажань (вік).

Так, робітником рекомендуємо вважати особу, яка працює на підприємстві, в організації, установі та виконує обов'язки або функції згідно з трудовим договором (контрактом).

Фермери – це власники чи орендарі земельних угідь, які ведуть своє господарство сім'єю та/або з використанням найманої сили.

Службовці – це громадяни України, які займають посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті) (далі – державний орган), одержують заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснюють встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримуються принципів державної служби.

У випадку надходження від медичних закладів, незалежно від форми власності, повідомлення з інформацією щодо смерті попередньо травмованої особи на пожежі до *Картки обліку пожежі* вноситься уточнена інформація з дотриманням вимог загальних положень *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

У разі, якщо особа загинула унаслідок кримінальних дій, а також смерть якої прямо не пов'язана з дією небезпечних чинників пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи, позиція 22 не заповнюється.

3.7 Визначення умов, що вплинули на загибель людей

Відповідно до **п. 23 Умови, що вплинули на загибель людей** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 23 послідовно записується двозначний код [01...17], наведений у таблиці 16, умови, що вплинула на загибель людини.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за умовами, що вплинули на загибель людей, для кожного загиблого унаслідок пожежі записується лише одна, найбільш суттєва (домінуюча), умова, що вплинула на загибель.

У разі, якщо особа загинула унаслідок кримінальних дій, а також смерть якої прямо не пов'язана з дією небезпечних чинників пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи, позиція 23 не заповнюється.

3.8 Внесення даних про травмованих на пожежах

Травмований на пожежі – особа, що зазнала тілесних або інших ушкоджень унаслідок впливу небезпечних чинників пожежі (її вторинних проявів), а також механічних порушень анатомічної цілісності організму, отриманих під час евакуації з місця пожежі та її гасіння, що підтверджено довідкою з лікувального закладу [4].

Відповідно до **п. 24 Травмовано на пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 24 послідовно записується загальна кількість травмованих на пожежі, додатково вказується кількість травмованих дітей і підлітків до 18 років включно та кількість травмованого особового складу пожежно-рятувальних підрозділів.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за кількість травмованих осіб на пожежні необхідно враховувати лише тих, що зазнали тілесних або інших ушкоджень унаслідок впливу небезпечних чинників пожежі (її вторинних проявів), а також механічних порушень анатомічної цілісності організму, отриманих під час евакуації з місця пожежі та її гасіння, що підтверджено довідкою з лікувального закладу.

Особа, смерть якої настала впродовж одного місяця з дня отримання травм на пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи або результатів лікарського обстеження [4], перекваліфіковується у загиблу внаслідок пожежі.

Тілесні ушкодження – це порушення анатомічної цілісності тканин, органів та їх функцій, що виникає як наслідок дії одного чи кількох зовнішніх ушкоджуючих факторів: фізичних, хімічних, біологічних, психічних.

Небезпечними для життя є ушкодження, що в момент заподіяння (завдання) чи в клінічному перебігу через різні проміжки часу спричиняють загрозливі для життя явища і котрі без надання медичної допомоги, за звичайним своїм перебігом, закінчуються чи можуть закінчитися смертю.

Відповідно до *Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості* травми розподіляються на 2 категорії: тяжкі і легкі [90].

Тяжке тілесне ушкодження – може бути таким, що спричиняє небезпеку для життя, втрату будь-якого органу або втрату органом його функцій, душевна хвороба, розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш ніж на одну третину, переривання вагітності, не виправне знівечення обличчя.

Легке тілесне ушкодження – може бути таким, що спричиняє короткочасний розлад здоров'я чи незначну стійку втрату працездатності.

Так, наприклад, унаслідок пожежі, що виникла на початку місяця було травмовано 1 особу. При проведенні щомісячної звірки з закладами охорони здоров'я виявилось, що дана особа загинула. В такому випадку на момент складання *Картки обліку пожежі* до позиції 24 вноситься інформація щодо травмування особи на пожежі:

18	1 _ _ _ _ _ _ _ _	18. Загинуло внаслідок пожежі ____, у т.ч. дітей і підлітків ____, а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів ____
(прізвище, ім'я та по батькові загиблих унаслідок пожежі)		
19	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	19. Вік загиблих унаслідок пожежі: _____
20	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	20. Стать загиблих унаслідок пожежі: _____
21	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	21. Соціальний стан загиблих унаслідок пожежі: _____
22	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	22. Момент настання смерті загиблих унаслідок пожежі: _____
23	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	23. Умови, що сприяли загибелі людей: _____
24	1 _ _ _ _ _ _ _ _	24. Травмовано на пожежі <u>1</u> , у т.ч. дітей і підлітків ____, а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів ____

Після отримання інформації про загибель особи, яка була травмована на пожежі, з позиції 24 *Картки обліку пожежі* видаляється інформація про травмування особи на пожежі, а до позицій 18-23 вноситься інформація згідно *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі*.

18	1 _ _ _ _ _ _ _ _	18. Загинуло внаслідок пожежі <u>1</u> , у т.ч. дітей і підлітків ____, а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів ____
<u>Сіренко Сергій Віталійович</u>		
(прізвище, ім'я та по батькові загиблих унаслідок пожежі)		
19	3 5 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	19. Вік загиблих унаслідок пожежі: <u>35 роки</u>
20	1 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	20. Стать загиблих унаслідок пожежі: <u>чоловіча</u>
21	10 1 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	21. Соціальний стан загиблих унаслідок пожежі: <u>робітник</u>
22	3 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	22. Момент настання смерті загиблих унаслідок пожежі: <u>до 30 діб з моменту ліквідації пожежі</u>
23	1 6 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	23. Умови, що сприяли загибелі людей: <u>опіки</u>
24	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	24. Травмовано на пожежі ____, у т.ч. дітей і підлітків ____, а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів ____

У разі знищення внаслідок пожежі цінних паперів і грошових знаків прямі збитки вважаються такими, що дорівнюють їх номінальній вартості, крім цінних паперів (грошових знаків), що перебувають на стадії виготовлення, матеріальні збитки за якими визначаються відповідно до собівартості їх виготовлення.

Збитки, що визначені в іноземній валюті, перераховуються в гривнях за офіційним обмінним курсом Національного банку, що діяв на момент виникнення пожежі.

У разі знищення (пошкодження) продукції інтелектуальної та творчої діяльності збитки визначаються на підставі договірних та інших документів чи результатів експертизи.

Прямі збитки, завдані пожежею фізичним особам, визначаються на підставі відомостей страхових організацій, витягів з рішень судових органів, документів чи письмових заяв власників майна.

У разі відсутності письмових або підтверджуючих документів про прямий збиток, позицію 25 *Картки обліку пожежі* рекомендуємо залишати не заповненою. Уточнені дані про прямий збиток, що надходять до підрозділу, невідкладно вносяться до *Картки обліку пожежі* та надаються за звітний період до територіального органу ДСНС України у визначеному порядку, відповідно до [5].

Крім того, щорічно в державі близько 50 % пожеж виникають на відкритих територіях (суха трава, очерет тощо), що відносяться до місцевих органів самоврядування або об'єднаних територіальних громад. У таких випадках інформацію про завдані збитки мають надавати місцеві органи самоврядування.

3.10 Визначення побічних збитків

Побічні збитки від пожеж – оцінені у грошовому вираженні витрати на гасіння пожежі (вартість вогнегасних речовин, пально-мастильних матеріалів тощо), ліквідацію її наслідків (враховуючи соціально-економічні та екологічні втрати), у тому числі на відбудову об'єкта; втрати, зумовлені простоем у виробництві, перервою в роботі, зміною графіка руху транспортних засобів тощо.

Відповідно до п. 25-26 **Прямий і побічний збитки від пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 26 записується побічний збиток від пожежі, визначений у «тис. грн» із роздільником кома «,», оскільки відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *тисячі гривень*.

Побічні збитки визначаються на підставі довідки, складеної згідно з документами бухгалтерського обліку. Відповідальність за достовірність відомостей про збитки несуть особи, які подали таку довідку.

Побічні збитки, завдані пожежею фізичним особам, визначаються на підставі відомостей страхових організацій, витягів з рішень судових органів, документів чи письмових заяв власників майна.

3.13 Визначення знищених зернових і технічних культур

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 29 записується кількість тонн знищених зернових і технічних культур.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за кількість знищених тонн зернових і технічних культур під час пожежі необхідно враховувати масу знищених зернових і технічних культур, що повністю втратили свої властивості і не можуть використовуватися за призначенням.

До групи зернових входять сільськогосподарські культури, які вирощують на продовольче і фуражне зерно. Це типові хліба – пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале (гібрид пшениці і жита); просовидні хліба – кукурудза, просо, сорго, рис, могар, чумиза; зернові бобові – горох, соя, квасоля, чина, сочевиця, боби, нут, люпин, лобія; з інших родин – гречка.

До групи технічних культур належать олійні, ефіроолійні, прядивні, цукроносні, крохмаленосні, лікарські та наркотичні рослини.

Кількість знищених зернових і технічних культур вноситься до *Картки обліку пожежі* в **тоннах** з роздільником кома «,», оскільки відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *тонн*.

3.14 Визначення знищеного хліба

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позицію 30 вносяться дані щодо площі знищеного хліба на корені чи у валках.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за площу знищеного хліба на корені чи у валках під час пожежі необхідно враховувати площу знищеного хліба на корені чи у валках, що повністю втратив свої властивості і не може використовуватися за призначенням.

Для польових культур єдину класифікацію встановити важко, так як багато з них можна віднести одночасно до різних груп. Але найпоширенішим є їх поділ за характером головного продукту, який одержують під час їх культивування:

зернові – це хлібні злаки I та II групи, до яких відноситься пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале, кукурудза, просо, сорго, рис, гречка.

зернобобові – горох, квасоля, соя, кормові боби, сочевиця, люпин, нут.

Площа знищеного хліба на корені чи у валках вноситься до *Картки обліку пожежі* в **гектарах** з роздільником кома «,», оскільки, відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *га*.

3.15 Визначення знищених кормів

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позицію 31 вносяться дані щодо кількості тонн знищених кормів.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за кількість тонн знищених кормів під час пожежі необхідно враховувати масу знищених кормів, що повністю втратила свої властивості та не може використовуватися за призначенням.

Корми – це продукти рослинного і тваринного походження, а також мінеральні речовини, які містять доступні для тварин необхідні поживні речовини. Залежно від хімічного складу, фізіологічної дії на тваринний організм і господарської цінності корму, вони розділяються на грубі, багаті клітковиною (сіно, солома, полова); соковиті, що містять багато вологи (силос, корнеклубнеплоди, пасовищні корми); зернові корми, багаті живильною речовиною (ячмінь, овес, жито); кормові відходи технічних виробництв (висівки, макуха, шрот, барда, жом); комбікорми (концентратні суміші); корми тваринного походження (рибне, м'ясне та м'ясо-кісткове борошно); антибіотики, мінеральні та вітамінні корми.

Кількість знищених кормів вноситься до *Картки обліку пожежі* в **тоннах** з роздільником кома «,», оскільки, відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *тонн*.

3.16 Визначення знищених і пошкоджених торфовищ

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позицію 32 вносяться дані щодо площі знищених і пошкоджених торфовищ, крім тих, що знаходяться у лісовому фонді.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за площу знищених торфовищ, крім тих, що знаходяться у лісовому фонді, під час пожежі необхідно враховувати площу торфовищ, що повністю втратили свої властивості і не можуть використовуватися за призначенням.

Площу знищених і пошкоджених торфовищ, крім тих, що знаходяться у лісовому фонді вносять до *Картки обліку пожежі* в **гектарах** з роздільником кома «,», оскільки, відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *га*.

3.17 Внесення даних про загибель свійських тварин

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 33 вносяться дані щодо кількості голів загинувших свійських тварин під час пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 33 заповнюється тільки у випадку, коли мали місце випадки загибелі свійських тварин на пожежі.

3.18 Внесення даних про загибель свійської птиці

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 34 вносяться дані щодо кількості одиниць загиблої свійської птиці під час пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 34 заповнюється тільки у випадку, коли мали місце випадки загибелі свійської птиці на пожежі.

3.19 Внесення додаткової інформації про наслідки пожеж

Відповідно до п. 27-35 **Знищено та пошкоджено** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 35 зазначається додаткова інформація щодо знищеного чи пошкодженого внаслідок пожежі майна.

Майном як особливим об'єктом вважають окрему річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки [33].

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за додатковою інформацією щодо знищеного чи пошкодженого внаслідок пожежі майна вносяться відомості щодо іншого майна фізичних або юридичних осіб, що було в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі, та після її ліквідації не може бути використане за призначенням як таке, що приведені пожежею в непридатний для відновлення стан, або може бути використане за призначенням у разі відновлення після поточного чи капітального ремонту.

РОЗДІЛ 4 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО РЯТУВАННЯ НА ПОЖЕЖАХ

4.1 Внесення даних про врятованих на пожежах

Основними оперативними діями особового складу пожежно-рятувальних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж є рятування людей у разі виникнення загрози їх життю та гасіння пожеж [93, 94].

Оскільки одним із основних принципів здійснення цивільного захисту є рятування життя та збереження здоров'я громадян [4] то й ефективністю дій пожежно-рятувальних підрозділів є показник кількості врятованих людей на пожежі.

Рятування людей на пожежі – це дії, які направлені на збереження життя людей, якщо люди не можуть самостійно покинути небезпечні місця [95].

Відповідно до п. 36-46 Врятовано на пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 36 зазначаються дані щодо кількості врятованих під час пожежі людей, у т. ч. дітей і підлітків віком до 18 років включно.

Під час заповнення Картки обліку пожежі за кількістю врятованих під час пожежі людей, у т. ч. дітей і підлітків віком до 18 років включно, слід вносити лише кількість врятованих людей.

Врятованою під час пожежі вважається особа, якій була надана допомога, без якої неможливо було уникнути дії небезпечних чинників пожежі, а також їх вторинних проявів. У той же час люди, які самостійно покинули зони діючих на них небезпечних чинників пожежі або зони можливого поширення пожежі, вважаються евакуйованими. Кількість евакуйованих людей до Картки обліку пожежі не вноситься.

4.2 Внесення даних про рятування свійських тварин

Відповідно до п. 36-46 Врятовано на пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 37 зазначаються дані щодо кількості врятованих голів свійських тварин під час пожежі.

Під час заповнення Картки обліку пожежі за кількістю врятованих голів свійських тварин під час пожежі необхідно враховувати кількість самостійно вийшовших після звільнення їх від прив'язі, примусово виведених і винесених свійських тварин, які були в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі, що розраховується, як різниця між їх кількістю до виникнення пожежі та їх кількістю знищеною пожежею.

4.3 Внесення даних про рятування свійської птиці

Відповідно до п. 36-46 Врятовано на пожежі Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі у позиції 38 зазначаються дані щодо кількості врятованих одиниць свійської птиці під час пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за кількістю врятованих тонн зернових і технічних культур під час пожежі необхідно враховувати масу врятованих зернових і технічних культур, що були в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі, та після її ліквідації можуть бути використані за призначенням.

До групи зернових належать сільськогосподарські культури, що вирощують на продовольче та фуражне зерно. Це типові хліба – пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале (гібрид пшениці і жита); просовидні хліба – кукурудза, просо, сорго, рис, могар, чумиза; зернові бобові – горох, соя, квасоля, чина, сочевиця, боби, нут, люпин, лобія; з інших родин – гречка.

До групи технічних культур належать олійні, ефіроолійні, прядивні, цукроносні, крохмаленосні, лікарські та наркотичні рослини.

Кількість врятованих зернових і технічних культур вноситься до *Картки обліку пожежі* в **тоннах** з роздільником кома «,», оскільки відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *тонн*.

4.7 Внесення даних про врятований хліб

Відповідно до **п. 36-46 Врятовано на пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 42 зазначаються дані щодо площі врятованого хліба на корені та (або) у валках.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за площею врятованого хліба на корені та (або) у валках під час пожежі необхідно враховувати площу врятованого хліба на корені та (або) у валках, зосередженого в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі, що після її ліквідації може бути використаних за призначенням.

Для польових культур єдину класифікацію встановити важко, так як багато з них можна віднести одночасно до різних груп. Але найпоширенішим є їх поділ за характером головного продукту, який одержують під час їх культивування:

зернові – це хлібні злаки I та II групи, до яких відноситься пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале, кукурудза, просо, сорго, рис, гречка.

зернобобові – це горох, квасоля, соя, кормові боби, сочевиця, люпин, нут.

Площу врятованого хліба на корені та (або) у валках вносять до *Картки обліку пожежі* в **гектарах** з роздільником кома «,», оскільки відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *га*.

4.8 Внесення даних про врятовані корми

Відповідно до **п. 36-46 Врятовано на пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 43 зазначаються дані щодо кількості тонн врятованих кормів.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за кількістю тонн врятованих кормів під час пожежі необхідно враховувати масу врятованих кормів, що були

в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі та після її ліквідації можуть бути використані за призначенням.

Кількість врятованих кормів вносяться до *Картки обліку пожежі* в **тоннах** з роздільником кома «,», оскільки відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *тонн*.

4.9 Внесення даних про врятовані торфовища

Відповідно до **п. 36-46 Врятовано на пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 44 зазначаються дані щодо площі врятованих торфовищ, крім тих, що знаходяться у лісовому фонді.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за площею врятованих торфовищ, крім тих, що знаходяться у лісовому фонді, під час пожежі необхідно враховувати площу торфовищ, що були в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі та після її ліквідації можуть бути використані за призначенням.

Площу врятованих торфовищ вносять до *Картки обліку пожежі* в **гектарах** з роздільником кома «,», оскільки відповідно до *Звіту про пожежі* Держкомстату України [91] одиницею виміру цього показника визначено *га*.

4.10 Внесення додаткової інформації про рятування на пожежах

Відповідно до **п. 36-46 Врятовано на пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 45 зазначається додаткова інформація щодо врятованого під час пожежі майна.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за додатковою інформацією щодо врятованого під час пожежі майна вносяться відомості щодо іншого майна фізичних або юридичних осіб, що було в зоні горіння або в зоні можливого поширення пожежі та після її ліквідації може бути використане за призначенням.

4.11 Визначення врятованих матеріальних цінностей

Відповідно до **п. 36-46 Врятовано на пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 46 зазначається обсяг врятованих матеріальних цінностей, що оцінені у грошовому еквіваленті.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* обсяг врятованих матеріальних цінностей, визначений на підставі наданих відомостей від власників, фізичних або юридичних осіб, що оцінені в грошовому еквіваленті, зазначаються у національній валюті в тисячах гривень (**тис. грн**) із роздільником кома «,». Сума врятованих матеріальних цінностей на пожежі розраховується як різниця між оціненими в грошовому еквіваленті матеріальними цінностями фізичних або юридичних осіб до виникнення пожежі та прямих збитків від пожежі, що складають суму матеріальних цінностей знищених та/або пошкоджених унаслідок безпосереднього впливу небезпечних чинників пожежі [96].

РОЗДІЛ 5 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО РОЗВИТОК І ГАСІННЯ ПОЖЕЖ

5.1 Встановлення дати повідомлення про пожежу

Відповідно до **п. 47 Дата повідомлення про пожежу** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 47 зазначається дата повідомлення про пожежу до підрозділу міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України у форматі «дд.мм.рр.» із роздільником крапка («.»).

Наприклад, запис 47|3|0|.10|5|.11|6|/ означає, що заява чи повідомлення про пожежу надійшло до підрозділу міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України 30 травня 2016 року.

5.2 Встановлення часу повідомлення про пожежу

Відповідно до **п. 48 Час повідомлення про пожежу** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 48 записується час повідомлення про пожежу до підрозділу у форматі «год:хв» із роздільником двокрапка («:»). Наприклад, 1 год 38 хв записується наступним чином: 48|0|1|:|3|8|/.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* у позиції 48 заповнюється фактичний час надходження заяви чи повідомлення про пожежу до підрозділу міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України.

5.3 Встановлення часу прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу

Державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту в адміністративно-територіальних одиницях утворюються відповідно до Критеріїв, встановлених [97], одним із яких є нормативи прибуття державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) до місця виклику. Нормативи прибуття державних пожежно-рятувальних підрозділів до місця виклику не повинні перевищувати: на території міст 10 хвилин; у населених пунктах за межами міста 20 хвилин. З урахуванням метеорологічних умов, сезонних особливостей та стану доріг нормативи прибуття можуть бути перевищені, але не більше ніж на 5 хвилин.

Аналізування даних про пожежу щодо часу прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу може частково дати оцінку щодо ефективності захисту населення від небезпечних подій, пов'язаних із пожежами.

Відповідно до **п. 49 Час прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 49 записується час прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу у форматі «год:хв» із роздільником двокрапка («:»). Наприклад, 2 год 7 хв записується наступним чином: 49|0|2|:|0|7|/.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* за часом прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу встановлюється фактичний час прибуття пожежно-рятувальних підрозділів незалежно від виду пожежної охорони.

5.4 Внесення інформації про ліквідацію пожежі

Відповідно до п. 50 **Інформація про ліквідацію пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 50 записується один із трьох кодів інформації про ліквідацію пожежі.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про ліквідацію пожежі необхідно розрізнити три періоди ліквідації пожежі, а саме: пожежу ліквідовано до прибуття пожежно-рятувального підрозділу (код «1»); пожежу ліквідовано силами пожежно-рятувального підрозділу (код «2»); інформація про пожежу надійшла від фізичної (юридичної) особи (код «3»).

5.5 Встановлення дати локалізації пожежі

Відповідно до п. 51 **Дата локалізації пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 51 записується дата локалізації пожежі у форматі «дд.мм.рр.» із роздільником крапка («.»). Наприклад, 01 червня 2016 року записується наступним чином: 51|01|.06|.16|/.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 51 заповнюється тільки у випадку, коли до ліквідування пожежі було залучено підрозділи пожежної охорони.

Пожежа вважається локалізованою, коли немає загрози людям та тваринам, а розвинення пожежі обмежено і забезпечена можливість її ліквідації силами та засобами, які прибули на пожежу [95].

5.6 Встановлення часу локалізації пожежі

Відповідно до п. 52 **Час локалізації пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 52 записується час локалізації пожежі у форматі «год:хв» із роздільником двокрапка («:»). Наприклад, 10 год 43 хв записується наступним чином: 52|10|:43|/.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 52 заповнюється тільки у випадку, коли до ліквідування пожежі було залучено підрозділи пожежної охорони.

5.7 Встановлення дати ліквідації пожежі

Відповідно до п. 53 **Дата ліквідації пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 53 записується дата ліквідації пожежі у форматі «дд.мм.рр.» із роздільником крапка («.»). Наприклад, 14 червня 2016 року записується наступним чином: 53|14|.06|.16|/.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 53 заповнюється не залежно від того, чи залучалися до ліквідування пожежі підрозділи пожежної охорони, чи ні.

Пожежа вважається ліквідованою при виконанні двох умов: повне припинення горіння горючих речовин і матеріалів у зоні горіння та у просторі навколо неї, яке виникло у результаті факторів, що діяли у цій зоні (розлітання часток матеріалів, що горять, коротке замикання електромереж, прогрівання конструкцій попадання іскор до систем вентиляції, пневмотранспорту та ін.); виключення можливості повторного займання горючих речовин та матеріалів після від'їзду пожежно-рятувальних підрозділів до місця дислокації (займання від нагрітих конструкції, в результаті саморозігрівання вже нагрітих деяких речовин, схованих осередків тління [95]).

5.8 Встановлення часу ліквідації пожежі

Відповідно до **п. 54 Час ліквідації пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 54 записується час ліквідації пожежі у форматі «год:хв» із роздільником двокрапка («:»). Наприклад, 21 год 26 хв записується наступним чином: 54|21|:|26|/.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 54 заповнюється у разі залучення до ліквідування пожежі підрозділів пожежної охорони.

5.9 Визначення умов, що вплинули на поширення пожежі

Відповідно до **п. 55 Умови, що вплинули на поширення пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 55 записуються двозначні коди відповідно до таблиці 18.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* в позиції 55 послідовно заповнюються до п'яти найбільш суттєвих (домінуючих) умов, що сприяли поширенню пожежі.

5.10 Визначення умов, що ускладнювали гасіння пожежі

Відповідно до **п. 56 Умови, що ускладнювали гасіння пожежі** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 56 записуються двозначні коди відповідно до таблиці 19.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* в позиції 56 послідовно заповнюються до п'яти найбільш суттєвих (домінуючих) умов, що ускладнювали гасіння пожежі.

5.11 Визначення наявності систем протипожежного захисту

Системи протипожежного захисту призначені для протипожежного захисту будинків, будівель або їх частин (приміщень), споруд, устаткування

Відповідно до ДБН В.2.5-56 [98] системи протипожежного захисту поділяються на:

- системи пожежної сигналізації;
- автоматичні системи пожежогасіння;
- автономні системи пожежогасіння локального застосування;
- системи оповіщення про пожежу та управління евакууванням людей;
- системи протидимного захисту;
- системи централізованого пожежного спостерігання;
- системи диспетчеризації СПЗ.

Щоб правильно обрати код встановленої системи протипожежного захисту на об'єкті пожежі слід розуміти галузеве застосування цих систем.

Системи пожежної сигналізації призначені для раннього виявлення пожежі та подавання сигналу тривоги для вжиття необхідних заходів (наприклад: евакуування людей, виклик пожежно-рятувальних підрозділів, запуск протидимних систем пожежогасіння, здійснення управління протипожежними клапанами, дверима, воротами та завісами (екранами), відключенням або блокуванням (розблокуванням) інших інженерних систем та устаткування при сигналі «ПОЖЕЖА» тощо).

Система оповіщення про пожежу та управління евакууванням людей призначена для оповіщення людей, що перебувають в будинку (споруді), про виникнення пожежі з метою створення умов для їх своєчасного евакуування.

Системи протидимного захисту передбачають з метою досягнення однієї або декількох таких цілей наступне:

- забезпечення умов для безпечного евакуування;
- забезпечення умов для гасіння пожежі та проведення пожежно-рятувальних робіт;
- зниження ймовірності займання предметів, обладнання, речовин і матеріалів під впливом теплового випромінювання;
- зниження впливу високих температур на конструкції будинку під час пожежі;
- зменшення збитків від продуктів термічного розкладу та гарячих газів.

Диспетчеризація (центральный пункт управління) системами протипожежного захисту та автоматизація систем протипожежного захисту забезпечує контроль, сигналізацію і електрокерування роботою систем.

Системи централізованого пожежного спостерігання призначені для забезпечення віддаленого цілодобового нагляду за станом систем протипожежного захисту об'єктів.

5.13 Внесення даних про результати дії систем протипожежного захисту

Відповідно до п. 59 Результат дії систем протипожежного захисту Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі до позиції 59 послідовно записуються двозначні коди результату дії систем протипожежного захисту об'єкта пожежі, наведені у таблиці 22.

Під час заповнення Картки обліку пожежі відповідна частина позиції 59 не заповнюється, у разі відсутності будь-якої системи протипожежного захисту.

Основні пожежні автомобілі призначено для доставки до місця пожежі особового складу, пожежно-технічного оснащення та подавання вогнегасних речовин у зону горіння.

Основні пожежні автомобілі поділяються на автомобілі загального призначення (автоцистерни, автонасоси, автомобілі першої допомоги) та автомобілі цільового призначення (порошкового гасіння, пінного гасіння, пожежні автонасосні станції тощо). Залежно від виду вогнегасних речовин і способу їх подавання пожежні автомобілі поділяються на автомобілі порошкового, піннопорошкового, пінного, водо-пінного, водопорошкового, газоводяного, газового та комбінованого гасіння.

Спеціальні пожежні автомобілі призначено для доставки особового складу та виконання спеціальних робіт на пожежі (пожежні автопідйомники, пожежні автодрабини, пожежні автомобілі газодимозахисту, пожежні автомобілі димовидалення, зв'язку та освітлення, штабний, рукавний тощо).

Допоміжні пожежні автомобілі призначено для технічного обслуговування основної та спеціальної пожежної техніки, доставки особового складу, технічних засобів, пально-мастильних речовин до місця пожежі, проведення інших допоміжних робіт.

Крім того, до гасіння пожеж може залучатися техніка пристосована або переобладнана для гасіння пожеж.

Відповідно до **п. 62 Пожежні автомобілі (техніка)** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 62 послідовно записуються двозначні коди до п'яти видів [01...36], наведені у таблиці 24, пожежних автомобілів або протипожежної техніки.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про автомобілі або протипожежну техніку, що були задіяні на гасіння пожежі, необхідно обрати, в залежності від їх виду, двозначні коди, що не повинні повторюватися.

6.4 Визначення кількості пожежних автомобілів (техніки)

Відповідно до **п. 63 Кількість пожежних автомобілів** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 63 послідовно записується кількість автомобілів і техніки, зазначених у таблиці 24, що використовувалася для ліквідування пожежі.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про кількість автомобілів і техніки необхідно вказувати загальну кількість для кожного виду автомобілів і техніки, що використовувалася для гасіння пожежі, навіть за умови їх дислокації у різних підрозділах.

6.5 Внесення даних про пожежні стволи

ДСТУ 2273 [99] визначає, що пожежним стволом є пристрій, встановлюваний на виході напірної рукавної лінії, призначений для формування, спрямовування і (або) регулювання струменя вогнегасної речовини.

6.7 Внесення даних про вогнегасні речовини

Згідно з ДСТУ 2272 [12] вогнегасною є речовина або однорідна суміш, що за своїми фізико-хімічними властивостями придатна для застосування в технічних засобах задля припинення горіння.

Припинення горіння з використанням вогнегасних речовин, що подаються з технічних засобів пожежогасіння, (а в окремих випадках також допоміжних матеріалів) забезпечує можливість припинення процесу горіння.

Вогнегасні речовини (засоби) за домінуючим принципом припинення горіння поділяють на чотири групи: охолоджувальної дії (вода, водні вогнегасні речовини та ін.); ізолюючої дії (піна, вогнегасні порошки, пісок, земля та ін.); розбавляючої дії (водяна пара, тонкорозпилена вода, хімічно малоактивні гази); інгібувальної дії (галогеновані органічні сполуки, вогнегасні порошки, аерозолеві вогнегасні речовини) [94].

Відповідно до **п. 66 Вогнегасні речовини Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі** до позиції 66 записуються двозначні коди до трьох видів вогнегасних речовин, наведені у таблиці 26.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про вогнегасні речовини, в залежності від виду вогнегасних речовин, що використовувалися для гасіння пожежі, необхідно обирати коди, що не повинні повторюватися.

6.8 Внесення даних про первинні засоби пожежогасіння

До числа первинних засобів пожежогасіння, що можуть бути ефективно використані на початковій стадії розвитку пожежі, можна віднести воду, що подається підручними засобами або з внутрішнього протипожежного водопроводу, вогнегасники, пісок, покривало пожежне тощо.

Зокрема, ДСТУ 2273 [99] визначено, що вогнегасник є технічним засобом для припинення горіння подаванням вогнегасної речовини, що міститься в його корпусі, під дією надлишкового тиску, за масою і конструктивним виконанням придатний для транспортування і застосування людиною.

Відповідно до **п. 67 Первинні засоби пожежогасіння Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі** до позиції 67 записуються двозначні коди до трьох видів первинних засобів пожежогасіння, наведені у таблиці 27.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про первинні засоби пожежогасіння, в залежності від виду первинних засобів пожежогасіння, що використовувалися для гасіння пожежі, необхідно обирати коди, що не повинні повторюватися. Якщо ж первинні засоби пожежогасіння при гасінні пожежі не використовувалися, то дану позицію рекомендуємо залишати незаповненою.

6.9 Внесення даних про джерела водопостачання

Відповідно до **п. 68 Джерела водопостачання** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* до позиції 68 записуються двозначні коди до трьох видів джерел водопостачання, наведені у таблиці 28.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про джерела водопостачання, в залежності від виду джерел, що використовувалися для гасіння пожежі, необхідно обирати коди, що не повинні повторюватися.

6.10 Внесення даних про використання газодимозахисної служби

Порядок організації діяльності газодимозахисної служби (далі – ГДЗС) у гарнізонах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України визначено *Настановою з організації діяльності газодимозахисної служби у гарнізонах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України* [100].

Газодимозахисна служба – це комплекс заходів, який проводиться органами управління, пожежно-рятувальними та аварійно-рятувальними підрозділами Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту для організації та проведення робіт у загазованих і задимлених середовищах з метою рятування людей, гасіння пожеж, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

Відповідно до **п. 69 Використання газодимозахисної служби** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 69, у разі якщо під час ліквідування пожежі використовувалися ланки ГДЗС, зазначається код «1», а після коми записується загальна кількість ланок ГДЗС всіх пожежно-рятувальних підрозділів, що брали участь у ліквідуванні пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 69 заповнюється лише у разі, коли під час ліквідування пожежі використовувалися ланки ГДЗС.

6.11 Визначення загального часу роботи ланок газодимозахисної служби

Відповідно до **п. 70 Час роботи ланок газодимозахисної служби** *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 70 зазначається загальний час роботи ланок газодимозахисної служби усіх пожежно-рятувальних підрозділів, що брали участь у ліквідуванні пожежі.

Під час внесення до *Картки обліку пожежі* інформації про час роботи ланок ГДЗС, час встановлюється у хвилинах. Наприклад, якщо загальний час роботи ланок газодимозахисної служби на пожежі склав 1 год 05 хв, інформація записується наступним чином: 70 | | 65 | /.

РОЗДІЛ 7 ВНЕСЕННЯ ДАНИХ ПРО ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ**7.1 Встановлення дати останньої перевірки**

Відповідно до п. 71 *Дата останньої перевірки Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 71 зазначається дата останньої перевірки об'єкта пожежі у форматі «дд.мм.рр.» із роздільником крапка («.»). Наприклад, запис 71|0|9|.0|8|.1|9|/ означає, що остання перевірка на об'єкті проводилася 09 серпня 2019 року.

У разі, якщо термін перевірки був встановлений більше за один день, то в *Картці обліку пожежі* вказується дата завершення проведення перевірки.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 71 заповнюється лише у разі, коли об'єкт пожежі належав до об'єктів, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

7.2 Внесення даних про вид перевірки

Відповідно до п. 72 *Вид перевірки Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 72 зазначається один із двох кодів («1» чи «2»), наведений у таблиці 29, виду перевірки об'єкта пожежі.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 72 заповнюється лише у разі, коли об'єкт пожежі належав до об'єктів, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Державний нагляд (контроль) – діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища.

Заходи державного нагляду (контролю) – планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом.

Відповідно до статті 64 [3] центральний орган виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки (ДСНС України), уповноважений організувати та здійснювати державний нагляд (контроль) щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту і діяльності аварійно-рятувальних служб.

Відповідно до статті 66 [3] ДСНС України здійснює державний нагляд (контроль) шляхом проведення планових та позапланових перевірок.

Відповідно до частини першої статті 5 [55] планові перевірки здійснюються відповідно до річних планів, що затверджуються органом державного нагляду (контролю) не пізніше 1 грудня року, що передуює плановому. Плановим періодом вважається рік, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня планового року.

Частиною першою статті 6 [55] визначені підстави для здійснення позапланових заходів, а саме:

подання суб'єктом господарювання письмової заяви до ДСНС України чи її територіальних органів про здійснення перевірки за його бажанням;

перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попередньої перевірки;

звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Позаплановий захід у такому разі здійснюється виключно за погодженням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю) (МВС), або відповідного державного колегіального органу.

У такому разі перед початком здійснення позапланової перевірки посадові особи органу державного нагляду (контролю) зобов'язані пред'явити керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання – юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі-підприємцю або уповноваженій ним особі додатково копію погодження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю) (МВС), або відповідного державного колегіального органу на проведення такої перевірки. Суб'єкти господарювання мають право не допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходів державного нагляду (контролю), якщо вони не пред'явили ці документи;

доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;

настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу, з обов'язковим зазначенням цих питань у посвідченні (направленні) на проведення заходу державного нагляду (контролю).

Повторне проведення позапланових перевірок за тим самим фактом (фактами), що був (були) підставою для проведеної позапланової перевірки, забороняється.

Перевірки здійснюються з особливостями, передбаченими Законом України «Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності» [101].

7.3 Визначення умов, на підставі яких здійснюється господарська діяльність об'єкта пожежі

Відповідно до п. 73 Умови, на підставі яких здійснюється господарська діяльність об'єкта *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 72 зазначається один із п'яти кодів [1...5], наведений у таблиці 30, умови, на підставі якої здійснюється діяльність об'єкта пожежі.

У разі, якщо об'єкт пожежі здійснював свою діяльність відповідно до документів, не передбачених відповідними кодами у таблиці 30, то в *Картці обліку пожежі* додатково записується його назва.

Під час заповнення *Картки обліку пожежі* позиція 73 заповнюється лише у разі, коли об'єкт пожежі належав до об'єктів, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Відповідно до частини другої статті 57 [3] початок роботи новоутворених підприємств, початок використання об'єктів нерухомості (будівель, споруд, приміщень або їх частин) здійснюється суб'єктом господарювання на підставі поданої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, а для суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику – також за наявності позитивного висновку за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення.

Частиною четвертою статті 57 [3] передбачено, що декларація не подається:

на використання торговельних місць, кіосків та контейнерів, якщо їх розміщено на ринку відповідно до схеми, погодженої з органом державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки;

орендарем об'єкта нерухомості (особою, яка використовує об'єкт нерухомості за цивільно-правовим договором, що не передбачає перехід права власності на цей об'єкт) за умови, що декларацію на об'єкт нерухомості зареєстровано власником;

на використання об'єктів, що в установленому законодавством порядку приймаються в експлуатацію після завершення будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту.

7.4 Внесення даних про вжиті заходи за фактом пожежі

Відповідно до п. 74 Вжиті заходи за фактом пожежі *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 74 відповідно до таблиці 31 за фактом виникнення пожежі можуть зазначатися один із трьох кодів [1...3] вжитих заходів по застосуванню адміністративного законодавства [102] та (або) один із трьох кодів [4...6] вжитих заходів по застосуванню кримінального законодавства [82, 103]. Окремо зазначаємо, що під направленням пропозицій про усунення причин та умов (код «3») слід розуміти заходи передбачені статтею 282 *Кодексу України про адміністративні правопорушення* [102].

Інформацію щодо розпочатих за фактами пожеж кримінальних проваджень підрозділи міських, районних, міськрайонних управлінь (відділів, секторів) територіальних органів ДСНС України можуть отримувати відповідно до п. 6 розділу I *Загальні положення* «Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами [104].

Відповідно до статті 38 [102] у разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, може бути накладено адміністративне стягнення не пізніше як через місяць з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження.

Адміністративні стягнення, які застосовуються за порушення законодавства у сфері пожежної безпеки – попередження або штраф.

Відповідно до статті 282 [102] орган (посадова особа), який розглядає справу, встановивши причини та умови, що сприяли вчиненню адміністративного правопорушення, вносить у відповідний державний орган чи орган місцевого самоврядування, громадську організацію або посадовій особі пропозиції про вжиття заходів щодо усунення цих причин та умов.

Статтею 214 [103] передбачено, що слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Здебільшого за фактами пожеж органами досудового розслідування відкриваються кримінальні провадження за статтями: 194 частина 2 (умисне знищення або пошкодження майна вчинене шляхом підпалу, вибуху чи іншим загальнонебезпечним способом, або заподіяло майнову шкоду в особливо великих розмірах, або спричинило загибель людей чи інші тяжкі наслідки); 270 (порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки) [82].

В окремих випадках органами досудового розслідування за фактами пожеж відкриваються кримінальні провадження за статтями: 113, 292 частина 3, 239¹ частина 3, 240 частина 3, 252 частина 2, 258, 294, 374 частина 2, 347¹ частина 2, 352 частина 2, 378 частина 2, 399 частина 2, 411 частина 2 [82].

7.5 Встановлення дати заповнення Картки обліку пожежі

Відповідно до п. 75 Дата заповнення Картки обліку пожежі *Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі* у позиції 75 зазначається дата заповнення Картки обліку пожежі. Відповідно до п. 3 *Загальних положень* § 1 *Інструкції*

по роботі з *Карткою обліку пожежі* вона складається впродовж трьох діб від моменту ліквідації пожежі або надходження інформації про неї від фізичної або юридичної особи, тобто дата її заповнення не має перевищувати трьох діб від дати ліквідації пожежі або надходження інформації про пожежу до підрозділу міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України.

Дата заповнення *Картки обліку пожежі* зазначається у форматі «дд.мм.рр.» із роздільником крапка («.»). Наприклад, запис 75|03|.06|.19| означає, що *Картка обліку пожежі* була складена 03 червня 2019 року.

Своїм підписом керівник міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України засвідчує достовірність і повноту інформації про пожежу, зазначеної в *Картці обліку пожежі*, а безпосередній виконавець, склавши та підписавши її, несе відповідальність за якісне та своєчасне складання *Картки обліку пожежі*.

РОЗДІЛ 8 КЕРІВНИЦТВО ПО РОБОТІ З ПРОГРАМНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ

8.1 Реалізація програмного забезпечення

З метою забезпечення оперативності та безпеки передачі інформації, захисту її від несанкціонованого доступу, програмне забезпечення «Статистичний облік пожеж» розроблено за технологією клієнт-сервер та реалізовано у вигляді WEB-додатку.

WEB-додаток – це розподілений додаток, в якому клієнтом виступає браузер, а сервером – WEB-сервер.

Клієнт-серверна технологія розділяє роботу WEB-додатку між сервером, який забезпечує основну функціональність, та клієнтом, який здійснює введення інформації, передачу її на сервер та обробку і візуалізацію отриманих з сервера даних (рис. 8.1).

Рисунок 8.1 – Архітектура роботи клієнт-серверної технології

Взаємодія сервера і клієнта здійснюється за допомогою транспортного протоколу *HTTP*. Логіка WEB-додатку зосереджена на сервері, а клієнт відповідає за відображення інформації, завантаженої з сервера, і за передачу на сервер даних. Однією з переваг такого підходу є той факт, що клієнти не залежать від конкретної операційної системи і WEB-додаток, таким чином, є міжплатформеним сервісом.

Клієнтську частину та інтерфейс ПЗ «Статистичний облік пожеж» розроблено за допомогою – *JavaScript*, *CSS* та *HTML*. Мультіпарадігменна мова програмування *JavaScript* працює у всіх браузерах та також може працювати з програмами, що не розміщені в Інтернеті.

Зберігання й обробка інформації, обчислення даних відбувається на стороні WEB-серверу. Серверна частина ПЗ «Статистичний облік пожеж» написана на скриптовій мові програмування *PHP 5.5*.

База даних ПЗ «Статистичний облік пожеж» створена за допомогою вільної реляційної системи управління базами *MySQL 5.5*.

Розробка ПЗ «Статистичний облік пожеж» велась у вільному інтегрованому середовищі розробки *NetBeans IDE*, що поширюється як *Open Source*-програма під ліцензією *Apache License* та на базі портативної серверної платформи *Open Server*, що створена спеціально для

WEB-розробників і має багатофункціональну керуючу програму і великий вибір компонентів. При розробці був застосований *HTTP* сервер *Apache 2.4*.

8.2 Доступ до програмного забезпечення

Взаємодія з сервером здійснюється за допомогою WEB-інтерфейсу (рис. 8.2) через усі популярні браузеры сучасного Інтернет простору незалежно від операційної системи, які і виступають у якості клієнта. Програмне забезпечення працює як у вільних *GNU/Linux* системах так і в комерційних *Microsoft Windows* системах.

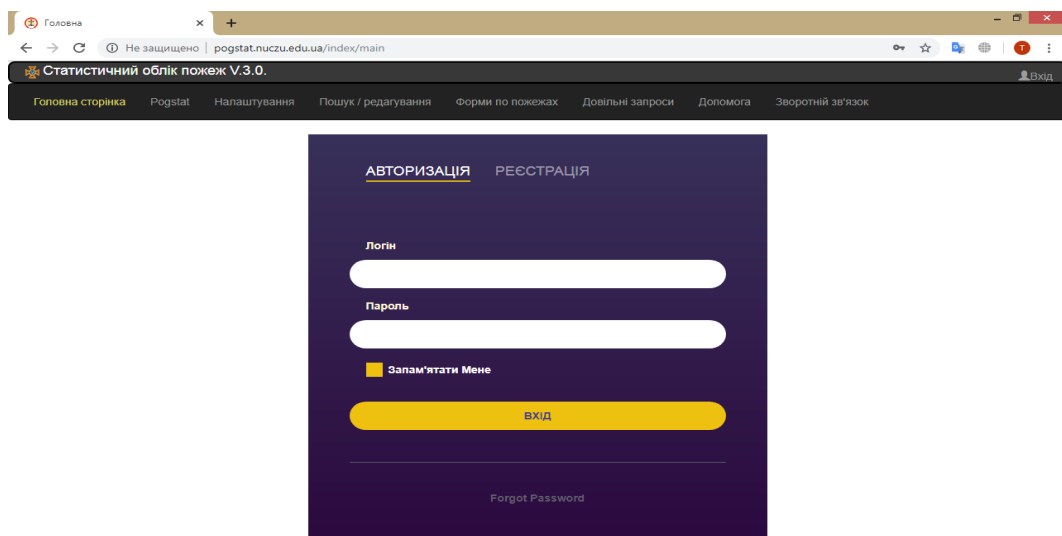

Рисунок 8.2 – Інтерфейс ПЗ «Статистичний облік пожеж»

ПЗ «Статистичний облік пожеж» є адаптивним WEB-додатком, що автоматично пропорційно змінює свій стиль та відображення в залежності від розмірів екрану гаджету (рис. 8.3). Таким чином, із ним можна працювати з мобільного телефону, що безумовно дає більше можливості користувачам оперативно та зручно працювати з програмним забезпеченням.

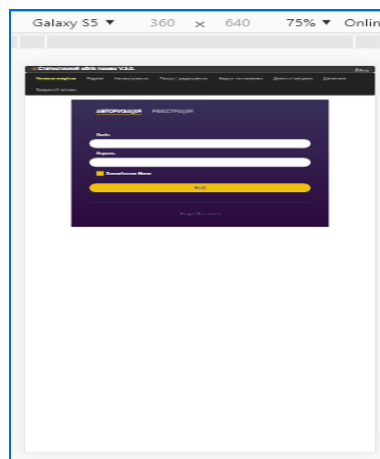

Рисунок 8.3 – Вигляд інтерфейсу ПЗ «Статистичний облік пожеж» на мобільному пристрої

Доступ до ПЗ «Статистичний облік пожеж» можливий за адресою <http://rogstat.nuczu.edu.ua> (рис. 8.4) в режимі 24/7.

Функціональні можливості програмного забезпечення повністю відповідають вимогам наказу ДСНС України «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків» від 16 серпня 2017 р. № 445 [5] та задовольняють побажання та зауваження користувачів.

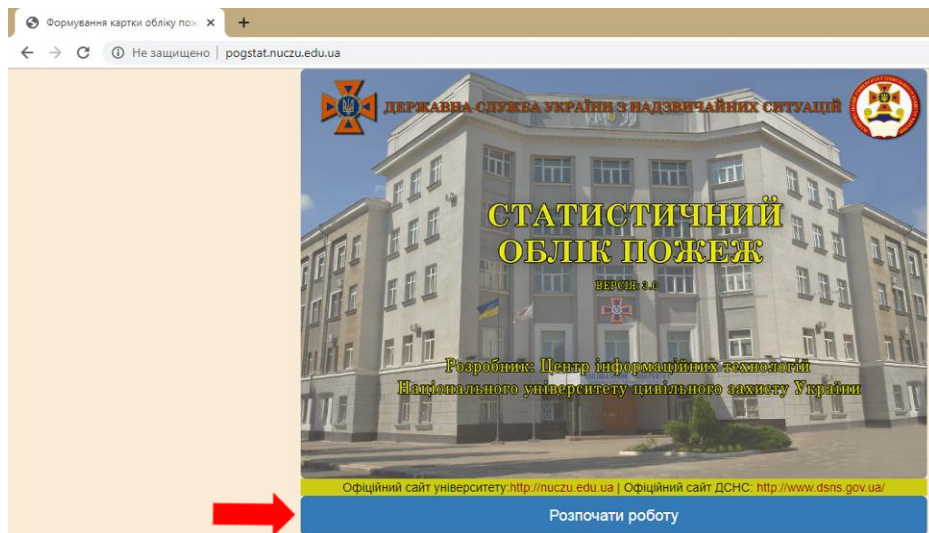

Рисунок 8.4 – Сайт ПЗ «Статистичний облік пожеж»

8.3 Реєстрація на сайті та вхід у програму

Робота з програмним забезпеченням починається з реєстрації. Натиснувши на кнопку «Розпочати роботу» (рис. 8.4), необхідно перейти на відповідну вкладку. Якщо перехід було здійснено на будь-яку вкладку, то повернутися до вкладки реєстрації можна натиснувши на кнопку «Вхід».

Реєстрація (рис. 8.5) відбувається за логіном та паролем, який користувач отримав від адміністратора програми. Далі заповнюються усі поля, вибирається свій регіон та вид структурного підрозділу (рис. 8.5).

Далі необхідно заповнити всі поля (рис. 8.5):

із випадаючого списку вибирається свій регіон;

із випадаючого списку вибирається вид структурного підрозділу;

особливу увагу необхідно приділити полю «Завантажте базу даних». Це завантаження бази даних з попередньої версії ПЗ «Статистичний облік пожеж» (версія 1.6), а саме файл *info.bytes.db* (рис. 8.6), який знаходиться в корневому каталозі ПЗ «Статистичний облік пожеж» (версія 1.6.) у папці *MyDataBase*. Для його завантаження необхідно натиснути на кнопку «Вибрати файл» (рис. 8.6.) та натиснути лівою кнопкою миші на файлі *info.bytes.db*;

після всіх виконаних вище дій, необхідно натиснути кнопку «Зареєструватись» (рис. 8.5).

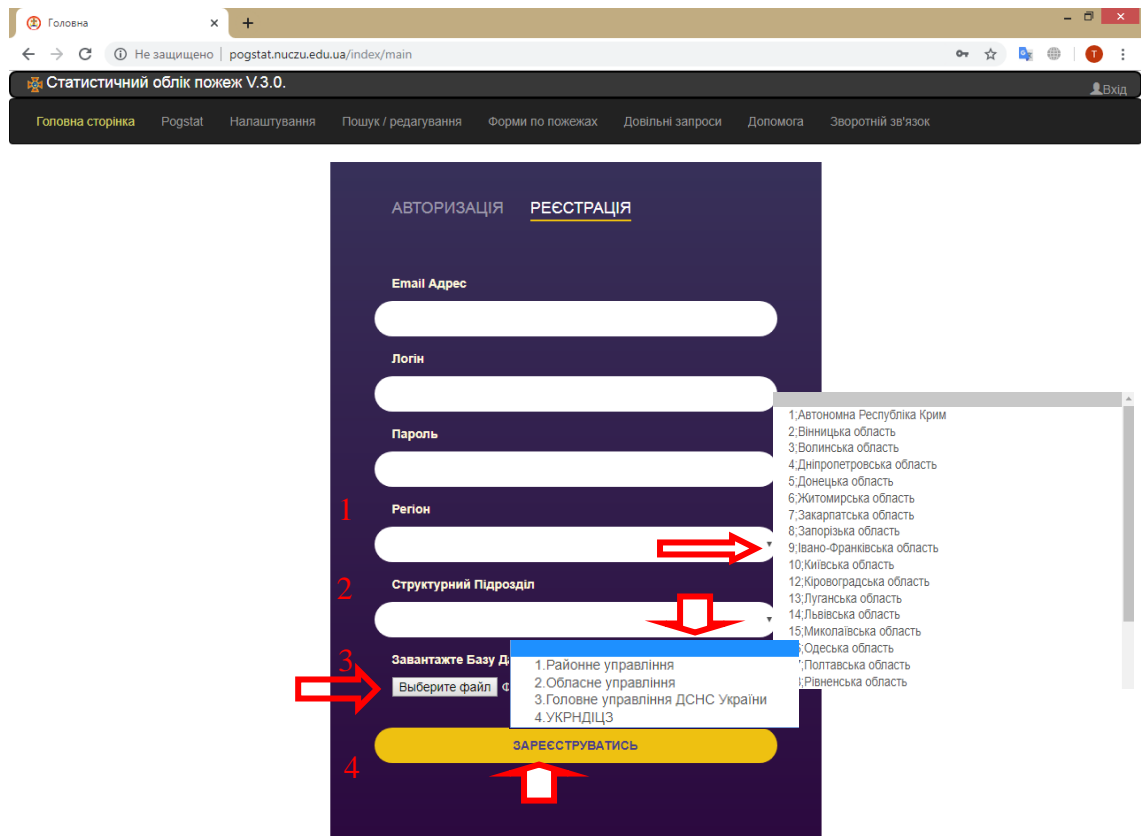

Рисунок 8.5 – Реєстрація на сайті ПЗ «Статистичний облік пожеж»

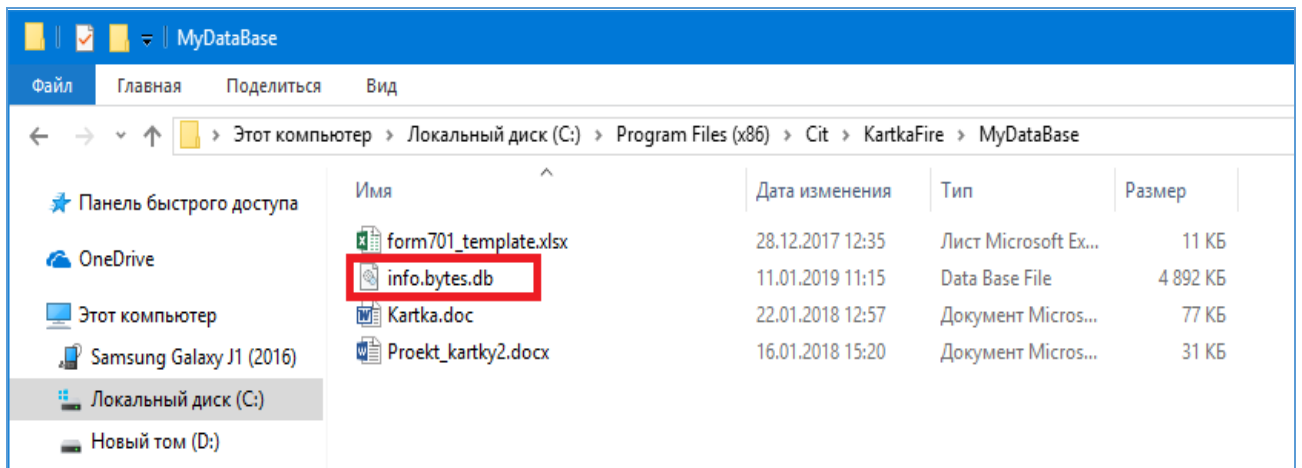

Рисунок 8.6 – Завантаження файлу *info.bytes.db*

Далі робота з програмою починається з авторизації на сайті, а саме, вводиться логін і пароль і натискається кнопка «Вхід» (рис. 8.7).

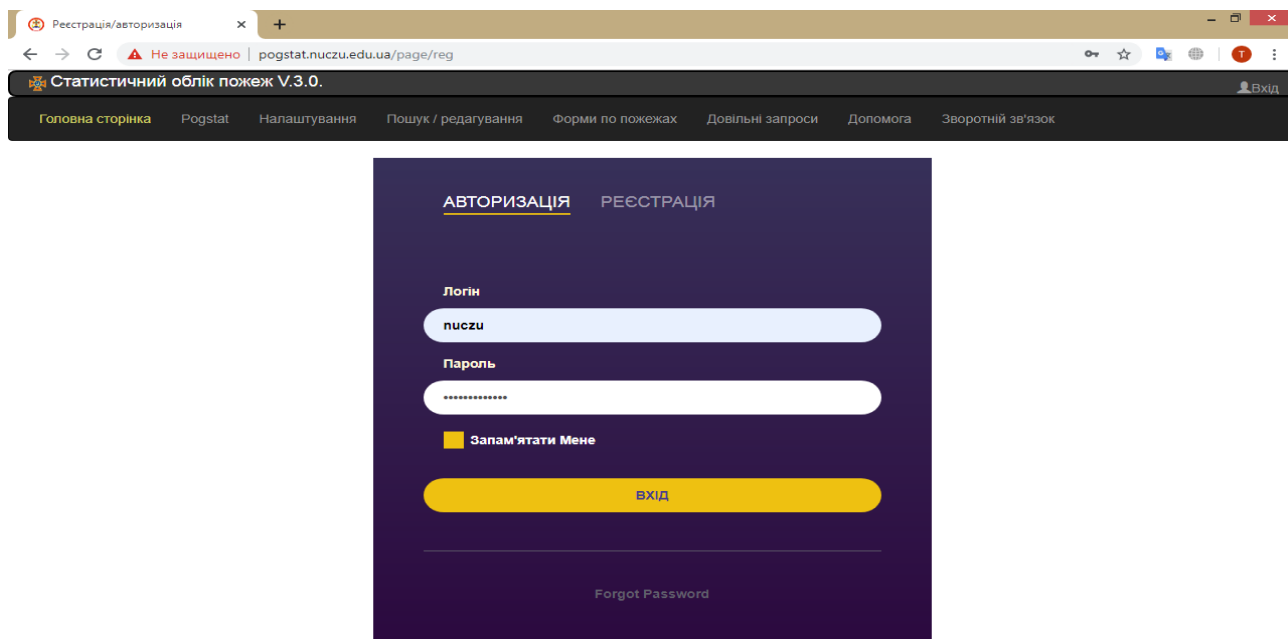

Рисунок 8.7 – Авторизація на сайті ПЗ «Статистичний облік пожеж»

8.4 Налаштування районів і населених пунктів

Перед початком заповнення карток необхідно провести налаштування районів та населених пунктів за допомогою вкладки «Налаштування» (рис. 8.8).

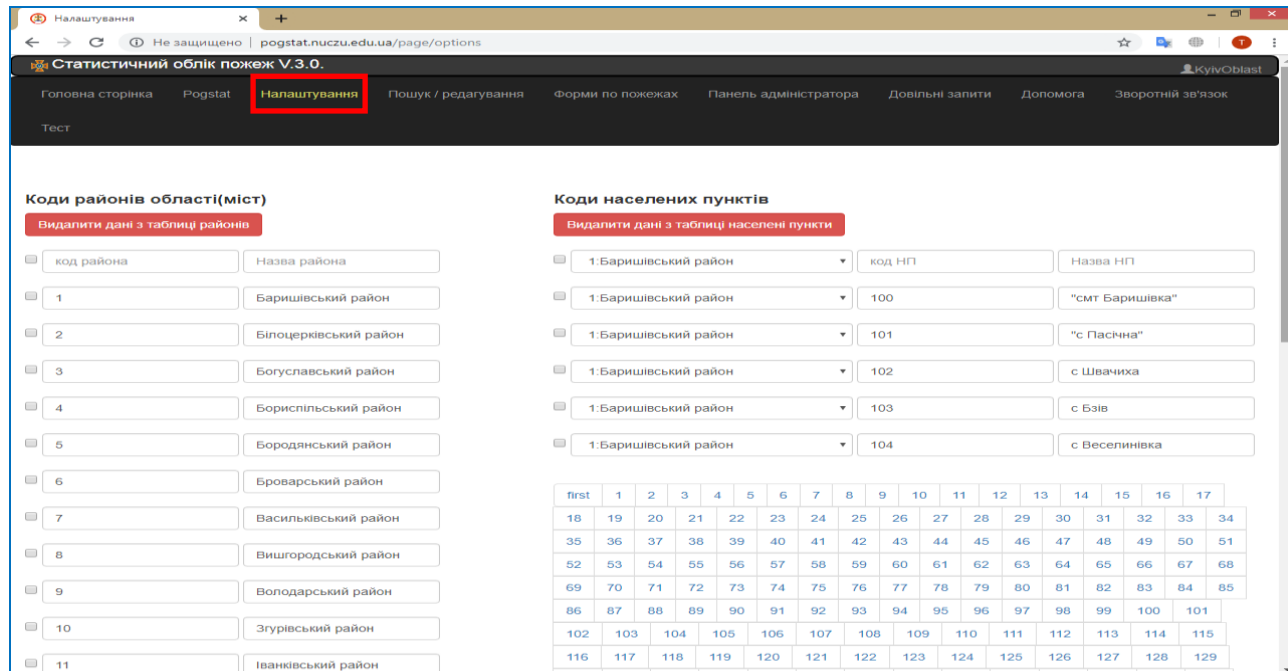

Рисунок 8.8 – Загальний вигляд вкладки «Налаштування»

На вкладці «Налаштування» зліва відображаються всі райони, що є в базі даних, а праворуч – коди населених пунктів (рис. 8.8).

Випадаючі списки праворуч також містять усі райони (рис. 8.9).

Для того, щоб зв'язати райони та населені пункти, необхідно виконати декілька дій (рис. 8.9):

вибрати район, до якого належить населений пункт;

натиснути кнопку «Внести код»;

повторити дії 1 та 2 для всіх населених пунктів.

За необхідності можна додавати чи видаляти райони та населені пункти, а також редагувати їх.

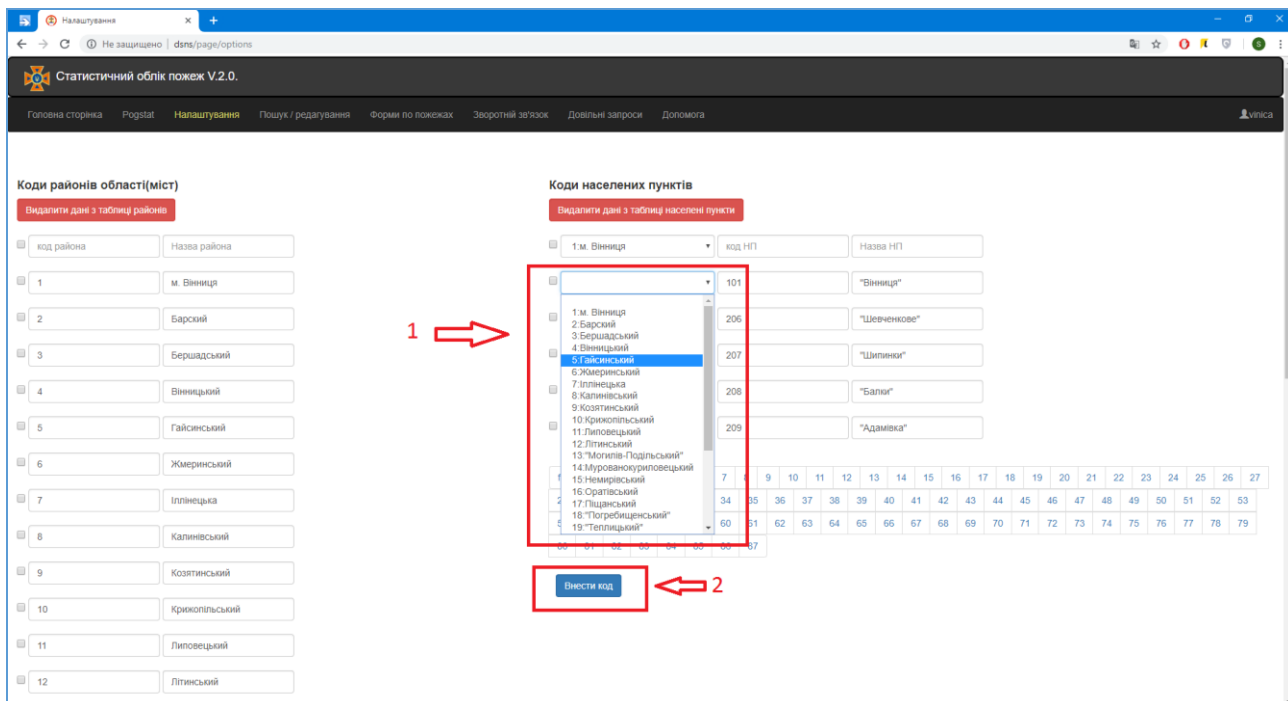

Рисунок 8.9 – Робота з вкладкою «Налаштування»

8.5 Створення та налаштування файлу *Pog_Stat.txt*

Для передачі інформації до державного рівня в ПЗ «Статистичний облік пожеж» передбачена функція створення та завантаження файлу *Pog_Stat.txt*. При наведенні мишкою на вкладку «Pogstat» відкриваються дві додаткові вкладки меню, в яких, за необхідності, є можливість створити чи завантажити файл *Pog_Stat.txt* (рис. 8.10).

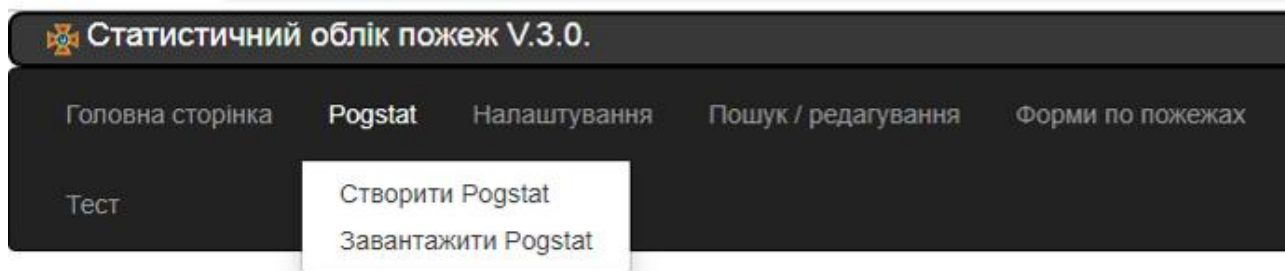

Рисунок 8.10 – Загальний вигляд вкладки «Pogstat»

Завантаження файлу *Pog_Stat.txt* відбувається таким чином (рис. 8.11):
перейти на вкладку «Завантажити Pogstat»;
натиснути на кнопку «Вибрати файл»;
далі знайдіть на комп'ютері файл *Pog_Stat.txt* і натисніть на кнопку «Завантажити».

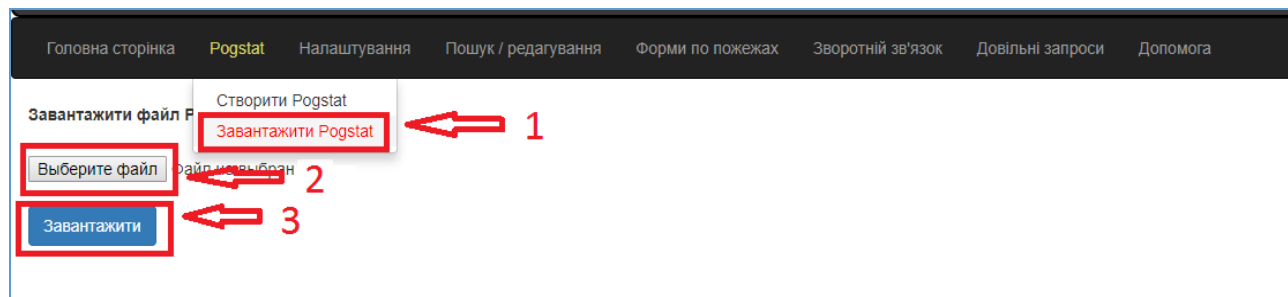

Рисунок 8.11 – Завантаження файлу *Pog_Stat.txt*

Створення файлу *Pog_Stat.txt* (рис. 8.12):
перейти на вкладку «Створити Pogstat»;
обрати необхідні фільтри або натиснути на кнопку «Показати всі картки»;
обрати позицію «Вибрати всі картки»;
натиснути на кнопку «Створити Pogstat».

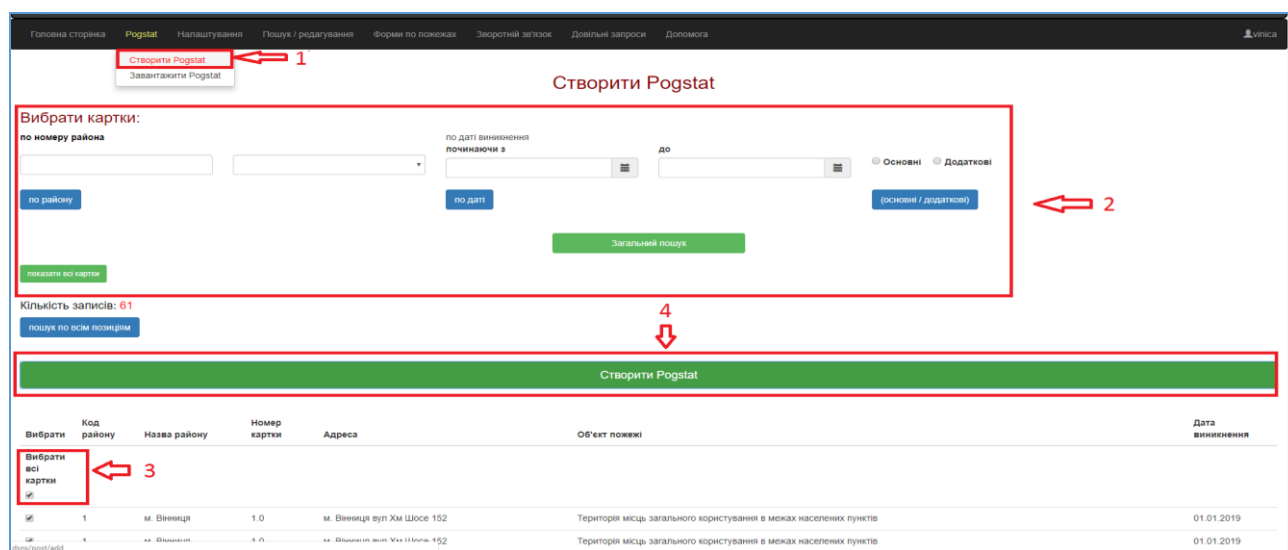

Рисунок 8.12 – Створення файлу *Pog_Stat.txt*

8.6 Редагування (видалення) кодів районів і населених пунктів

Внесення, редагування або видалення кодів районів і населених пунктів відбувається на вкладці «Налаштування», з якою ми вже працювали вище.

Для внесення нового коду потрібно (рис. 8.13):
ввести код і назву району до відповідних полів;
натиснути на кнопку «Внести код».

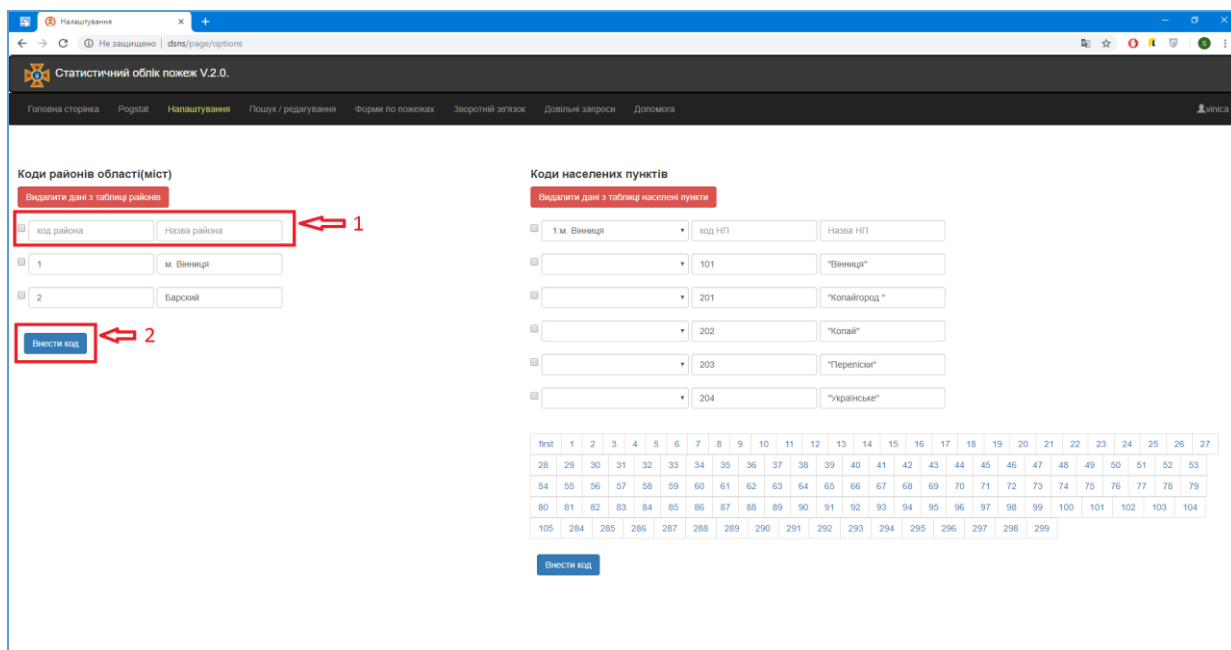

Рисунок 8.13 – Внесення нового коду на вкладці «Налаштування»

Також можна видалити райони або населені пункти, для цього необхідно виконати наступні дії (рис. 8.14):

Обрати позицію навпроти того району або населеного пункту, який ви хочете видалити;

натиснути на кнопку «Видалити дані з таблиці районів» або «Видалити дані з таблиці населені пункти».

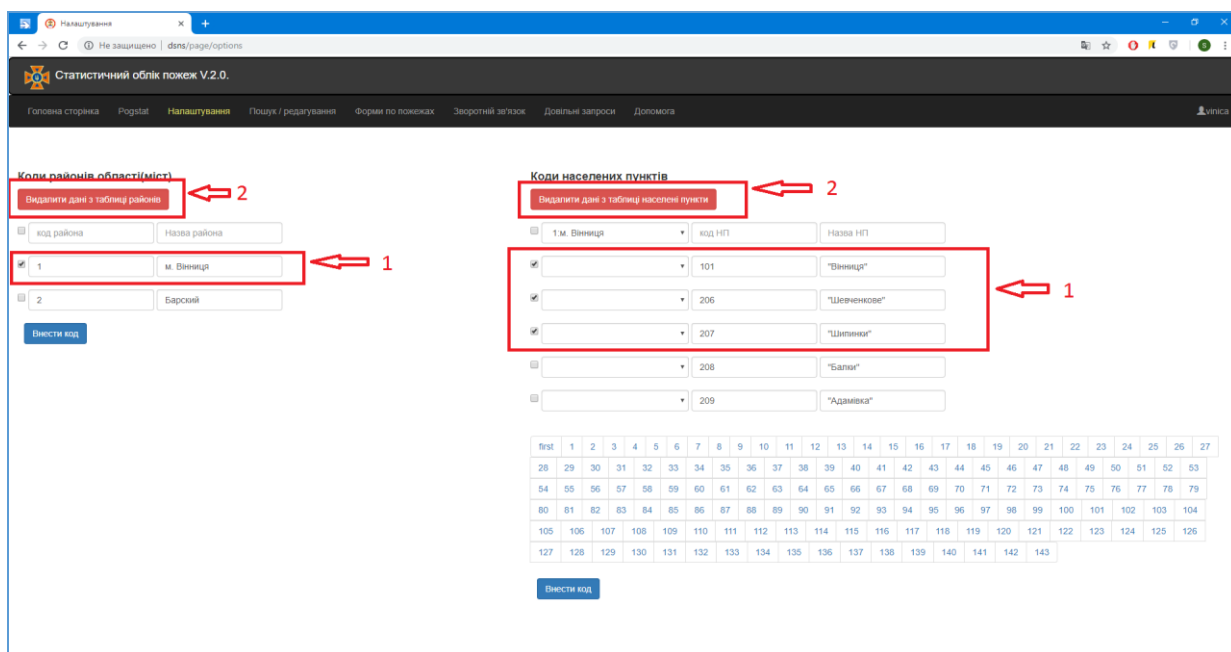

Рисунок 8.14 – Видалення району або населеного пункту на вкладці «Налаштування»

Для редагування районів або населених пунктів необхідно натиснути на те поле, що змінюється, відредагувати його та натиснути на кнопку «Внести код» (рис. 8.15).

Якщо населених пунктів більше 5, то треба перейти на наступну сторінку натиснувши одну з кнопок, що розташовані внизу екрана.

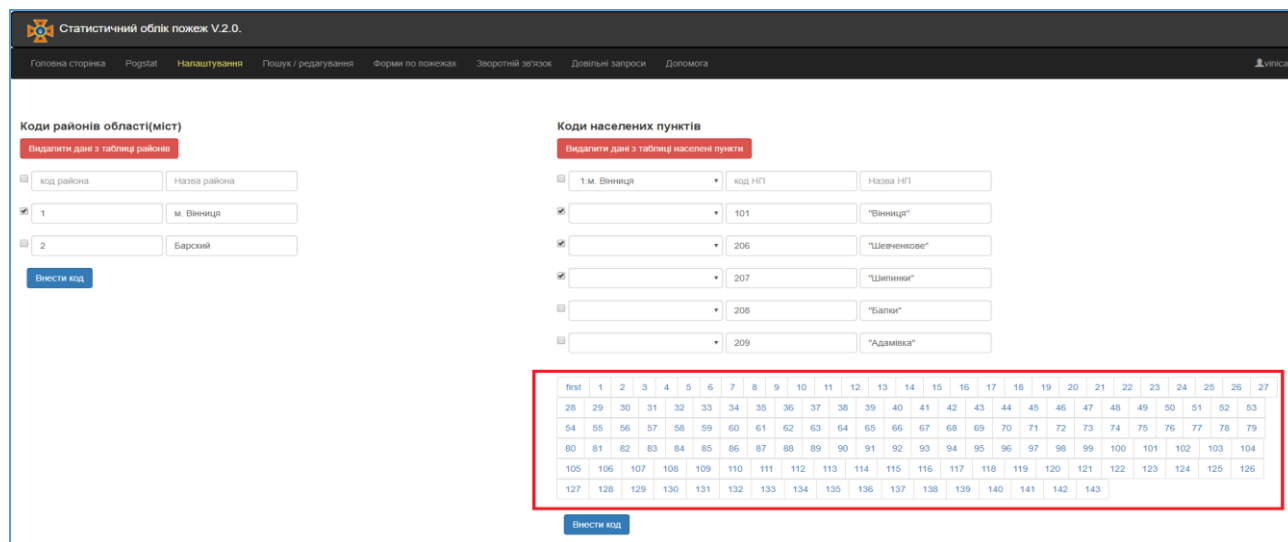

Рисунок 8.15 – Редагування районів або населених пунктів на вкладці «Налаштування»

8.7 Створення Карток обліку пожеж

Інтерфейс для створення картки відображається на вкладці «Головна сторінка», коли користувач авторизується в програмі після проведення налаштування (рис. 8.16). Кожна позиція на екрані пронумерована та відповідає номеру позиції на паперовій версії картки. Для зручної роботи багато позицій мають випадаючі списки, з яких можна обирати необхідну інформацію.

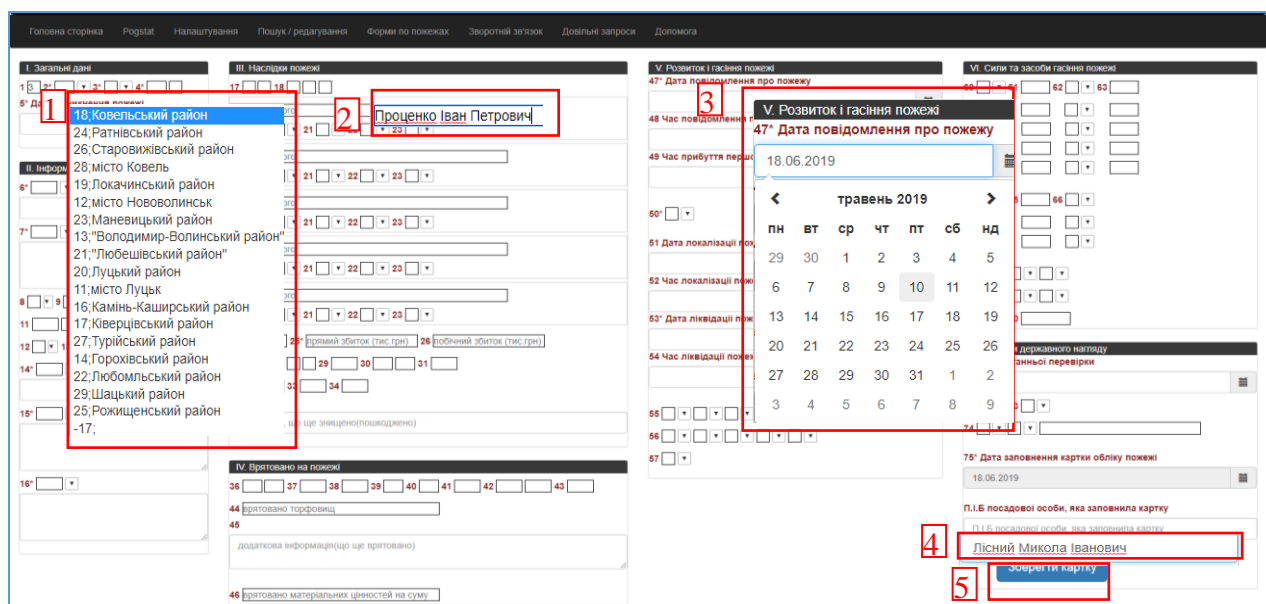

Рисунок 8.16 – Створення карток на вкладці «Головна сторінка»

Для того, щоб заповнити картку, необхідно:
у кожній позиції вибрати код зі списку або ввести код вручну;
у полях із датами та часом обрати необхідні дані;
у текстових полях заповнити їх відповідною інформацією;
у кінці необхідно заповнити поле ПІБ особи, яка заповнювала картку;
після цього картку необхідно зберегти; вона стане доступна для перегляду на державному рівні.

8.8 Редагування та пошук Карток обліку пожеж

Відредагувати картку можна у вкладці «Пошук/редагування» (рис. 8.17). За допомогою фільтрів пошуку, які передбачені в програмі, знаходиться необхідна картка і вносяться до неї необхідні зміни.

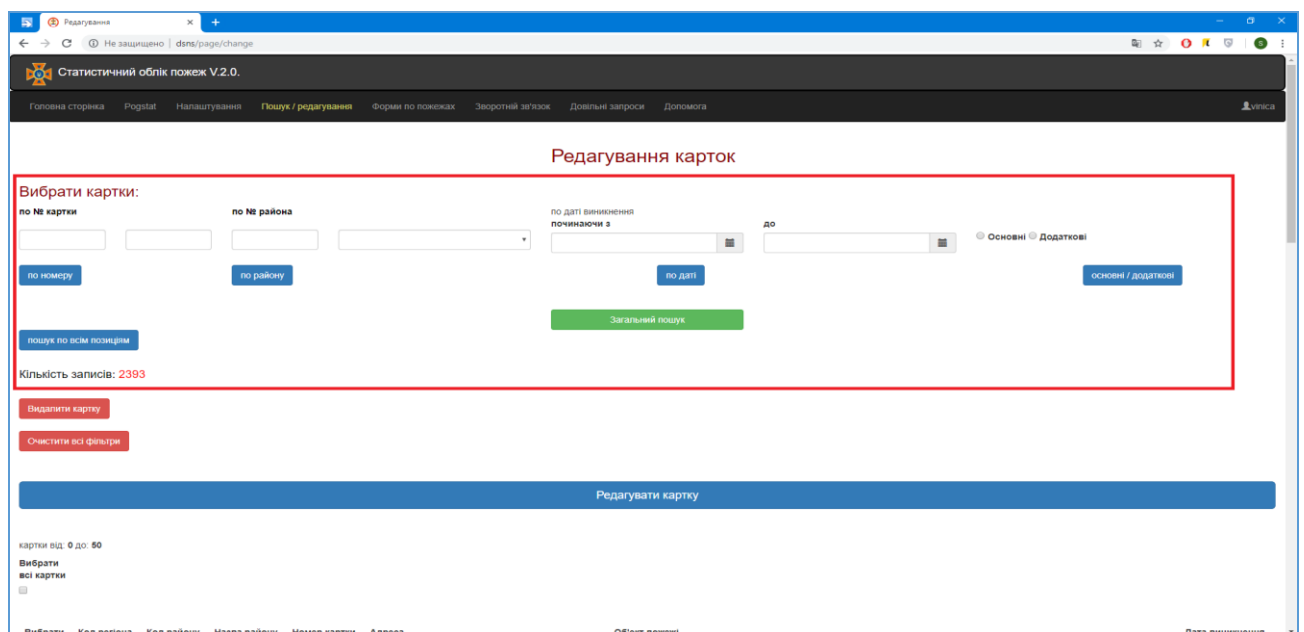

Рисунок 8.17 – Редагування карток на вкладці «Пошук/редагування»

Всі фільтри, що використовувалися, будуть збережені. Наступного разу будуть відкриті ті картки, що були відфільтровані напередодні. Якщо необхідно скинути всі фільтри пошуку, то натискається кнопка «Очистити всі фільтри» (рис. 8.18).

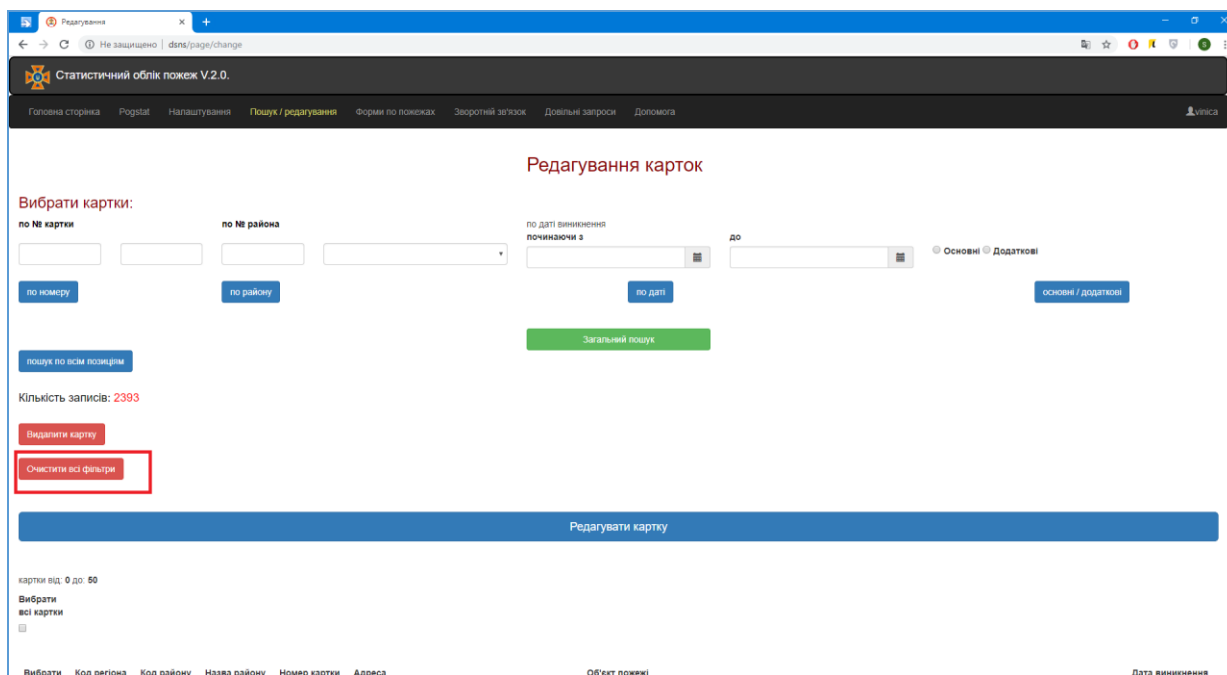

Рисунок 8.18 – Очистка фільтрів пошуку на вкладці «Пошук/редагування»

Також на вкладці «Пошук/редагування» можна видалити картку (рис. 8.19) за допомогою наступних дій:

обрати необхідну картку;

натиснути на кнопку «Видалити картку»;

для видалення перших 50 карток необхідно обрати позицію «Вибрати всі картки» та натиснути на кнопку «Видалити картку».

Видалення треба робити дуже уважно, бо будь-яке видалення картки відобразиться в усіх, хто користується цією програмою у відповідному регіоні.

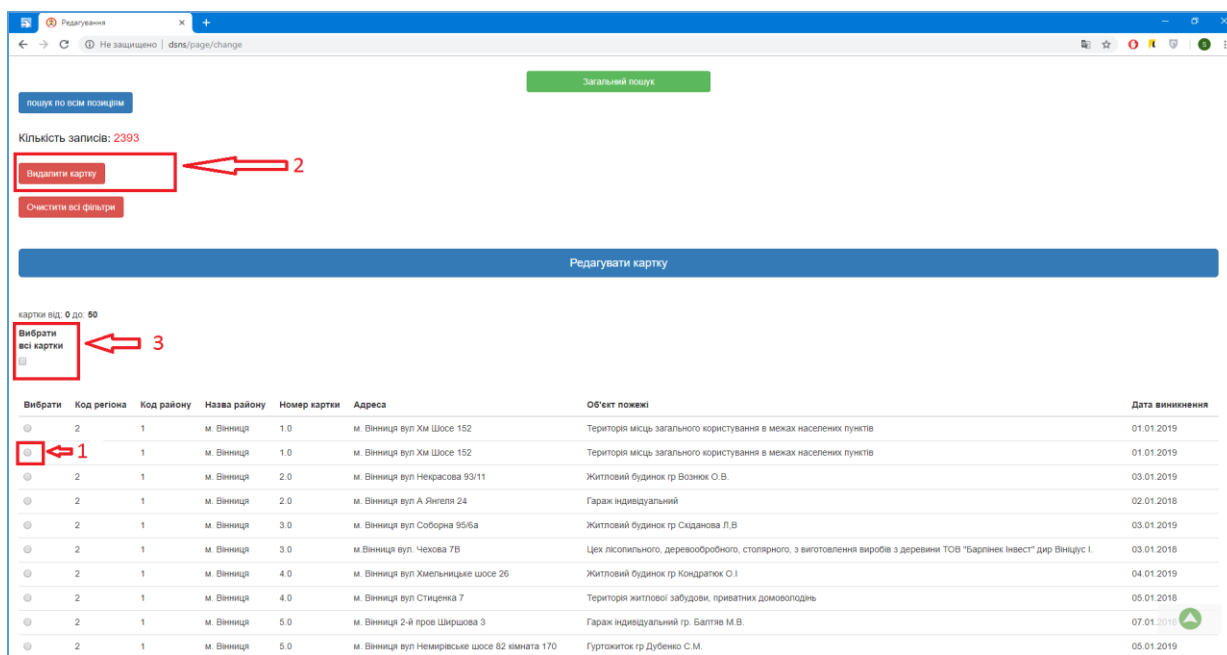

Рисунок 8.19 – Видалення карток на вкладці «Пошук/редагування»

Для видалення всіх карток необхідно обрати позицію «Видалити всі картки» та натиснути на кнопку «Так» у віконці з питанням про видалення. (рис. 8.20).

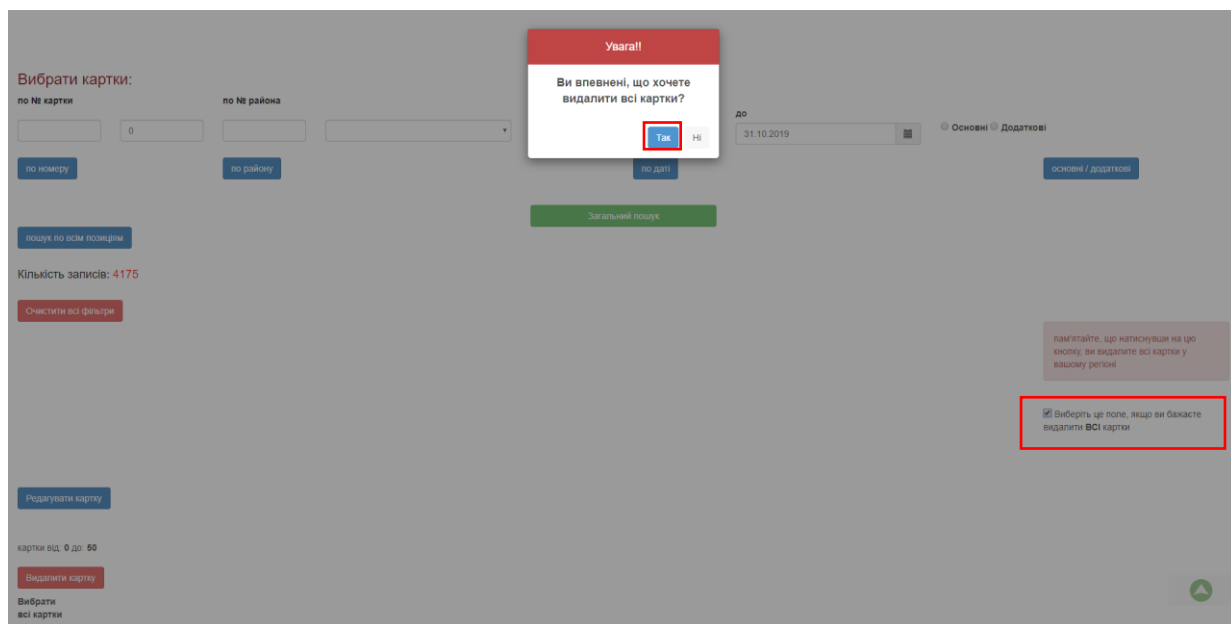

Рисунок 8.20 – Видалення всіх карток на вкладці «Пошук/редагування»

Безпосередньо для редагування картки необхідно вибрати потрібну картку та натиснути на кнопку «Редагувати картку» (рис. 8.21).

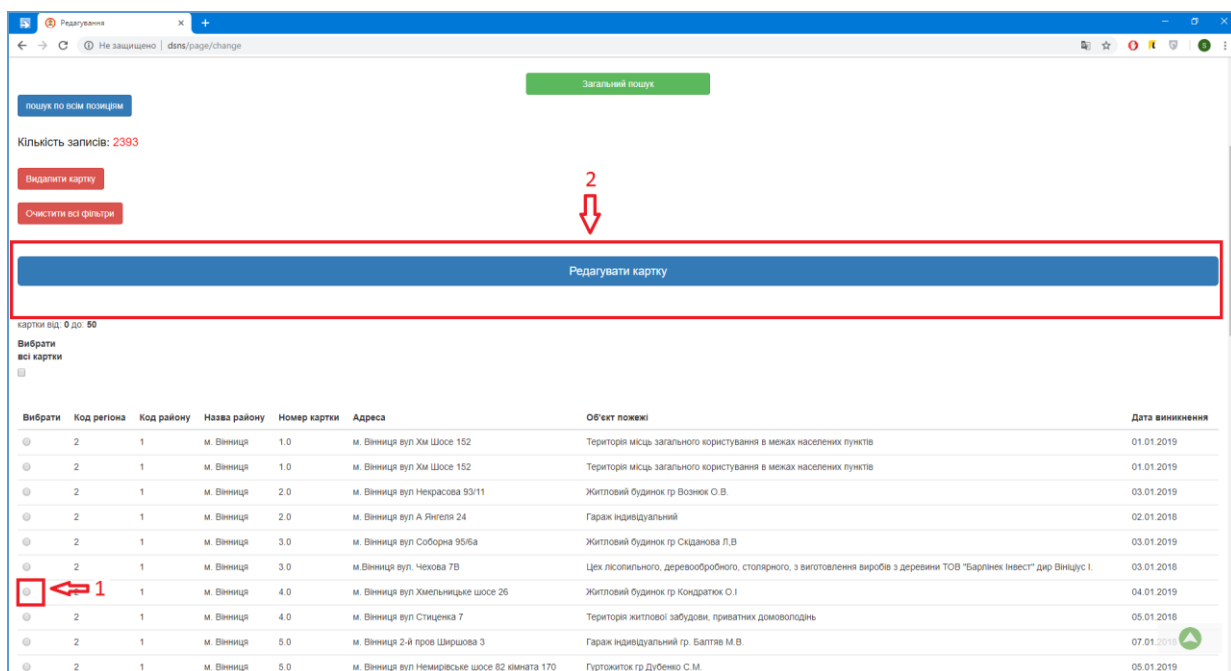

Рисунок 8.21 – Редагування карток на вкладці «Пошук/редагування»

8.9 Створення форм у вкладці «Форми по пожежах»

Картки зберігаються у відкритих форматах *odt* та *ods*, таким чином із ними можна працювати як у відкритих офісних програмах (*LibreOffice*, *OpenOffice*), так і в комерційних (*Microsoft Office*). Для формування потрібних форм необхідно (рис. 8.22):

- обрати часовий інтервал, за який необхідна форма;
- обрати вид форми;
- обрати формат зберігання форми;
- натиснути на кнопку «Створити форму».

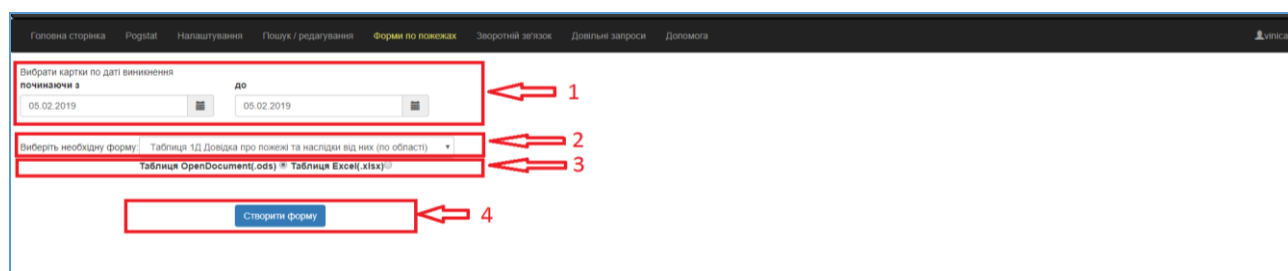

Рисунок 8.22 – Формування карток на вкладці «Форми на пожежах»

8.10 Формування довільних запитів

Створення довільних запитів також передбачено програмою (рис. 8.23). Для цього потрібно:

- натиснути кнопку «Пошук по всім позиціям»;
- вибрати необхідне поле для пошуку;
- натиснути кнопку «+»;
- ввести в поле для пошуку потрібну інформацію;
- після цього натиснути на кнопку «Пошук», щоб переглянути результат.

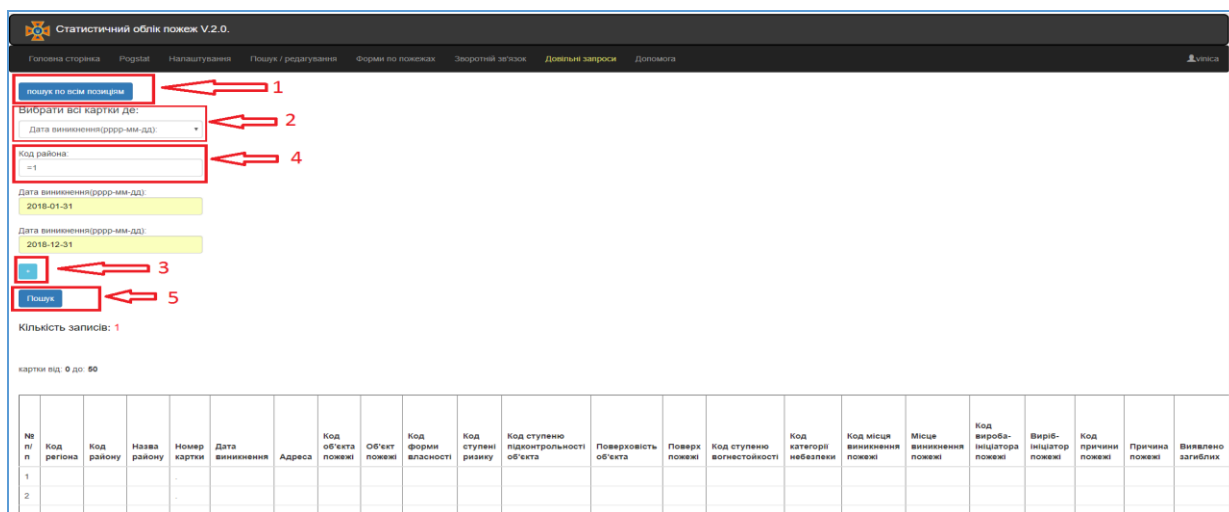

Рисунок 8.23 – Формування довільних запитів на вкладці «Довільні запити»

Дані вводяться з використанням символів (>, <, =). Це правило не застосовується тільки до будь-яких дат. Дати вводити такими, як показано на рисунку 8.23. Тобто перша дата вноситься, потім натискаєте на кнопку «+» і вноситься друга дата.

8.11 Зв'язок із розробниками програмного забезпечення

На сайті ПЗ «Статистичний облік пожеж» передбачено зворотній зв'язок із розробниками (рис. 8.24).

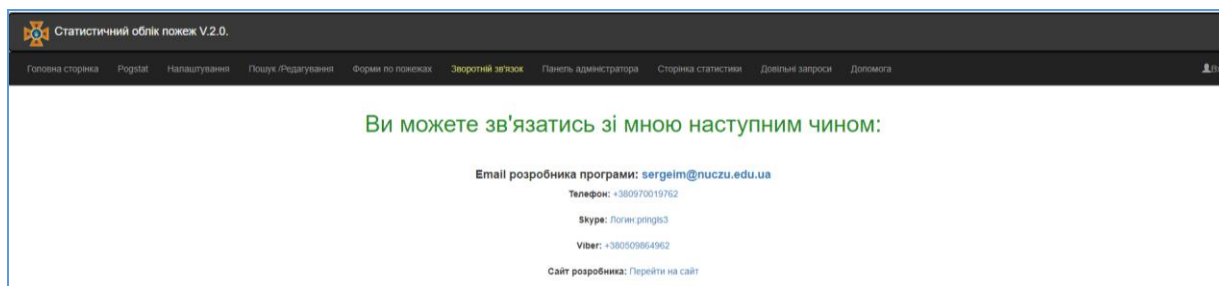

Рисунок 8.24 – Вкладка «Зворотній зв'язок»

РОЗДІЛ 9 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СКЛАДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА НАПРЯМОМ ОБЛІКУ ПОЖЕЖ

9.1 Рекомендації щодо формування Справи про пожежу

По кожному факту пожежі, що підлягає обліку відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 року № 2030 [4], формується *Справа про пожежу*, що містить титульний аркуш, на якому вказується № справи про пожежу, дата виникнення пожежі, найменування об'єкту пожежі та його адреса [5]. Справа має містити опис долучених документів (матеріалів) з їх конкретною назвою та зазначенням номера сторінки знаходження документу.

До матеріалів *Справи про пожежу* можуть долучатися:

Акт про пожежу [89] (див. додаток 2);

Звіт про причину виникнення пожежі (з усіма додатками, фототаблицею, схемами, тощо) (див. додаток 3);

супровідний лист про передачу *Звіту про причину виникнення пожежі* до слідчого підрозділу, що реєструється в канцелярії відповідного підрозділу;

технічний висновок дослідно-випробувальної лабораторії територіального органу ДСНС України (у разі залучення до дослідження місця пожежі) щодо причини виникнення пожежі;

Картка обліку пожежі [5] (див. додаток 4);

Картка підрахунку побічного збитку [92];

довідка з вихідною датою від юридичних осіб за підписом бухгалтера та керівника (власника) об'єкта про відсутність чи наявність прямого та/або побічного збитку [4]. Для отримання даної довідки потрібно зробити письмовий запит до власника об'єкта пожежі (будівлі, транспортного засобу, території тощо);

письмова заява (довільної форми) від фізичних осіб про наявність чи відсутність прямих та/або побічних збитків. Відповідні заяви відбираються на місці події та реєструються в журналі вхідної документації підрозділу;

повідомлення про звернення чи доставку до закладів охорони здоров'я для надання медичної допомоги особі з тілесними ушкодженнями чи отруєнням, отриманими під час пожежі (її вторинних проявів), або тих, що померли від травм і впливу небезпечних чинників пожежі [105];

матеріали висновків судово-медичної експертизи або результати лікарського обстеження, на підставі яких було встановлено причину смерті особи;

довідка з вихідною датою від страхових організацій про збитки [4]. Для отримання довідки потрібно зробити письмовий запит до страхової організації;

інші матеріали, що стосуються пожежі (свідоцтва про право власності, витяги з матеріалів наглядової справи тощо).

9.2 Рекомендації щодо складання Акту про пожежу

За результатами виїзду на пожежу безпосередньо на місці події готується *Акт про пожежу* [89] не менше ніж у двох примірниках, один із яких надається

на місці події під підпис слідчому Національної поліції; другий – залишається у підрозділі та долучається до матеріалів *Справи про пожежу*.

Складений *Акт про пожежу* засвідчує факт пожежі та підписується комісією, до складу якої входить не менш як три особи, у тому числі представник територіального органу ДСНС України, представник адміністрації (власник) об'єкта, потерпілий(і) тощо.

Форма та зміст *Акту про пожежу* має відповідати вимогам наказу МВС України від 14 червня 2017 року № 503, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 липня 2017 року за № 829/30697 [89].

Оригінальний примірник *Акту про пожежу*, що долучений до *Справи про пожежу*, зберігається впродовж 5 років [106].

9.3 Рекомендації щодо складання Звіту про причину виникнення пожежі

Правовою підставою для підготовки Звіту про причину виникнення пожежі посадовими особами територіальних органів ДСНС України є п. 3 розділу V *Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами*, затвердженого наказом МВС України від 24 липня 2017 року № 621, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2017 року за № 998/30866 [104].

Звіт про причину виникнення пожежі готується в двох примірниках на офіційному бланку підрозділу (за наявності) та підписується особою, що безпосередньо виїздила на місце пожежі та проводила дії по її дослідженню. Один примірник звіту у триденний термін від моменту дослідження пожежі направляється супровідним листом до територіального підрозділу Національної поліції, другий – долучається до *Справи про пожежу*. Особа, що підготувала *Звіт про причину виникнення пожежі*, несе персональну відповідальність за об'єктивність та справедливість наведених у ньому даних та усвідомлює їх правові наслідки.

Текст *Звіту про причину виникнення пожежі* має містити наступні данні:

дата складання звіту;

дата, час, місце пожежі, найменування об'єкта виникнення пожежі;

обставини виникнення, розвитку та гасіння пожежі;

адреса, форма власності об'єкта;

характеристика об'єкта (призначення, основні будівельні конструкції, об'ємно-планувальні особливості, відомості про пожежну небезпеку технологічного процесу, показники пожежовибухонебезпеки вихідної сировини, готової продукції тощо);

опис систем опалення, електропостачання (характеристика, вид, тип), їх причетності до пожежі, стан комунікаційної та захисної систем;

ефективність застосування первинних засобів пожежогасіння та спрацювання систем протипожежного захисту;

інформацію про протипожежний режим на об'єкті до пожежі, наявність порушень технологічного процесу, дотримання вимог діючих протипожежних норм і правил тощо;

наслідки пожежі (збитки, травмовані, загиблі);

опис ознак, що вказують на осередок можливого джерела (джерел) загоряння (опис осередку пожежі);

висновки щодо причини виникнення пожежі.

До *Звіту про причину виникнення пожежі* долучається фототаблиця із зображенням місця пожежі та обставин, виявлених під час її дослідження та підготовки *Звіту про причину виникнення пожежі*.

9.4 Рекомендації щодо складання Картки обліку пожежі

По кожній пожежі, що підлягає обліку відповідно до [4], складається *Картка обліку пожежі* [5], в якій фіксується інформація про пожежу.

Картка обліку пожежі заповнюється впродовж трьох діб від моменту ліквідації пожежі або отримання заяви фізичної чи юридичної особи про факт пожежі (у випадку, якщо пожежно-рятувальні підрозділи до гасіння не залучалися), підписується виконавцем та керівником підпорядкованого територіального органу ДСНС України, які несуть відповідальність за повноту і достовірність викладених у ній відомостей. Один примірник *Картки обліку пожежі* впродовж доби в електронному вигляді передається до територіального органу ДСНС України, другий – долучається до матеріалів *Справи про пожежу*.

Форма *Картки обліку пожежі* має відповідати вимогам наказу ДСНС України від 16 серпня 2017 року № 445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків» [5].

Кожній *Картці обліку пожежі* присвоюється номер, під яким вона реєструється у *Журналі реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж*.

9.5 Рекомендації щодо заповнення Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж

Форма *Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж* [5] є єдиною для всіх підрозділів територіальних органів ДСНС України. Його сторінки мають бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою, а сам *Журнал реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж* – зареєстрованим в канцелярії (у секретаря) підрозділу за відповідним інвентарним номером. *Журнал реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж* зберігається в черговій частині міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України; в ньому реєструється будь-яка інформація про пожежі, що надійшла від фізичних або юридичних осіб у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Інформацію про пожежі, в тому числі за зверненням громадян, що надійшли у будь-якій формі, диспетчери, чергові, їх помічники, працівники,

призначені на чергування в установленому порядку, реєструють самостійно, без погодження з керівником підрозділу. При цьому, посадова особа зобов'язана з'ясувати прізвище, ім'я, по батькові заявника, його контактний телефон, місце роботи, адресу місця проживання.

Заповнення перших трьох позицій *Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж* здійснюється диспетчером, черговим, його помічником, працівником, призначеним на чергування у встановленому порядку, а решта позицій – посадовою особою органу державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки відповідного підрозділу.

Під час заповнення *Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж* необхідно дотримуватися вимог, передбачених у [5].

За додержання правил ведення *Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж* своєчасність і повноту реєстрації інформації про пожежі та їх облік покладається на керівника підрозділу, який несе персональну відповідальність. Контроль за своєчасністю та якістю його заповнення здійснює посадова особа, відповідальна за ведення *Журналу реєстрації інформації про пожежі та обліку пожеж*.

9.6 Рекомендації щодо збирання й узагальнення інформації про завдані пожежею матеріальні втрати

Прямі та побічні збитки, завдані пожежею юридичним особам, визначаються на підставі довідки установленої форми, складеної згідно з документами бухгалтерського обліку, яка підписується керівником і головним бухгалтером та підтверджується печаткою організації чи підприємства (відповідальність за достовірність відомостей про збитки несуть особи, які подали таку довідку) з урахуванням витрат держави на виконання функцій забезпечення пожежної безпеки та гасіння пожеж, а у разі відсутності документів про побічні збитки їх розмір визначається за порядком, встановленим [92]. Довідки про прямі та побічні збитки долучаються до матеріалів *Справи про пожежу*.

У разі відсутності інформації щодо завданих пожежею збитків юридичними особами, на їх адресу направляється письмовий запит щодо надання довідки про збитки.

Прямі та побічні збитки, завдані пожежею фізичним особам, визначаються на підставі відомостей страхових організацій, витягів із рішень судових органів, документів чи письмових заяв власників майна. Побічні збитки визначаються для об'єктів житлового сектора, приватної власності та невиробничих споруд відповідно до [92].

Для проведення розрахунку суми побічних збитків від пожеж складається *Картка підрахунку побічних збитків*, один примірник якої долучається до *Справи про пожежу*, а другий – разом із *Карткою обліку пожежі* направляється до територіального органу ДСНС України.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996 р., № 30, ст. 141).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 102, ст. 3514).
3. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013 р., № 34-35, ст. 458).
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 р. № 2030 «Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків» (Офіційний вісник України, 2003 р., № 52, ст. 2802).
5. Наказ ДСНС України від 16 серпня 2017 р. № 445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/ua/Nakazi/66412.html>.
6. Вказівка Головного управління Державної пожежної охорони МВС України від 25 березня 1998 р. № 12/10/599 «Про надання статистичної звітності».
7. Конституційне право України: Підручник. К: Юрінком Інтер, 2002. 536 с.
8. Кушнір Н.Б. Статистика: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Н.Б. Кушнір, Т.В. Кузнецова, Ю.В. Красовська та інші. К.: Центр учбової літератури, 2009. 208 с.
9. Захожай В.Б., Федорченко В.С. Теорія статистики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2006. 264 с.
10. Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-XII «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991 р., № 16, ст. 198).
11. Климась Р.В., Одинець А.В., Матвійчук Д.Я., Несенюк Л.П. Аналіз нормативу часу прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу на пожежі в Україні. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій*: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2019. С. 32-34.
12. Національний стандарт України ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять. Чинний від 2006-10-01. К.: Держспоживстандарт України, 2007. 32 с.
13. Тринько Р.І., Стадник М.Є. Основи теоретичної і прикладної статистики: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 397 с.
14. Державні будівельні норми ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. Чинні від 2014-10-01. К.: Мінрегіон України, 2014. 33 с.
15. Державні будівельні норми ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. Чинні від 2017-06-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2017. 40 с.

16. Будівельні норми і правила СНиП II-89-80* Генеральні плани промислових підприємств. Чинні від 1982-01-01, М.: Держбуд СРСР, 1980. 36 с.
17. Будівельні норми і правила СНиП 2.09.02 -85* Виробничі будівлі. Чинні від 1987-01-01, М.: Держбуд СРСР, 1985. 12 с.
18. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-28:2010 Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення. Чинні від 2011-10-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2011. 48 с.
19. Будівельні норми і правила СНиП 2.11.01-85* Складські будівлі. Чинні від 1987-01-01. М.: Держбуд СРСР, 1985. 7 с.
20. Відомчі будівельні норми України ВБН В 2.2-58.1-94 Проектування складів нафти і нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа (зі зміною № 1). Чинні від 1994-04-01. К.: Держкомнафтогаз України, 1994. 149 с.
21. Національний стандарт України ДСТУ Б В.2.6-183:2011 Резервуари вертикальні циліндричні сталеві для нафти та нафтопродуктів. Загальні технічні умови (ГОСТ 31385-2008, NEQ). Чинний від 2012-10-01. К.: Мінрегіон України, 2012. 77 с.
22. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-7-98 Будівлі і споруди. Будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин. Зміна № 1. Чинні від 2005-04-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2005. 40 с
23. Державні будівельні норми ДБН В.2.3-15:2007 Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів. Чинні від 2007-08-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2007. 37 с.
24. Державні будівельні норми ДБН В.2.5-77:2014 Котельні. Чинні від 2015-01-01. К.: Мінрегіон України, 2014. 49 с.
25. Державні будівельні норми ДБН Б 2.4-3-95 Генеральні плани сільськогосподарських підприємств. Чинні від 1995-02-01. К.: Мінрегіон України, 1995. 49 с.
26. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-1-95 Будинки і споруди. Будівлі і споруди для тваринництва. Чинні від 1995-02-01. К.: Держкоммістобудування України, 1995. 68 с.
27. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-2-95 Будинки і споруди. Теплиці і парники. Чинні від 1995-02-01. К.: Держкоммістобудування України, 1995. 29 с.
28. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-8-1998 Підприємства, будівлі і споруди по зберіганню та переробці зерна. Чинні від 1998-07-01. К.: Держбуд України, 1998. 88 с.
29. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-9:2018 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення. Чинні від 2019-06-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2018. 85 с.
30. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-15:2005 Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення. Чинні від 2006-01-01. К.: Державний комітет України з будівництва та архітектури, 2006. 36 с.
31. Державні будівельні норми ДБН 360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. Чинні від 1993-01-01. К.: Державний комітет України з будівництва та архітектури, 1992. 142 с.

32. Закон України від 03 липня 2012 р. № 5029-VI «Про кооперацію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012 р., № 23, ст. 218).

33. *Цивільний кодекс України* від 16 січня 2003 р. № 435-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р., № 40-44, ст. 356).

34. *Господарський кодекс України* від 16 січня 2003 р. № 436-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р., № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144).

35. *Житловий кодекс України* від 16 січня 2003 р. № 436-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р., № 18-22, ст. 144).

36. *Земельний кодекс України* від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013 р., № 34-35, ст. 458).

37. Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р., № 31-32, ст. 263).

38. Державні будівельні норми ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень. Чинні від 1994-01-05. К.: Державний комітет України з будівництва та архітектури, 1994. 93 с.

39. Державні будівельні норми ДБН А.3.1-5:2016 Організація будівельного виробництва. Чинні від 2017-01-01. К.: Державний комітет України з будівництва та архітектури, 2016. 53 с.

40. Ушацький С.А., Шейко Ю.П., Тригер Г.М. та ін. Організація будівництва: Підручник / За редакцією С.А. Ушацького. К.: Кондор, 2007. 521 с.

41. НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні*, затверджені наказом МВС України від 30 грудня 2014 р. № 1417 (zareєстровані в Мін'юсті України 05 березня 2015 р. за № 252/26697) (Офіційний вісник України, 2015 р., № 26, ст. 91).

42. Державні будівельні норми ДБН В.1.2-7-2008 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека. Чинні від 2008-10-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2008. 31 с.

43. *Порядок виконання підготовчих та будівельних робіт*, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 466, зі змінами (Офіційний вісник України, 2011 р., № 34, ст. 1404).

44. Національний стандарт України ДСТУ Б В.1.1-36:2016 Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. Чинний від 2017-01-01. К.: Мінрегіон України, 2016. 31 с.

45. Коваленко В.В., Свиридов В.А., Присяжнюк В.В., Якіменко М.Л. Пожежна безпека зовнішніх установок підприємств нафтопереробної та нафтохімічної промисловості. К.: Видавництво «КІМ», 2014. 152 с.

46. Будівельні норми і правила СНиП 2.09.03-85 Споруди промислових підприємств. Чинні від 1987-10-01. К.: Держбуд СРСР, 1985. 72 с.

47. Державні будівельні норми ДБН В.2.4-3:2010 Гідротехнічні споруди. Основні положення. Чинні від 2011-01-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2010. 27 с.

48. Державні будівельні норми ДБН В.2.5-20:2018 Газопостачання. Чинні від 2019-07-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2019. 115 с.

49. Державні будівельні норми ДБН В.2.5-41:2009 Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Газопроводи з поліетиленових труб. Чинні від 2010-08-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2009. 149 с.

50. *Правила безпеки системи газопостачання*, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15 травня 2015 р. № 285 (зареєстровані в Мін'юсті України 08 червня 2015 р. за № 674/27119) (Офіційний вісник України, 2015 р., № 51, ст. 68).

51. Національний стандарт України ДСТУ 3429-96 Електрична частина електростанції та електричної мережі. Терміни та визначення. Чинний від 1998-01-01. К.: Держстандарт України, 1996. 61 с.

52. Закону України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011 р., № 34, ст. 1544).

53. Державні будівельні норми ДБН В.2.4-2-2005 Проектування. Полігони твердих побутових відходів. Основи проектування. Зміна № 1. Чинні від 2017-03-01. К.: Мінрегіон України, 2016. 32 с.

54. Національний стандарт України ДСТУ 2984-95 Засоби транспортні дорожні. Типи. Терміни та визначення. Чинний від 1996-01-01. К.: Держстандарт України, 1995. 8 с.

55. Закон України від 05 квітня 2007 р. № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007 р., № 29, ст. 389).

56. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 р. № 715 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 72, ст. 2438).

57. Закон України від 18 січня 2001 р. № 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001 р., № 15, ст. 73).

58. Постанова Кабінету Міністрів України від 01 липня 2002 р. № 956 «Про ідентифікацію та декларування об'єктів підвищеної небезпеки» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 29, ст. 1357).

59. Постанова Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 83 «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 20, ст. 555).

60. Постанова Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 р. № 398 «Про внесення зміни до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 54, ст. 1888).

61. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 555 «Про внесення змін до переліку об'єктів державної власності, що мають

стратегічне значення для економіки і безпеки держави» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 58, ст. 2014).

62. Закон України від 21 вересня 2006 р. № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006 р., № 46, ст. 456).

63. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. № 999 «Про визначення критеріїв віднесення об'єктів державної власності до таких, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 84, ст. 2948).

64. Наказ Мінекономіки України від 03 грудня 2010 року № 1546 «Про затвердження Порядку подання та розгляду пропозицій щодо формування переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» (zareestrovаний в Мін'юсті України 23 грудня 2010 р. за № 1325/18620) (Офіційний вісник України, 2010 р., № 100, ст. 3586).

65. Посібник по практичному застосуванню ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги». К.: ТОВ «Київська книжково-журнальна фабрика», 2018. 36 с.

66. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-24:2009 Будинки і споруди. Проектування висотних житлових і громадських будинків. Чинні від 2009-09-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2009. 103 с.

67. Національний стандарт України ДСТУ Б В.1.1-4-98 Захист від пожежі. Будівельні конструкції. Методи випробувань на вогнестійкість. Загальні вимоги. Чинний від 1999-03-01. К.: Держбуд України, 1999. 45 с.

68. Новак С.В., Нефедченко Л.М., Абрамов О.О. Методи випробувань будівельних конструкцій та виробів на вогнестійкість. К.: Пожінформтехніка, 2010. 132 с.

69. Посібник з практичного застосування ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»: [Науково-виробниче видання]. К.: ТОВ «Київська книжково-журнальна фабрика», 2018. 192 с.

70. Національний стандарт України ДСТУ Б В.2.6-23:2009 Конструкції будинків і споруд. Блоки віконні та дверні. Загальні технічні умови. Чинний від 2009-08-01. К. Мінрегіонбуд України, 2009. 36 с.

71. Національний стандарт України ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація. Чинний від 2004-07-01. К.: Держспоживстандарт України, 2004. 18 с.

72. Національний стандарт України ДСТУ 2388-94 Системи вентиляції. Терміни та визначення. Чинний від 1995-01-01. К. Держстандарт України», 1994. 10 с.

73. Національний стандарт України ДСТУ 3552-97 Ліфти пасажирські та вантажні. Терміни та визначення. Чинний від 1998-01-01. К. Держстандарт України», 1997. 28 с.

74. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-16-2005 Будинки і споруди. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади. Чинні від 2006-04-01. К. Держбуд України, 2005. 133 с.

75. Державні будівельні норми ДБН В.2.2-3:2018 Будинки і споруди. Заклади освіти. Чинні від 2018-09-01. К.: Мінрегіон України, 2018. 63 с.

76. Державні будівельні норми ДСТУ Б В.2.5-34:2007 Сміттєпроводи житлових і громадських будівель. Чинні від 2008-01-01. К.: Мінрегіонбуд, 2008. 24 с.

77. Національний стандарт України ДСТУ 7512:2014 Вироби кабельні. Терміни та визначення понять. Чинний від 2015-02-01. К.: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2014. 52 с.

78. *Правила улаштування електроустановок*, затверджені наказом Міненерговугілля України від 21 липня 2017 р. № 476. Київ: Міненерговугілля України, 2017. 617 с.

79. Закон України від 01 червня 2000 р. № 1770-III «Про радіочастотний ресурс» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000 р., № 36, ст. 298).

80. Степаненко С.Г., Білкун Д.Г., Яник Я.М., Тимошук Ю.Т. Дослідження пожеж: довідково-методичний посібник. К.: Пожінформтехніка, 1999. 224 с.

81. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Х.: Право, 2013. 1040 с.

82. *Кримінальний кодекс України* від 05 квітня 2001 р. № 2341-III (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001 р., № 25-26, ст. 131).

83. Наказ Мінсоцполітики України від 28 грудня 2017 р. № 2072 «Про затвердження Вимог безпеки та захисту здоров'я під час використання виробничого обладнання працівниками» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 28, ст. 108).

84. Кусакін М., Гуревич В. Технічне нормування і стандартизація як інструмент нетарифного регулювання ринку: *Стандартизація. Сертифікація. Якість*, № 1-2007. С. 15-17.

85. Закон України від 16 жовтня 1997 р. № 575/97-ВР «Про електроенергетику» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998 р., № 1, ст. 1).

86. Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25 липня 2006 р. № 258 «Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів» (zareєстрований в Мін'юсті України 25 жовтня 2006 р. за № 1143/13017) (Офіційний вісник України, 2006 р., № 44, ст. 227).

87. Чешко И.Д. Исследование и экспертиза пожаров: Словарь общих и специальных терминов. М.: ВНИИПО, 2009. 520 с.

88. Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 14 грудня 2012 р. № 1425 «Про затвердження Правил охорони праці під час зварювання металів» (zareєстрований в Мін'юсті України 04 січня 2013 р. за № 63/22595) (Офіційний вісник України, 2013 р., № 8, ст. 131).

89. Наказ МВС України від 14 червня 2017 р. № 503 «Про затвердження форми звітності № 1-ППО (місячна) «Звіт про пожежі та їх наслідки» та форми акта про пожежу» (zareєстрований в Мін'юсті України 06 липня 2017 р. за № 829/30697) (Офіційний вісник України, 2017 р., № 58, ст. 1757).

90. *Класифікатор розподілу травм за ступенем тяжкості*, затверджений наказом МОЗ України від 04 липня 2007 р. № 370 (zareєстрований в Мін'юсті

України 07 серпня 2007 р. за № 902/14169) (Офіційний вісник України, 2007 р., № 59, ст. 61).

91. «Звіт про пожежі», затверджений наказом Держкомстату України від 29 лютого 2000 р. № 75 (Ідентифікатор vd20000229 vn75).

92. *Методичні рекомендації щодо визначення збитків від пожеж*, затверджені головою Держтехногенбезпеки України 10 грудня 2012 р.

93. *Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж*, затверджений наказом МВС України від 26 квітня 2018 р. № 340 (зареєстрований в Мін'юсті України 10 липня 2018 р. за № 802/32254) (Офіційний вісник України, 2018 р., № 57, ст. 81).

94. Довідник керівника гасіння пожежі. К.: ТОВ «Літера-Друк», 2016, 320 с.

95. Ключ П.П., Палюх В.Г., Пустовой А.С., Саєнко О.І., Сенчіхін Ю.М., Сировий В.В. Пожежна тактика: підручник. Х.: Основа, 1998, 592 с.

96. Матвійчук Д.Я., Несенюк Л.П. Проблеми підрахунку врятованих матеріальних цінностей під час гасіння пожеж. *Пожежна та техногенна безпека*: Всеукраїнській науково-виробничий журнал. К.: № 11 (62) 2018. С. 32-33.

97. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2013 р. № 874 «Про затвердження критеріїв утворення державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту в адміністративно-територіальних одиницях та переліку суб'єктів господарювання, де утворюються такі підрозділи (частини)» (Офіційний вісник України, 2013 р., № 96, ст. 3555).

98. Державні будівельні норми ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. Чинні від 2015-07-01. К.: Мінрегіонбуд України, 2014. 127 с.

99. Національний стандарт України ДСТУ 2273:2006 Протипожежна техніка. Терміни та визначення основних понять. Чинний від 2007-04-01. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. 44 с.

100. *Настанова з організації діяльності газодимозахисної служби у гарнізонах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України*, затверджена наказом МНС України від 16 грудня 2011 р. № 1342 (Ідентифікатор v1342735-11).

101. Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4448-VI «Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012 р., № 49, ст. 2164).

102. *Кодекс України про адміністративні порушення* від 07 грудня 1984 р. № 8073-X (Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР), 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122).

103. *Кримінальний процесуальний кодекс України* від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013 р., № 9-13, ст. 88).

104. Наказ МВС України від 24 липня 2017 р. № 621 «Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України

з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами» (zareєстрований в Мін'юсті України 14 серпня 2017 р. за № 998/30866) (Офіційний вісник України, 2017 р., № 72, ст. 2216).

105. Наказ МВС України та МОЗ України від 20 березня 2018 р. № 216/512 «Про інформування територіальних органів ДСНС про звернення чи доставку до закладів охорони здоров'я осіб з тілесними ушкодженнями чи отруєнням, отриманими під час пожежі (її вторинних проявів), або тих, що померли від травм і впливу небезпечних факторів пожежі» (zareєстрований в Мін'юсті України 05 квітня 2018 р. за № 417/31869) (Офіційний вісник України, 2018 р., № 33, ст. 1173).

106. Наказ Міністерства юстиції України від 12 квітня 2012 р. № 578/5 «Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів» (zareєстрований в Мін'юсті України 17 квітня 2012 р. за № 571/20884) (Офіційний вісник України, 2012 р., № 34, ст. 1272).

Таблиця Д.1 – Перелік об’єктів, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави

Назва розділу Переліку	Назва регіону України	Найменування об’єкту	Код згідно з ЄДРПОУ
Діяльність у сфері оборони	АР Крим	Державне підприємство «Євпаторійський авіаційний ремонтний завод»	07587058
		Державне підприємство «Феодосійський судномеханічний завод» Міністерства оборони України	08385169
		ВАТ «Феодосійська суднобудівна компанія «Море»	14309008
		ПАТ «Завод «Фіолент»	14309586
		Державне підприємство «Конструкторсько-технологічне бюро «Судокомпозит»	14310554
		Державне підприємство «Феодосійський оптичний завод»	14310649
		Державне підприємство «Науково-дослідний інститут аеропружних систем»	16502169
		Державне підприємство Науково-дослідний центр «Вертолiт»	16502206
		Державне підприємство «Склопластик»	25146165
	Вінницька область	Казенне науково-виробниче об’єднання «Форт» МВС України»	01199251
	Волинська область	Державне підприємство «Луцький ремонтний завод «Мотор»	08029701
	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Український науково-дослідний конструкторсько-технологічний інститут еластомерних матеріалів і виробів»	00152135
	Донецька область	ПАТ «Спеціальне конструкторське бюро радіотехнічних приладів»	14309511
		ПАТ «Топаз»	14310371
		Державне підприємство «Науково-дослідний інститут комплексної автоматизації»	14310566
		Донецький казенний завод хімічних виробів	14311844
		Державне підприємство «Український державний науково-дослідний інститут конструкційних матеріалів «Прометей»	14313056
		ПАТ «Державна акціонерна холдингова компанія «Топаз»	24639505
		Костянтинівське державне науково-виробниче підприємство «Кварцит»	25604710
	Запорізька область	Державне підприємство «Запорізький державний авіаційний ремонтний завод «МiГ ремонт»	07917635
		Державне підприємство «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка	14312921
		Запорізьке державне підприємство «Радіоприлад»	14313317
		Казенне підприємство «Науково-виробничий комплекс «Іскра»	14313866
	Київська область	Державне підприємство «Завод порошкової металургії»	00186192
		Державне підприємство «Жулянський машинобудівний завод «Візар»	14311175

Посібник з обліку пожеж та їх наслідків

Луганська область	Державне підприємство «Луганський авіаційний ремонтний завод»	08215600
	Рубіжнський казенний хімічний завод «Зоря»	14308351
	Хімічне казенне об'єднання імені Г.І. Петровського	14312683
Львівська область	Державне підприємство «Львівський радіоремонтний завод»	07676441
	Державне підприємство «Львівський державний авіаційно-ремонтний завод»	07684556
	Державне підприємство «Львівський бронетанковий завод»	07985602
	Державне підприємство – Львівський науково-дослідний радіотехнічний інститут	14311429
	Державне підприємство «Львівський державний завод «Лорта»	30162618
Миколаївська область	Державне підприємство «Миколаївський авіаремонтний завод «НАРП»	09794409
	Державне підприємство «Суднобудівний завод ім. 61 комунара»	14313240
	Державне підприємство «Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря» – «Машпроект»	31821381
	Державне підприємство «Дослідно-проектний центр кораблебудування»	14307618
Одеська область	Державне підприємство «Одеський авіаційний завод»	07756801
	Державне виробничо-технічне підприємство «Граніт»	14307848
Сумська область	Державне підприємство «Конотопський авіаремонтний завод «Авіакон»	12602750
	Державний науково-дослідний інститут хімічних продуктів	14015318
	Казенне підприємство «Шосткинський казенний завод «Імпульс»	14314452
	Казенне підприємство Шосткинський казенний завод «Зірка»	14315351
Тернопільська область	Тернопільське державне науково-технічне підприємство «Промінь»	14040960
Харківська область	Державне підприємство «Балаклійський ремонтний завод»	08252623
	Державне підприємство «Центральне конструкторське бюро «Протон»	14309408
	Державне підприємство «Харківський машинобудівний завод «ФЕД»	14310052
	Державне підприємство «Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О.О. Морозова»	14310299
	Державне підприємство «Харківське агрегатне конструкторське бюро»	14310431
	Державне підприємство «Харківське конструкторське бюро з двигунобудування»	14313582
	Державне підприємство «Завод імені В.О. Малишева»	14315629
	Державне підприємство «Ізюмський приладобудівний завод»	30210163
Хмельницька область	Державне підприємство «Шепетівський ремонтний завод»	08396724
	Державне підприємство «Красилівський агрегатний завод»	14307831
	Державне підприємство «Новатор»	22987900
	Державне підприємство «Науково-технічний комплекс «Завод точної механіки»	23831376

Науково-практичне видання

	Черкаська область	Державне підприємство Науково-виробничий комплекс «Фотоприлад»	14312329
		Державне підприємство «Оризон-Навігація»	22794124
	Чернігівська область	Державне підприємство Науково-виробничий комплекс «Прогрес»	14307297
		місто Київ	Державна акціонерна холдингова компанія «Артем»
	Державне підприємство «Науково-технічний комплекс «Імпульс»		14307765
	Державне підприємство «Радіовимірювач»		14308109
	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут «Квант»		14308138
	ПАТ «Український науково-дослідний інститут авіаційної технології»		14308552
	Державне підприємство «Державне Київське конструкторське бюро «Луч»		14308776
	ПАТ «Науково-виробниче об'єднання «Київський завод автоматики ім. Г.І. Петровського»		14309356
	Державне підприємство завод «Генератор»		14312453
	ВАТ «Меридіан» імені С.П. Корольова		14312973
	Державне підприємство «Машинобудівна фірма «Артем»		21666128
	Державне підприємство Науково-дослідний інститут радіолокаційних систем «Квант-радіолокація»		24577572
	Державне підприємство «Конструкторське бюро «Артилерійське озброєння»		34297075
	Державний концерн «Укроборонпром»		37854297
	місто Севастополь	Державне підприємство «Севастопольське авіаційне підприємство»	07705790
		Державне підприємство «Центральне конструкторське бюро «Чорноморець»	14308457
		Державне підприємство «Спеціальна виробничо-технічна база «Полум'я»	14312631
	Всього об'єктів у сфері оборони:		75
Паливно-енергетичний комплекс	Волинська область	Державне підприємство «Волиньвугілля»	32365965
	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат»	14309787
		Державне підприємство «Смоли»	30168850
		Державне підприємство «Бар'єр»	31330051
	Донецька область	ПАТ «Донбасшахтобуд»	00180634
	Запорізька область	ВАТ «Запоріжжяобленерго»	00130926
	Київська область	Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС»	14310862
		ПАТ «Укргідроенерго»	20588716
	Львівська область	Державне підприємство «Львіввугілля»	32323256
	Миколаївська область	ПАТ «Миколаївобленерго»	23399393
	Тернопільська область	ВАТ «Тернопільобленерго»	00130725
	Харківська область	Акціонерна компанія «Харківобленерго»	00131954
	Хмельницька область	ПАТ «Хмельницькобленерго»	22767506
	місто Київ	Державне підприємство «Національна енергетична компанія «Укренерго»	00100227
ПАТ «Укрнафта»		00135390	
ПАТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз»		00153117	

Посібник з обліку пожеж та їх наслідків

		Державне підприємство «Підприємство із забезпечення нафтопродуктами»	03482347
		Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»	20077720
		Державне підприємство «Енергоринок»	21515381
		ПАТ «Центренерго»	22927045
		Державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»	24584661
		ПАТ «Укргазвидобування»	30019775
		ПАТ «Укртрансгаз»	30019801
		Дочірня компанія «Газ України» Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України»	31301827
		ПАТ «Укртранснафта»	31570412
		Державний концерн «Ядерне паливо»	36282830
	Всього об'єктів паливно-енергетичного комплексу:		
Транспортна галузь	АР Крим	Державне підприємство «Керченський морський рибний порт»	00467873
		Державне підприємство «Керченський морський торговельний порт»	01125554
		Державне підприємство «Феодосійський морський торговельний порт»	01125577
		Державне підприємство «Євпаторійський морський торговельний порт»	01125583
		Державне підприємство «Ялтинський морський торговельний порт»	01125591
		Вінницька область	Державне підприємство «Вінницятрансприлад»
	Дніпропетровська область	ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод»	00659101
		Державне підприємство «Придніпровська залізниця»	01073828
	Донецька область	Державне підприємство «Донецька залізниця»	01074957
		Державне підприємство «Маріупольський морський торговельний порт»	01125755
	Запорізька область	ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод»	01056273
		Державне підприємство «Бердянський морський торговельний порт»	01125761
	Івано-Франківська область	ПрАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод»	13655435
	Київська область	Державне підприємство обслуговування повітряного руху України	19477064
		Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль»	20572069
		Державне підприємство Український державний центр залізничних рефрижераторних перевезень «Укррефтранс»	24210297
		Державне авіаційне підприємство «Україна»	25196197
	Луганська область	Державне підприємство «Попаснянський вагоноремонтний завод»	09585574
	Львівська область	ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод»	00740599
		Державне територіально-галузеве об'єднання «Львівська залізниця»	01059900
		Державне підприємство «Стрийський вагоноремонтний завод»	20770332
	Миколаївська область	Державне підприємство «Миколаївський морський торговельний порт»	01125608
		Державне підприємство «Спеціалізований морський порт «Октябрьск»	19290012
		Державне підприємство «Дельта-Лоцман»	25374003

Одеська область	Державне підприємство Одеська залізниця	01071315
	Державне підприємство «Морський торговельний порт Усть-Дунайськ»	01125206
	Державне підприємство «Одеський морський торговельний порт»	01125666
	Державне підприємство «Іллічівський морський торговельний порт»	01125672
	Державне підприємство «Білгород-Дністровський морський торговельний порт»	01125689
	Державне підприємство «Ренійський морський торговельний порт»	01125809
	Державне підприємство «Ізмаїльський морський торговельний порт»	01125815
	Державне підприємство «Морський торговельний порт «Южний»	04704790
Харківська область	Державне підприємство «Український державний центр по експлуатації спеціалізованих вагонів»	01056362
	ПрАТ «Харківський електротехнічний завод «Трансв'язок»	01056735
	Державне підприємство «Південна залізниця»	01072609
Херсонська область	Державне підприємство «Херсонський морський торговельний порт»	01125695
	Державне підприємство «Скадовський морський торговельний порт»	01125703
місто Київ	ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал»	00260652
	ПрАТ «Київський електровагоноремонтний завод ім. Січневого повстання 1918 року»	00480247
	Державне підприємство «Український державний центр транспортного сервісу «Ліски»	01069755
	Державне підприємство водних шляхів «Укрводшлях»	03150102
	Державне територіально-галузеве об'єднання «Південно-західна залізниця»	04713033
	ПрАТ «Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту»	04737111
	Державне підприємство «Дарницький вагоноремонтний завод»	14294471
	Державне підприємство матеріально-технічного забезпечення залізничного транспорту України «Укрзалізничпостач»	19014832
	Державна установа «Держгідрографія»	21720000
	Державне підприємство «Управління промислових підприємств Державної адміністрації залізничного транспорту України»	24249750
	Державне підприємство «Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України»	30058275
	Державне підприємство «Український центр механізації колійних робіт»	31349738
	Державне підприємство «Український транспортно-логістичний центр»	34619229
	Державне підприємство «Адміністрація морських портів України»	38727770
місто Севастополь	Державне підприємство «Севастопольський морський торговельний порт»	01125548
Всього об'єктів транспортної галузі:		52

Підприємства, що забезпечують розміщення і зберігання матеріальних цінностей державного резерву	АР Крим	Державне підприємство «Керченський комбінат хлібопродуктів» Державного агентства резерву України	00951994	
	Волинська область	Державне підприємство «Луцький комбінат хлібопродуктів № 2»	00953065	
	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Хлібна база № 73» Державного агентства резерву України	20204928	
	Івано-Франківська область	Державне підприємство «Івано-Франківський комбінат хлібопродуктів»	05513715	
	Кіровоградська область	Державне підприємство «Кіровоградський комбінат хлібопродуктів № 2» Державного агентства резерву України	00951862	
	Луганська область	Державне підприємство «Ровеньківський комбінат хлібопродуктів» Державного агентства резерву України	00952769	
	Львівська область	Державне підприємство «Стрийський комбінат хлібопродуктів № 1» Державного агентства резерву України	14293158	
	Миколаївська область	Державне підприємство «Вознесенський комбінат хлібопродуктів» Державного агентства резерву України	00955064	
		Державне підприємство «Хлібна база № 76» Державного агентства резерву України	20885124	
	Одеська область	Державне підприємство «Куліндорівський комбінат хлібопродуктів» Державного агентства резерву України	05519327	
		Державне підприємство «Хлібна база № 77» Державного агентства резерву України	20947701	
	Полтавська область	Державне підприємство «Полтавський комбінат хлібопродуктів»	00952166	
	Рівненська область	Державне підприємство «Радивилівський комбінат хлібопродуктів»	00955791	
	Сумська область	Державне підприємство «Охтирський комбінат хлібопродуктів» Державного агентства резерву України	00956031	
	Тернопільська область	Державне підприємство «Чортківський комбінат хлібопродуктів» Державного агентства резерву України	00956187	
	Харківська область	Державне підприємство «Новопокровський комбінат хлібопродуктів»	00953042	
		Державне підприємство «Хлібна база № 85» Державного агентства резерву України	22675081	
	Херсонська область	Державне підприємство «Новотроїцький елеватор» Державного агентства резерву України	00956543	
	Хмельницька область	Державне підприємство «Дунаєвецький комбінат хлібопродуктів»	00952485	
	Черкаська область	Державне підприємство «Златодар»	00952545	
		Державне підприємство «Іваньківський цукровий завод»	32741501	
	Чернівецька область	Державне підприємство «Неполоковецький комбінат хлібопродуктів»	00957152	
	Чернігівська область	Державне підприємство «Ніжинський комбінат хлібопродуктів»	00952634	
	місто Київ	Український державний науково-дослідний інститут нанобіотехнологій та ресурсозбереження	00276044	
	Всього підприємств, що забезпечують державний резерв:			24

Науково-практичне видання

Агропромисловий комплекс	Дніпропетровська область	Управління каналу «Дніпро-Донбас»	05387179
	Київська область	Державне підприємство спиртової та лікєро-горілчаної промисловості «Укрспирт»	37199618
	Кіровоградська область	Управління каналу «Дніпро-Інгулець»	04327465
	Миколаївська область	Управління каналів Інгулецької зрошувальної системи	01034142
	Херсонська область	Управління Північно-Кримського каналу	01034656
		Управління головного Каховського магістрального каналу	01034662
Всього об'єктів агропромислового комплексу:			6
Сфера телекомунікацій та зв'язку	АР Крим	Державна телерадіомовна компанія «Крим»	02841471
	Вінницька область	Державна організація «Вінницька обласна державна телерадіокомпанія «Вінтера»	02841363
	Волинська область	Волинська обласна державна телерадіокомпанія	02841376
	Дніпропетровська область	Державна організація «Криворізька регіональна державна телерадіокомпанія «Криворіжжя»	21881105
		Дніпропетровська обласна державна телерадіокомпанія	23364213
	Донецька область	Донецька обласна державна телерадіокомпанія	02841407
	Житомирська область	Житомирська обласна державна телерадіокомпанія	02841413
	Закарпатська область	Закарпатська обласна державна телерадіокомпанія	22071911
	Запорізька область	Запорізька обласна державна телерадіокомпанія	02841436
	Івано-Франківська область	Івано-Франківська обласна державна телерадіокомпанія «Карпати»	02841442
	Кіровоградська область	Кіровоградська обласна державна телерадіокомпанія	02841465
	Луганська область	Державна організація Луганська обласна державна телерадіокомпанія	02841382
	Львівська область	Львівська обласна державна телерадіокомпанія	22333937
	Миколаївська область	Миколаївська обласна державна телерадіокомпанія	02841494
	Одеська область	Державне підприємство «Український науково-дослідний інститут радіо і телебачення»	01181535
		Державне підприємство «Одеський науково-дослідний інститут зв'язку»	13917415
		Одеська обласна державна телерадіокомпанія	21026469
	Полтавська область	Полтавська обласна державна телерадіокомпанія «Лтава»	02841502
	Рівненська область	Рівненська обласна державна телерадіокомпанія	22573268
	Сумська область	Сумська обласна державна телерадіокомпанія	02841525
	Тернопільська область	Тернопільська обласна державна телерадіокомпанія	02841531
	Харківська область	Харківська обласна державна телерадіокомпанія	02841548
	Херсонська область	Херсонська обласна державна телерадіокомпанія «Скіфія»	02841554
	Хмельницька область	Хмельницька обласна державна телерадіокомпанія «Поділля-центр»	02841560
Черкаська область	Черкаська обласна державна телерадіокомпанія	02841577	
Чернівецька область	Чернівецька обласна державна телерадіокомпанія	02841592	

Посібник з обліку пожеж та їх наслідків

	Чернігівська область	Чернігівська обласна державна телерадіокомпанія	02841583
		Державна організація «Новгород-Сіверська регіональна державна телерадіокомпанія «Сіверська»	22824569
	місто Київ	ПрАТ «Український інститут із проектування і розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури «Діпрозв'язок»	01168185
		Державне підприємство «Український державний центр радіочастот»	01181765
		Концерн радіомовлення, радіозв'язку та телебачення	01190043
		Головне управління урядового фельд'єгерського зв'язку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	14292513
		Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта»	21560045
		Державна телерадіокомпанія «Культура»	26267278
		Державне підприємство «Мультимедійна платформа іномовлення України»	40235671
		Національна радіокомпанія України	22927269
		Національна телекомпанія України	23152907
		Державна організація «Київська державна регіональна телерадіокомпанія»	23703709
		Державне підприємство спеціального зв'язку	24366929
		Державне підприємство «Українські спеціальні системи»	32348248
		Державний науково-дослідний інститут спеціального зв'язку та захисту інформації	34732331
		Державний центр кіберзахисту та протидії кіберзагрозам Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	36947982
		Казенне підприємство «Укрспецзв'язок»	39908375
	місто Севастополь	Державна організація «Севастопольська регіональна державна телерадіокомпанія»	22259325
	Всього об'єктів у сфері телекомунікацій і зв'язку:		44
	Авіаційна та ракетно-космічна промисловість	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля»
Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»			14308368
Державне підприємство «Науково-виробниче об'єднання «Павлоградський хімічний завод»			14310112
Харківська область		Державне науково-виробниче підприємство «Об'єднання Комунар»	14308730
		Харківське державне авіаційне орденів Жовтневої Революції та Трудового Червоного Прапора виробниче підприємство	14308894
		Державне підприємство Науково-дослідний технологічний інститут приладобудування	14310589
		ПАТ «Хартрон»	14313062
місто Київ		Державне підприємство «Завод 410 ЦА»	01128297
		ПАТ «Київський завод «Радар»	14307274
		Казенне підприємство спеціального приладобудування «Арсенал»	14307357
		Державне підприємство «Антонов»	14307529
		Державне підприємство «Виробниче об'єднання «Київприлад»	14309669
		ПАТ «Науково-технічний комплекс «Електронприлад»	14312134
Державне підприємство «Укркосмос»		24381357	
Всього об'єктів авіаційної та ракетно-космічної промисловості:		14	

Науково-практичне видання

Машинобудівна промисловість	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Дніпровський електровозобудівний завод»	32495626
	Луганська область	Державне підприємство «Лутугинський науково-виробничий валковий комбінат»	00187369
		Державне підприємство «Центральне конструкторське бюро машинобудування «Донець»	14314423
	Харківська область	Державне підприємство «Завод «Електроважмаш»	00213121
		ВАТ «Турбоатом»	05762269
Всього об'єктів машинобудівної промисловості:			5
Металургійний комплекс	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Український інститут по проектуванню металургійних заводів»	00188311
		Державне промислове підприємство «Кривбаспромводопостачання»	
	Запорізька область	Державне підприємство «Український науково-дослідний інститут спеціальних сталей, сплавів та феросплавів»	00190414
		Публічне акціонерне товариство «Інститут титану»	00201081
		ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»	38983006
	Харківська область	Державне підприємство «Державний інститут по проектуванню підприємств коксохімічної промисловості»	00188334
		Державне підприємство «Український науково-технічний центр металургійної промисловості «Енергосталь»	31632138
місто Київ	ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	36716128	
Всього об'єктів металургійного комплексу:			8
Хімічний комплекс	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Український державний науково-дослідний проектний інститут азотної промисловості і продуктів органічного синтезу»	04687867
	Запорізька область	Запорізьке державне підприємство «Кремній полімер»	00203625
	Одеська область	ПАТ «Одеський припортовий завод»	00206539
	Сумська область	ПАТ «Сумхімпром»	05766356
	Харківська область	Державне підприємство «Український державний науково-дослідний вуглехімічний інститут (УХІН)»	00190443
		Державне підприємство «Державний науковий центр лікарських засобів і медичної продукції»	00482329
	місто Київ	ПрАТ «По виробництву інсулінів «Індар»	21680915
Українське державне підприємство «Укрхімтрансаміак»		31517060	
Всього об'єктів хімічного комплексу:			8
Наукова діяльність	Дніпропетровська область	Державне підприємство «Державний інститут по проектуванню підприємств гірничорудної промисловості «Кривбаспроект»	04689369
		Державне підприємство «Український науково-дослідний та проектно-розвідувальний інститут промислової технології»	14310483
	Донецька область	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут високих напруг»	00130441
		Державне підприємство «Державний Макіївський науково-дослідний інститут з безпеки робіт у гірничій промисловості»	00174088
		Науково-дослідний інститут гірничорятувальної справи та пожежної безпеки «Респіратор»	00174102
		Державне підприємство «Український науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут вибухозахищеного та рудникового електрообладнання з дослідно-експериментальним виробництвом»	00217159

Посібник з обліку пожеж та їх наслідків

		Державне підприємство «Макіївський державний проектний інститут»	14314618
		ПАТ «Автоматгірмаш імені В.А. Антипова»	30556266
Київська область		Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця Національної академії аграрних наук України	05408024
		Національний науковий центр «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» Національної академії аграрних наук України	05496135
Львівська область		Державне підприємство «Львівський державний інститут з проектування нафтопереробних і нафтохімічних підприємств «Львівдіпронафтохім»	00150113
Одеська область		Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення	00494628
Полтавська область		Державне підприємство «Український науково-дослідний інститут вагонобудування»	00388168
Сумська область		ВАТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування»	00220477
Харківська область		Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут «Укренергомережпроект»	00114092
		Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»	00497087
		ВАТ «Харківський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект»	14078902
		Державне підприємство «Південний державний проектно-конструкторський та науково-дослідний інститут авіаційної промисловості»	14307759
		Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут»	14312223
		Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» Національної академії наук України»	23759880
		Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»	00497058
		Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України	00497176
		Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України	00497360
місто Київ		Державне підприємство «Київський інститут інженерних вишукувань і досліджень «Енергопроект»	00113968
		Державне підприємство «Центр оцінки та інформації»	00209131
		Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»	02473085
		Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»	02495431
		Інститут електрозварювання імені Є.О. Патона Національної академії наук України	05416923
		Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України	05416952
		Державна організація (установа, заклад) Інститут металофізики імені Г.В. Курдюмова Національної академії наук України	05417331
		Державне підприємство «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки»	14282338
		Державне підприємство «Проектно-конструкторське та технологічне бюро рухомого складу Державної адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниця)»	16296913

Науково-практичне видання

		Державна установа «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці»	21609797
		Державне підприємство «Державний науково-дослідний центр залізничного транспорту України»	31604528
		Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»	38780038
		Інститут продовольчих ресурсів Національної академії аграрних наук України	00419880
	Всього об'єктів наукової діяльності:		36
Сфера стандартизації, метрології та сертифікації	Донецька область	Державне підприємство «Донецький науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації»	34225938
	Івано-Франківська область	Державне підприємство «Івано-Франківський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації»	02568176
	Львівська область	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут метрології вимірювальних і управляючих систем»	04728690
	Харківська область	Національний науковий центр «Інститут метрології»	02568325
	місто Київ	Державне підприємство «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів»	02568182
		Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»	32595752
Всього об'єктів у сфері стандартизації, метрології та сертифікації:		6	
Гідро-метеорологічна діяльність	Київська область	Державне підприємство «Український авіаційний метеорологічний центр»	23568810
		Всього об'єктів гідрометеорологічної діяльності:	
Промисловість будівельних матеріалів	Вінницька область	ПрАТ «Гніванський завод спец залізобетону»	00282435
	Житомирська область	ПрАТ «Коростенський завод залізобетонних шпал»	00282406
Всього об'єктів промисловості будівельних матеріалів:		2	
Фінансово-бюджетна сфера	місто Київ	ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України»	00032112
		ПАТ «Державний ощадний банк України»	00032129
		Публічне акціонерне товариство акціонерний банк «Укргазбанк»	23697280
		Державна іпотечна установа	33304730
Всього об'єктів фінансово-бюджетної сфери:		4	
Харчова промисловість	Донецька область	Державне підприємство «Артемсіль»	00379790
		Всього об'єктів харчової промисловості:	
Легка промисловість	місто Київ	Київський державний науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості	16287311
		Всього об'єктів легкої промисловості:	

Посібник з обліку пожеж та їх наслідків

Поліграфія	місто Київ	Державне підприємство «Поліграфічний комбінат «Україна» по виготовленню цінних паперів»	16286441
	Всього об'єктів поліграфії:		1
Геологорозвідувальна галузь	Дніпропетровська область	Казенне підприємство «Південурггеологія»	01432150
	Одеська область	Причорноморське державне регіональне геологічне підприємство	01432144
	місто Київ	Український державний геологорозвідувальний інститут	01432032
		Державне геофізичне підприємство «Укргеофізика»	01432761
		Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України»	01432859
		Державне підприємство «Українська геологічна компанія»	38078094
	Всього об'єктів геологорозвідувальної галузі:		6
Всього об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави:		320	

ФОРМА АКТУ ПРО ПОЖЕЖУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства
внутрішніх справ України
від 14.06.2017 р. № 503

АКТ ПРО ПОЖЕЖУ

_____ 20__ р.

Комісія у складі _____
(прізвище, ім'я, по батькові представника територіального органу ДСНС,

_____ адміністрації об'єкта (власника), потерпілих, інших осіб)

_____ склала цей акт про пожежу, що виникла _____ 20__ року
о _____ год. _____ хв. (час орієнтовний або точний (необхідне підкреслити))
на об'єкті _____
(найменування об'єкта)

Адреса _____

Власник (орендар) _____
(найменування власника (орендаря))

Місце виникнення пожежі _____

Пожежу виявлено _____ 20__ року о _____ год. _____ хв.

(ким виявлено пожежу)

Повідомлення про пожежу надійшло _____ 20__ року о _____ год. _____ хв.
до пожежно-рятувальних підрозділів від _____

(прізвище, ім'я, по батькові заявника, місце проживання, засоби зв'язку)

Сили та засоби, що залучалися до гасіння пожежі _____

Керівник гасіння пожежі _____
(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Пожежу ліквідовано о _____ год. _____ хв. _____ 20__ року.

Пожежею знищено _____
(детально описати, що знищено)

Пожежею пошкоджено _____
(детально описати, що знищено)

Посібник з обліку пожеж та їх наслідків

Прямі збитки від пожежі (встановлені чи орієнтовні) _____
_____ грн

Побічні збитки від пожежі (встановлені чи орієнтовні) _____
_____ грн

Виявлено загиблих на місці пожежі _____ осіб, у тому числі дітей _____

_____ (прізвища, імена, по батькові, вік загиблих)

Травмовано внаслідок пожежі _____
_____ (прізвища, імена, по батькові, вік травмованих)

Причина пожежі (встановлена чи ймовірна) _____

При гасінні пожежі врятовано _____ осіб, тварин – _____ голів,
автотракторної та іншої техніки – _____ од.,
зернових та технічних культур – _____ т/га, матеріальних цінностей
на суму – _____ тис. грн (встановлена чи орієнтовна) _____

_____ (описати, що врятовано)

Члени комісії:

_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)

Зауваження членів комісії (за наявності) _____

Примірник акта про пожежу отримав:
представник Національної поліції

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, посада) _____ (підпис)

Інші особи:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, посада) _____ (підпис)
_____ 20__ року

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, посада) _____ (підпис)
_____ 20__ року

ФОРМА ЗВІТУ ПРО ПРИЧИНУ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖІ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

_____ (найменування територіального органу ДСНС України)

_____ (найменування міського, районного, міськрайонного управління (відділу, сектору) територіального органу ДСНС України)

ЗВІТ ПРО ПРИЧИНУ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖІ

ЩО ВИНИКЛА _____
(дата виникнення пожежі, назва об'єкту пожежі, відомча належність, повна адреса)

_____ (описова частина звіту про причину пожежі, що складається за довільною формою та містить

_____ інформацію про характеристику об'єкта, протипожежний режим, опис систем опалення,

_____ електропостачання, наслідки пожежі, опис ознак, що вказують на розташування осередку

_____ виникнення пожежі та джерело загорання, розгляд ймовірних версій причин виникнення пожежі)

Звіт склав:

_____ (посада, звання)

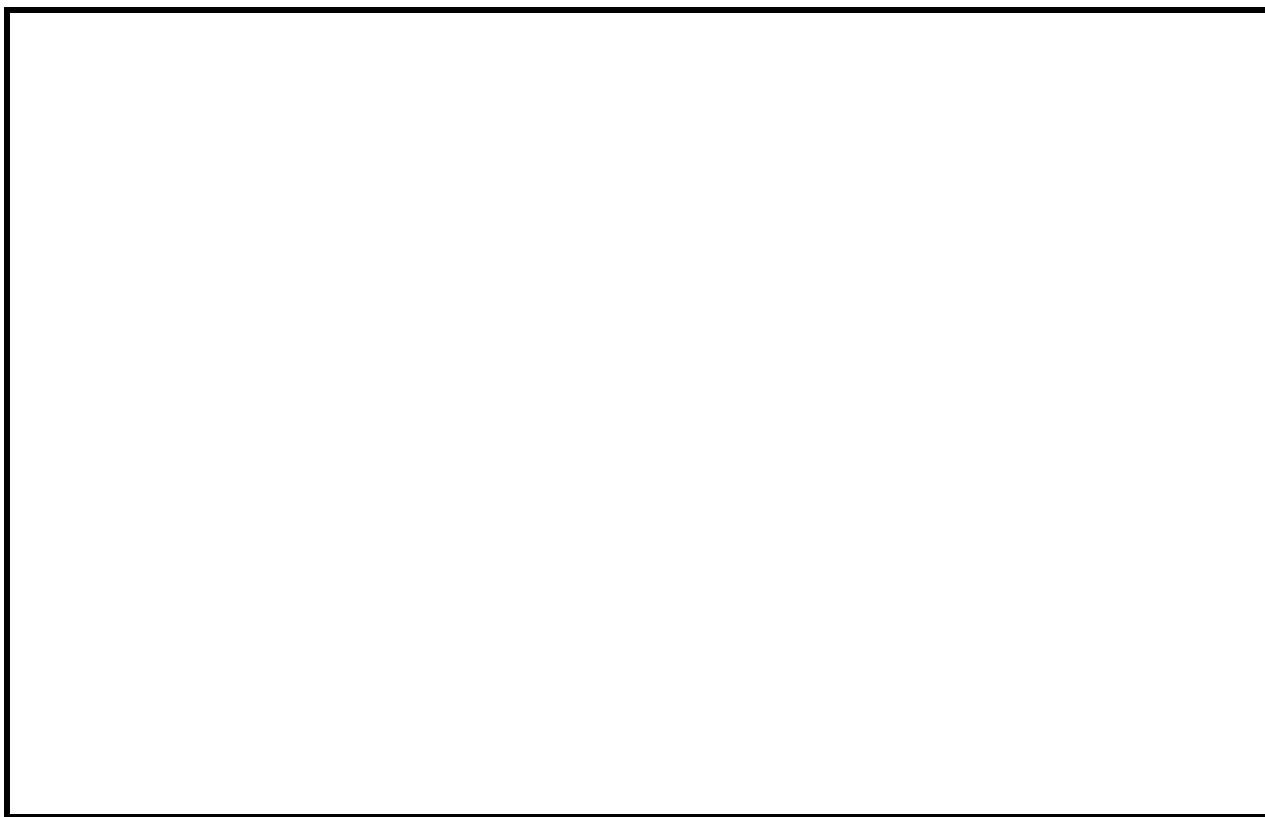
_____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

_____ 20__ року

ФОТОТАБЛИЦЯ
ДО ЗВІТУ ПРО ПРИЧИНУ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖУ

ЩО ВИНИКЛА _____
(дата виникнення пожежі, назва об'єкту пожежі, відомча належність, повна адреса)

Назва фото

Назва фото

ПРИКЛАД ЗАПОВНЕННЯ КАРТКИ ОБЛІКУ ПОЖЕЖІ

I. Загальні дані

<u>1</u> <u>1</u> <u>0</u> /	1. Регіон: <u>Київська</u>	табл. 1
<u>2</u> <u>0</u> <u>2</u> <u>6</u> /	2. Район: <u>Яготинський</u>	
<u>3</u> <u>3</u> /	3. Тип населеного пункту: <u>село</u>	табл. 2
<u>4</u> <u>0</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>0</u> /	4. Номер картки: <u>1,0</u>	
<u>5</u> <u>2</u> <u>2</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>6</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>8</u> /	5. Дата виникнення пожежі: <u>«22» червня 2018 року</u>	

II. Інформація про об'єкт пожежі

<u>6</u> <u>2</u> <u>6</u> <u>4</u> <u>0</u> /	6. Адреса об'єкта пожежі: <u>с. Черняхівка, вул. Шевченка, 48а, підприємство з виготовлення вікона ТОВ «Фабрика вікон»</u>	
<u>7</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>6</u> /	7. Об'єкт пожежі: <u>вбудована адмінбудівля цеху з виготовлення вікон (директор Дехтяр В.Є.)</u>	табл. 3
<u>8</u> <u>4</u> /	8. Форма власності: <u>колективна</u>	табл. 4
<u>9</u> <u>1</u> <u>0</u> /	9. Ступінь ризику господарської діяльності: <u>високий</u>	табл. 5
<u>10</u> <u>1</u> <u>3</u> /	10. Підконтрольність об'єкта: <u>здійснюється нагляд</u>	табл. 6
<u>11</u> <u>2</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	11. Поверховість об'єкта пожежі, поверх, де виникла пожежа	табл. 7
<u>12</u> <u>2</u> /	12. Ступінь вогнестійкості: <u>II-га ступінь вогнестійкості</u>	табл. 8
<u>13</u> <u>1</u> <u>1</u> /	13. Категорія небезпеки: <u>—</u>	табл. 9
<u>14</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>8</u> /	14. Місце виникнення пожежі: <u>приміщення охорони</u>	табл. 10
<u>15</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>7</u> /	15. Виріб-ініціатор пожежі: <u>електрокип'ятильник</u>	табл. 11
<u>16</u> <u>1</u> <u>5</u> /	16. Причина пожежі: <u>порушення правил технічної експлуатації електрооб'єктів</u>	табл. 12

III. Наслідки пожежі

<u>17</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	21. Виявлено загиблих на місці пожежі <u>—</u> , у т.ч. дітей і підлітків <u>—</u>	
<u>18</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	22. Загинуло внаслідок пожежі <u>1</u> , у т.ч. дітей і підлітків <u>—</u> , а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів <u>—</u>
<u>Останчук Микола Іванович</u>
(прізвище, ім'я та по батькові загиблих, унаслідок пожежі)	
<u>19</u> <u>5</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	19. Вік загиблих унаслідок пожежі: <u>50 років</u>	
<u>20</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	20. Стать загиблих унаслідок пожежі: <u>чоловіча</u>	табл. 13
<u>21</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	21. Соціальний стан загиблих унаслідок пожежі: <u>робітник</u>	табл. 14
<u>22</u> <u>3</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	22. Момент настання смерті загиблих унаслідок пожежі: <u>3</u>	табл. 15
<u>23</u> <u>1</u> <u>5</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	23. Умови, що вплинули на загибель людей: <u>отруєння димом</u>	табл. 16
<u>24</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	24. Травмовано на пожежі <u>—</u> , у т.ч. дітей і підлітків <u>—</u> , а також особового складу пожежно-рятувальних підрозділів <u>—</u>	
<u>25</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>2</u> <u>0</u> <u>1</u> <u>0</u> <u>0</u> /	25. Прямий збиток від пожежі, <u>20,0</u> тис. грн	
<u>26</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>6</u> <u>2</u> <u>1</u> <u>8</u> <u>3</u> <u>7</u> /	26. Побічний збиток від пожежі, <u>162,837</u> тис. грн	
<u>27</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	27. Знищено: <u>—</u> , пошкоджено: <u>1</u> , будинків (споруд), од.	
<u>28</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	28. Знищено: <u>—</u> , пошкоджено: <u>—</u> транспортних засобів (техніки), од.	
<u>29</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	29. Знищено зернових і технічних культур: <u>—</u> , тонн	
<u>30</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	30. Знищено: хліба на корені <u>—</u> , у валках <u>—</u> , га	
<u>31</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	31. Знищено кормів: <u>—</u> , тонн	
<u>32</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	32. Знищено: <u>—</u> , пошкоджено: <u>—</u> торфовищ, га	
<u>33</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	33. Загинуло свійських тварин: <u>—</u> , голів	
<u>34</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> <u>1</u> /	34. Загинуло свійської птиці: <u>—</u> , од.	
	35. Додаткова інформація (що ще знищено чи пошкоджено): <u>пошкоджено меблі, комп'ютер, закопчено стіни приміщення</u>	

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Інститут державного управління
та наукових досліджень з цивільного захисту

Науково-практичне видання

Климась Руслан Володимирович
Коршикова Тетяна Олексіївна
Матвійчук Дмитро Ярославович
Монастирецький Сергій Євгенович
Несенюк Любов Петрівна
Одинець Алла Валеріївна
Піксасов Михайло Михайлович
Середа Дмитро Володимирович
Шрамко Леонід Анатолійович

ПОСІБНИК
З ОБЛІКУ ПОЖЕЖ ТА ЇХ НАСЛІДКІВ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру ДК № 2158 від 14.04.2005 р.

Підписано до друку 13.11.2020. Обл-вид. арт 0,9.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Тираж 50 прим. Замовлення № 2311/2020.
Віддруковано ФОП Клименко Ю.Я.
м. Київ, вул. П. Запорожця, 4